

MİLLETİN İRADESİ

Sıhhiye
Kızılay
Cankaya

Hastane
Etnografya
Müzesi
Mamak

10

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası
Genel Başkanı İsa GÖK:
"Bir Olacağız Diri Olacağız İri Olacağız!"

12

Olağanüstü Hal Süresince
İşçi Çıkarılabilir Mi?

14

Türk-İş'ten Uluslararası
Düzeyde Sendikalara Darbe
Mektubu

20

Prof. Dr. Aydın BAŞBUĞ:
"15 Temmuz
Türk Halkının Zaferidir"

26

15 Temmuz
Demokrasi Şehitlerimize
Minnettarız

74

Yılın Sivil Toplum Kuruluşu
Şeker-İş Sendikası

42

Şeker İşçilerinden
"2 Saat Fazla Çalışma"
Eylemi

60

Şeker-İş Sendikası
Genel Başkanı İsa Gök:
"Şeker Fabrikalarının Yol Haritası
Bir An Önce Çizilmelidir"

28

Osmanlı'dan Günümüze
İhtilal Hareketleri

66

2016 Yılı Uluslararası Şeker
Örgütü (Iso)
49. Konseyi Ve Yankıları

76

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik
Kurumu Kanun Tasarısı Yasalaştı

85

**Türkiye Gıda Ve Şeker Sanayi
İşçileri Sendikası Genel Başkanı
İsa Gök:**
"Tasarruf Zorunlu Bes'le Değil,
Refah Seviyesi Arttırılarak
Mümkündür"

80

Av. Gökhan CANDOĞAN
Teşkilatlanma Hakkının Engellen-
mesinin Önüne Geçilmesine İlişkin
Pratik Bilgiler

84

Anayasa Mahkemesi;
"Müfettiş Geliyor, Yedirip, İçirip
Yolluyorlar"

86

**Yeni Şekli İle İş Kanununa
Getirilmiş Olan Geçici
İş İlişkisi**

Dergi Adı

Şeker-İş Sendikası Yayın Organı
ŞEKER-İŞ

İmtiyaz Sahibi

Şeker-İş Sendikası Adına Genel Başkan
İsa GÖK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hasan Basri GÜZEL

Editör

Önsel ÜNAL

Yönetim Adresi

Şeker-İş Sendikası Genel Merkezi
Karanfil Sok. No: 59
Bakanlıklar / ANKARA
Tel: 0 312 418 42 73 - 74
Faks: 0 312 425 92 58
www.sekeris.org.tr
info@sekeris.org.tr

Organizasyon ve Hazırlık

aren

Genel Koordinatör

Arif DEMİRBAŞ

Yayın Koordinatörü

Engin YALÇINKAYA

Danışman

Baha YILMAZ

Editörler

Kaan BAŞAK
Ömer ÜNAL

Tasarım Ekibi

Emrah ANDİŞ
Pakize UYANIKER

Fotoğraf Editörleri

Barış ŞİMŞEK

Dijital ve Sosyal Medya

Abdullah ERCAN
Hasan ANDİŞ

Baskı Takip Sorumlusu

Ahmet Selçuk ÇETİN

Ziya Gökalp Cad. Dr. Mediha Eldem Sok. No:
38/15 Kızılay/ANKARA
Tel: 0312 430 70 81
www.arentanitim.com.tr
info@arentanitim.com.tr

Baskı

Aydoğdu Ofset Matbaacılık
Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.
İvedik Organize Sanayi Ağaç İşleri Sitesi 21. Cad.
598 Sk. No: 20
Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0.312 395 81 44
Faks: 0.312 395 81 45
www.aydogduofset.com
aydogduofset@hotmail.com

Yayın Türü: Yaygın Süreli

Basım Tarihi: 15.08.2016

Para ile satılmaz.
(3 aylık dergi)
Şeker-İş Dergisi Basın Meslek İlkelerine Uyar

“Nasıl ki milletimize, meclisimize, ÷lkemize silah doğrultan bu kanlı darbe girişimi başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere siyasi partilerin, medyanın, emniyet güçlerinin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve milletin iradesiyle önlendi ise, bugünden sonra da yaralar aynı vücutta hep birlikte sarılacaktır.”

İsa Gök

Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı

Milletimizin Feraseti Ve Dirayetinden Doğan Zafer, Gelecek Dönemin Ruhunu Oluşturmaktadır

Batı dünyası ve içimizdeki hain uzantıları, Türkiye'deki alçak darbe girişiminin başarısızlığı karşısında çok açık bir hayal kırıklığına uğratılmıştır; "bu kez de olmadı.."

Milletimiz seçilmişlerine, kurumlarına, geleceğine ve daha da önemlisi vatanına öylesine muazzam bir güçle sahip çıkmıştır ki; kazanan demokrasi, kazanan milli irade, kazanan bölünmez bütünlüğümüz olmuştur. Bu topraklarda aynı değerlerle yoğrulmuş, vatan aşkını iliklerinde hisseden Türkü, Kürdü, Çerkezi, Türkmeni, Arabı, Lazıyla tüm halkımız siyasi görüşü, inancı, kökeni fark etmeksizin ortak iradesini ortaya koymuştur.

Bu süreçte milletimizin izzetini ve devletimizi korumak için canını feda eden yüce milletimizin destan yazan tüm evlatlarını şükranla yad ediyoruz.

Ruhları şad, mekanları cennet olsun.

Bugün Ortadoğu'yu dizayn etmenin yolunun Türkiye'yi dizayn etmekten geçtiğini tasarlayan uluslararası güçlerin çizdikleri stratejiler eşliğinde Ortadoğu ve Balkanlarda, bulunduğumuz coğrafyada, bir Mısır veya Suriye yaratma ideali Türkiye üzerinden uygulanmaya devam etmektedir. Bilindiği gibi demokrasi ve özgürlük rüz-

garlarının esiyor dendiği **Ortadoğu ülkelerinde diktatörlerin ve çıkar gruplarının devletleri ele geçirmesi, silah gücüyle seçilmiş hükümetleri uzaklaştırması sürecin nasıl bir yönlendirmeye tabi olduğunu anlamak bakımından önemlidir.** Irak'ta, Suriye'de işlenen cinayetleri, Mısır'da demokrasinin katledilmesini Batı dünyası alçak bir şuurla seyirci koltuğunda izlemiştir. Darbeyi yapanlar meşrulaştırılmıştır.

Bugün de **Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu'nun Türkiye'de darbe girişimini kınayan tasarımı gündeme almasının ardından konseyin geçici üyesi Mısır'ın darbeye iktidara gelen yönetimi, tasarının kabul edilmesini engellemiştir ve Batı, suskunluğunu koruyarak meşrulaştırdığı darbecilerin yanında yer almıştır.**

Nasıl ki Balkanlarda, özellikle de 20 yıl önce Bosna Hersek'te, Avrupa'nın ortasında, 3,5 yıl devam eden savaş sırasında Birleşmiş Milletler Barış Gücü misyonlarının sivil-leri korumaktan uzak olduğunu gösteren tutumları insanlığın ortak bir tarihsel travmasına dönüştü ise keza Kafkasya'da yaşanan vahşet katliamlarında da tamamen ayrılıkçı bir çizgi çizilmişse, bugün yaşananlarda da durum pek farklı değildir. **Dünyanın yaşanan vahşet tablosu karşısındaki suskunluğu, insanlığın hafıza-**

sına canlı canlı kazınmaya devam etmektedir..

Batı, çıkarları neredeyse oradadır. Biz ülkemizin çıkarlarını tüm insanlığın çıkarları ile eşdeğer görürken sözde demokrat sözde hümanist batı zihniyeti kendisinden olmayana olan düşmanlığını kirli oyunlarla yürütmeye devam etmektedir. Fakat unuttuğu tek bir hadise vardır, o da; "Dünya 5 ten büyüktür" ve Yüce Allah'ın adaleti er ya da geç tecelli edecektir.

Bugün yaşananlara baktığımızda amaç Türkiye'yi büyük bir kaosu içine sürüklemek ve Ortadoğu'daki mevcut bulunan kaosu arttırmaktır. Malum yapının da içinde bulunduğu terör örgütleri aracılığıyla Türkiye'nin yörüngeden çıkmasını sağlamak, demokratik değerlerimiz üzerinde ihanet kasırgalarını estirmektir. **Geçmişten bu yana tekerrür eden bu girişimler dün olduğu gibi bugün de iç savaş çıkarma hedefine yönelik yeni yapılanmalarla karşımızdadır.**

Ortada kapsamı geniş, çok yönlü, melez yöntemler aracılığı ile sürdürülen kirli bir savaş vardır..

Bu savaş bugün, emir komuta zincirini kırarak yaşanan kalkışma ile nüksetmiştir.

Milletin iradesini yok etme, milletin kendi geleceğini belirleme ve

karar verme iradesini ortadan kaldırma çabalarıyla bu kutsal emanet belirli bir gruba verilmek istenmiştir. Bunun karşısında ordusu, polisi, medyası, siyasi partisi ve sivil toplum kuruluşlarıyla milletimiz, geçmiş siyasi iktidarlığını bugün ülkemizin Başkomutanlığına taşıyan, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı ile siyasi görüşü, mezhebi, kökeni, inancı ne olursa olsun "seçilmişinin" arkasında durarak gereken iradeyi göstermiş, tek vücut olabilmeyi başarmıştır. Halkımız bir yanda tankların önünde durmuş, silahlara göğüs germiş, bir yandan da asker elbisesi giymiş teröristlere karşı mücadele eden güvenlik güçlerine elinden gelen desteği vermiştir. Sözün kısası, aziz milletimiz muazzam bir direniş destanı yazmıştır.

Halkımız bir kez daha millet olduğunu göstermiştir.

Kaldı ki milletimiz, iktidarı destekleyen sahte kimliklerin türediği, 15 Temmuz'da yaşanan kalkışmayla Türkiye'nin nasıl da devasa bir savaşa yüz yüze kaldığını çok net görmüştür.

Bu kanlı kalkışma Türkiye siyasetinin sadece gündemini değil, dinamiklerini de değiştirmiştir. Ülkemiz siyasetinin yeniden gözden geçirilmesi durumunda olduğunu çok acı bir tecrübeyle ortaya koymuştur.

Hepimiz biliyoruz ki, devlet kurumlarındaki kadrolaşma dönemler itibarıyla birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Bu kadrolaşmadan rahatsız olan taraflar, zamanı geldiğinde bu çarpık sistemi düzeltmek yerine kendi lehlerinde kullanmayı tercih etmişlerdir. Toplumumuzda bu yönde kabullenilmiş bir algının var olması da son derece vahim bir tablodur. İdeolojiler üzerine kurulu sistemin yarattığı kadro savaşları içerisinde bugün olduğu gibi devlet içerisine yerleşmiş

bir örgütün amaçlarına ulaşmak için konumlanmış olması da bu sistemdeki çarpıklığın en ağır sonucu olarak karşımıza çıkmıştır.

Ülkemizin sağlıklı bir yapı altında yönetilmesinde, eşitler arasında uygulanan belirli kriterler doğrultusunda hak edenlerin, hak ettikleri konuma yerleştirilmesi son derece önem kazanmaktadır.

Tabi bu kararlı siyasi hareket değişikliği ancak otorite konumunda bulunan iktidar tarafınca gerçekleştirebilecektir. **Buradan hareketle, kalıcı ve somut formüllerle değiştirilmesi gereken sistemin üzerinde itinayla çalışılmalıdır. Müreffeh ve güçlü bir ülke olarak devletimiz bu süreci yönetmek durumundadır.**

Devletimiz göstereceği kararlılık ile o ya da bu partinin yahut bir grubun, bir cemaatin bürokrasisi, ordusu, medyası, ülkesi değil, tüm Türkiye'nin ordusu, güvenlik güçleri, kurumları, medyası, ülkesi olabilmeyi başarmalıdır. İster orduda olsun ister herhangi bir kamu kurumu, hizmet gereklerini yerine getirilmesini sağlayan her bir hizmet koltağı, milletimize karşı verilecek hizmetlerin hakkıyla uygulanması için vardır. Bu kutsal argüman içerisinde ne menfaat ilişkisinin ne de bir vesayet kalıntısının yeri olmamalıdır. **Ülkemiz kurumlarında kaliteli hizmet üretme çabası, çatı mücadele unsurlarından biri olmalıdır.**

Devletimizin maruz kaldığı bazı zafiyet alanları ve kadrolaşma konusunda yaşanan hususlardan ders çıkarma olgunluğunu göstermesi ve kararlı davranması kuşku yoktur ki Türkiye'nin ayağı yere basan yarınlara ulaşmasında gelecek dönemin ruhunu oluşturacaktır. Oturulan makamın gereğini, sorumluluğunu daha fazla üstlenmek ve yeni dönemin ihtiyaçlarına uygun bir sistemin inşası için çok

daha fazla çalışmak gerekmektedir. Kendi makamını garanti görüp üst makamlara ulaşmak için hesap yapma dönemi artık kapanmıştır, mevcut konumda ülkemiz vatandaşlarının çok daha fazla gayret göstermesi gerekmektedir. Önümüzdeki dönemde devletimizin alacağı önlemler, ne ihmal ne erteleme ne de ağırdan alma zafiyetine düşmeyecek hassasiyeti ziyadesiyle içermelidir.

İçinde bulunduğumuz süreçte Türkiye siyaseten bu önemli konu ile mücadelesini sürdürürken aynı zamanda güçlü Türkiye'yi inşa etme gerekliliğini doğuran imkan ve kabiliyetlerini geliştirecek, ülkemizi daha da güçlü kılacak atılımların gerçekleştirilmesini sağlama noktasında çalışmalarını sekteye uğratmamalıdır. Ülkemiz dış politika, terör, enerji, üretim-yatırım, teknoloji, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi birçok alanda temel hedeflerine ulaşma yoluna koşar adım devam etmelidir.

Nasıl ki milletimize, meclisimize, ülkemize silah doğrultan bu kanlı darbe girişimi başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere siyasi partilerin, medyanın, emniyet güçlerinin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve milletin iradesiyle önlendi ise, bugünden sonra da yaralar aynı vücutta hep birlikte sarılacaktır.

Bu aşamada sivil toplum kuruluşları olarak bizler de üzerimize düşen sorumluluğun hakkını verebilmek adına ülkemiz bekası için milli değerlerimizi omuzlarımızda taşıyarak var gücümüzle çalışmaya devam etmeliyiz. Nitekim demokratik işleyişin sekteye uğratılma girişimi karşısında verdiğimiz zorlu sınavı ilk gün itibarıyla meydanlarda direnme gücümüzü sonuna kadar kullanarak başarıyla vermemiz, varlık sebebimizin gereğini ortaya koymak açısından önemlidir. İnaniyoruz ki önümüzdeki dönemde kendi

geleneksel çabalarıyla örgütlenen sivil toplum kuruluşlarının demokrasi şemsiyesi altında büyümesine önem verilmesi, siyasi bir meta olarak görülmemesi, bazı çıkar gruplarının/işveren temsilcilerinin örgütlenme gücüne engel duruşlarıyla mücadele edilmesi, toplumumuz için çalışan sivil toplum kuruluşlarını güçlendirmeyi sağlayacaktır. Güçlü toplum, güçlü yarımlar, güçlü Türkiye idealinden hareketle ülkemizin değerlerine zarar verecek her türlü yanlış bertaraf edilmelidir.

Son sözle, **Şeker-İş Sendikası olarak malum yapıya destek veren ulusal ve uluslararası odakların deşifre edilmesi ve bu alçak kalkışmaya dahil olan tüm aktörlerin en ağır şekilde cezalandırılması talebimizi yeniliyor; birliğimizi, beraberliğimizi, bütünlüğümüzü zedeleyecek her türlü girişim karşısında her daim duracağımızı bildiriyoruz.**

Bugünümüz ve yarınımızla, millet olarak içimize ekilen her türlü ni-fak tohumuna karşı topyekün uyanık

durmali, birliğimizi ve beraberliğimizi mutlak surette korumalı, Büyük Türkiye'nin kahraman insanların bir ferdi olmaktan gurur duymalıyız.

Yürekleri bu vatana sevdalı, başları dik, onurlu insanlarımız,

Kuşkunuz olmasın ki şanlı tarihimize leke sürmek isteyen alçaklar hiçbir zaman emellerini gerçekleştiremeyeceklerdir. **Türkiye Cumhuriyeti demokrasisinin asli teminatı cesur milletimizin ta kendisidir..**

15 Temmuz Sonrası Şeker Fabrikalarının Geleceği Ve NBŞ Kotaları

Fevzi ŞENGÜL
Şeker-İş Sendikası
Genel Sekreteri

Türkiye, 15 Temmuz'da darbe girişiminden de öte bir işgal ile karşı karşıya kaldı. Cumhurbaşkanımızın Başkomutan sıfatıyla hızlı stratejik öngörüsü sayesinde sokakları dolduran milletimizin demokrasimize ve milli irademize karşı gerçekleşen bu ihaneti büyük bir kararlılık ve kahramanlıkla etkisiz kılması ise nesilden nesile aktarılacak uzun yıllar hafızalarımızdan çıkmayacak gibi.

"Strateji" kavramı, bir hedefe erişmek amacıyla, o hedefe giden yolu tıkayan öğeler arasındaki "mevcut uzlaşıların kırılması" olarak tanımlamalar arasında yer alır.

Kimi zaman birçok alanda ortaya konulan klasik siyaset üslubu şüphesiz ciddi zararları beraberinde getirebileceği gibi bu üslup ile öfkenin daha da yaygınlaşacağı, bunun mutlaka sevgi ve birlik üslubuna dönüştürülmesi ile aşılabileceği gerçekler arasındadır. İşte çalışma hayatında 1963 yılından bu güne stratejik hedefleri için tercihini her zaman uzlaşma ortamından yana kullanan Şeker-İş Sendikası, şeker fabrikalarının özelleştirilme sürecinde dünya gerçeklerinden uzak ve kopuk, sektörü dışlayan bir özelleştirme politikasına karşı mücadele ederek, devletine başkaldırmadan farklı çözüm yolunu tercih etmiş, bu manada 53 yıldır sürdürdüğü istikrarlı çizgisini bir anlamda teyit etmiştir.

Geçtiğimiz Mayıs ayında şeker işçisi, şeker fabrikalarında üretimin devamlılığı ve bacaların tütmesi ve mevcut sorunların çözümü adına seslerini kamuoyuna duyurmak amacıyla ülke genelinde 25 kamu şeker fabrikasında bir farkındalık eylemi gerçekleştirdi. 1 ay boyunca ücret almadan her gün 2 saat fazladan çalışma eylemi Türkiye'de kamu ve özel sektör olmak üzere sadece ülkemizde değil, belki de dünya çalışma hayatının sayfalarında bir ilk olarak yerini aldı. Peki neydi bu eylemi farklı kılan? Tabi ki hayatımızın hemen her alanında yerleşen strateji kavramını yerinde ve zamanında uygulamaya koymak idi. **Amaç hasıl oldu.** Başta TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın Ergün Atalay ve Konfederasyona bağlı sendikalar olmak üzere Şeker-İş Sendikası Genel Merkez Yönetim Kurulu, Şube Başkanları, Şube Sekreterleri, Yönetim Kurulu Üyeleri, İl Temsilcilikleri ve yönetim kurulları, Fabrika Baştemsilci ve Temsilcileri ile şeker işçisi büyük alkışı hak etti.

Bilindiği üzere tarımsal kalkınma ve endüstriyel gelişmenin dengeli bir şekilde yürütülmesini sağlayan şeker üretimi, tüm dünyada stratejik bir konuma sahiptir. Bulunduğu coğrafyada güçlü tarımsal üretim potansiyeline sahip olan ülkemizde şeker pancarı tarımı ve şeker üretimi yarattığı istihdam ve yerli katma değeri ile ülke-

miz ekonomisine yön veren sektörler arasındadır. Ancak ülkemizde özelleştirme kapsamında olan fabrikalarda yıllardır işçi alımları olmadığı için beş kişinin yaptığı işi artık bir kişi üstlenmek zorundadır. Kimisi 30 yıldır aynı fabrikada çalışırken, kimisinin emekliliği gelmiştir. Her şeye rağmen tek bir amaçları vardır; milli servetimiz, Atalarımızın mirası şeker fabrikalarının bacalarının tütmesi...

Her ne kadar sektör ülke ekonomisi için önem arz etse de Türk Şeker Endüstrisi'nin mevcut yapısal sorunları altında sanayinin ağırlaşan koşulları bir baskı unsuru olmaya devam ediyor.

Gerek politik gerekse de bürokratik engellerin birçok sektörde olduğu gibi şeker sanayimizi nedeni bilinmez bir travma, hatta darbe boyutuna çekme gayretleri sektörün tüm paydaşlarını kaygılandırıyor. NBS'lerin kotalarının her yıl yüksek oranlarda artırılması ise kaygının zirvesini oluşturuyor.

Türkiye'de şeker sektöründe üretimin sürdürülebilirliği adına her türlü olumsuzluğa rağmen Şeker-İş Sendikası, üretici ve çalışanların içinde yer aldığı 'Yeniden Yapılanma Model' önerisinin hayata geçirilmesine yönelik 12 yıldan bu yana tüm şubeleri ve temsilcilikleriyle birlikte mücadele ediyor. Ancak gizli bir el bu sürece di-retiyor, ilerlemesini engelliyor. İşte bu sebeple şeker fabrikalarını bugün bu duruma getiren 15 Temmuz tarihinin öncesi çok iyi irdelenmelidir.

Onların ana hedefleri belli. Önce üreticiyi pancar ekiminden vazgeçirecekler, sonra da şeker fabrikalarını işleyemez duruma getirecekler. Ardından da uşaklık ettikleri ağababalarına altın tepside sunacaklar. Bir zamanlar bulundukları bölgeye büyük katma

değerler sağlayan Ağrı, Susurluk, Çarşamba Şeker Fabrikaları bugün işte bu politikalar sebebiyle çalışmıyor, çalıştırılmıyor. Halk, mağdurdur, esnaf mağdurdur. TSK'ya, Emniyet Teşkilatına, Kamu işyerlerine, yargıya, üniversitelere sızma yağ misali girmiş FETÖ yapılanması öyle görülüyor ki şeker sektörüne de elini atmış. Niye mi? Bir dönem sadece arsa bedelleri milyar dolarları bulan 10 Milli Şeker Fabrikası yok pahasına 900 milyon dolar gibi komik bir rakama satılıyor. Türk işçisi, pancar üreticisi için üretimle ölüm arasında tercih yapmak zorunda bırakılıyor. ABD'nin, Fransa'nın ise ekmeğine ballı yağ sürülüyor.

Ama yanlış hesap Bağdat'tan dönüyor. Dönemin Başbakanı Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, sendikamızın bu konudaki endişelerinin bir dosya ile kendisine aktarılmasıyla, Şeker fabrikalarının özelleştirilmesini son anda ipten alıyor. Keza Nişasta Bazlı Şekerlerin kotasının küresel desteklerle her yıl artırılması da aynı sürecin bir devamı olarak karşımızda duruyor. Neyse ki her iki konuda da Maliye Bakanımız Sayın Naci Ağbal gibi dürüst, ilkeli ve vatansever bir Bakan var. Sayın Bakan'ın göreve geldiği ilk günden beri şeker sektörüne yönelik yüksek hassasiyeti göze çarpıyor. Sayın Bakan, Şeker Sanayi Sektöründe kısa vadeli çıkarlar peşinde koşan, endüstrinin geleceği ile ilgili teknolojik ve ekonomik bir perspektife sahip olmayan özelleştirme politikaları ile rant kaynağı haline getirilmesine bundan sonra müsaade etmeyecek gibi gözüküyor.

Evet, artık önümüzdeki süreçte şeker sektöründe taşların yerinden oynayacağı kesin. Dünya şeker sektöründe yaşanan gelişmeler göz önünde bulundurularak Türkşeker sektörüne; pancar üreticisi, şeker işçisi

ve kamunun da içinde bulunduğu bir yapılanma modeli ile sahip çıkmaktan başka yol yok. Sektör, önümüzdeki süreçte birilerinin düğmeye basmasıyla istediği yöne hareket edemeyecek. Ne fabrikalar yok pahasına özelleştirilecek, ne de Okyanus ötesinin torpilli Truva Atı NBS'lerin kotaları pancar şekerine galip gelecek. NBS sektörü ile adeta nikah kıymış sözde şeker sektörü savunucusu bazı kurumların ayak oyunları son bulacak. Türk işçisine, Türk pancar üreticisine darbe vurarak mezarını kazmaya çalışanlar bir gün o mezara kendileri düşecek.

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası
Genel Başkanı İsa GÖK:

"Bir Olacağız Diri Olacağız İri Olacağız!"

"Atalarımızın uğruna gözünü kırpmadan canını verdiği devletimizin bekasına, milli iradenin tecellisiyle demokratik yollarla seçilmiş olan meşru iktidara, hakimiyetin kayıtsız şartsız millete ait olduğunun somutlaşmış hali olan meclisimize yönelik olarak devletimiz içinde örgütlenmiş olan hain terör örgütü, 15 Temmuz gecesi akıl almaz bir saldırı düzenlemiştir.

Dış mihrakların devletimiz üzerindeki arzularına hizmet eden bu hain terör örgütünün saldırısı, o gece başkomutanımızın talimatıyla sokaklara çıkan kahraman Türk milleti tarafından püskürtülmüş ve teröristler ile onları kullanan dış mihraklar başarılı olamamışlardır.

15 Temmuz gecesi, Türk milletinin demokrasiyi canıyla ve canıyla kazan-

dığını ve bu kazanımını kaybetmemek adına gözünü bile kırpmadan canını feda edeceğini tüm dünyaya gösterdiği gece olarak tarihe altın harflerle kazanmıştır. Milletimizin tapulu malı olan tanklarla, savaş uçaklarıyla ve silahlarla milletimize saldıran teröristler, Çanakkale ruhuyla sokaklara dökülen ve canından, kanından başka kaybedecek bir şeyi olmayan

kahramanlarımız tarafından bozguna uğratılmıştır. O gece maalesef 240 kahraman emniyet mensubu ve sivil vatandaşımız, millete ait olan silahlarla şehadet şerbetini içmiştir. Demokrasi şehitlerimizi saygıyla, rahmetle ve minnetle anıyor, kendilerine şükran borcumuz olduğunu bildiriyor ve ailelerine, yakınlarına ve tüm Türk milletine sabır ve baş sağlığı diliyoruz.

Demokrasimiz, bayrağımız, vatanımız ve milletimizin bölünmez bütünlüğünden asla taviz vermeyeceğimizi, kendi kaderimizi kendimiz tayin edeceğimizi, içeriden ve dışarıdan gelecek hiçbir saldırıya, hiçbir terör örgütüne boyun eğmeyeceğimizi, dış mihrakların üzerimizde oynamaya çalıştığı oyunları anında bozacağımızı, onların kuklallığını yapan vatan hainlerine de asla geçit vermeyeceğimizi meydanlarda verdiğimiz mücadeleye tüm dünyaya gösterdik.

Biz Türk milleti olarak, tanka tüfeğe karşı pijamayla terlikle savaşıyor, söz konusu vatansa gerisini teferruat olarak gören, gündüz işe gece nöbete giderek 24 saat uykusuz kalan, ama yine de zulme boyun eğmeyen bir millet olduğumuzu Kurtuluş Savaşı-

dan sonra bir kez daha tüm dünyaya gösterdik. Bizler; sağcısı, solcusu, sünni-alevi, Türk-Kürt-Laz-Çerkez ve tüm etnik kimlik mensupları olarak bir arada yaşıyoruz ve yaşamaya da devam edeceğiz. Söz konusu vatan ve millet olduğunda siyasi rengimizi, kimliğimizi bir kenara bırakarak bayraklarımızla meydanlara çıkar, birlik olduğumuzu tüm dünyaya haykırırız. Vatan uğruna gerekirse bir ölür, bin diriliriz. Yenikapı'da, Kızılay'da, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde, İzmir'de, Taksim'de, Türkiye'nin 81 ilinde her yerdeyiz. Artık tüm dünya bilsin: biz biriz, beraberiz ve her türlü iç ve dış saldırıya karşı yılmayacağız.

Kendi üyelerinin menfaatlerinin dışında sosyal sorumluluklarının da bilincinde olan ve milletimizin birlik ve dirliği için üzerine düşen görev ne ise sorgulamadan yerine getiren, vatan savunmasında elindeki tüm imkanlarıyla seferber olmaya her an hazır bulunan sendikamız Şeker-İş, dün olduğu gibi bugün de yarın da kahraman demokrasi şehitlerimizin aziz hatıralarına sahip çıkmaya devam edecektir. Sendikaların demokratik bir toplumda varlık gösterebileceğinin bilincinde olan sendikamız,

gözünü iktidar hırsı bürümüş illegal terör örgütlerinin karşısındadır ve demokrasiye sahip çıkmak boynumuzun borcudur. Bu bağlamda Şeker-İş Sendikası olarak 64 sayfalık dergimizin 131. Sayısını özel sayı olarak 80 sayfa çıkartıyoruz.

15 Temmuz gecesi 240 şehidimizin uğruna canlarını feda ettiği demokrasimizi bizlere hediye ederek kendi kendimizi yönetmemizi sağlayan başta Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları olmak üzere, terörde ve 15 Temmuz gecesi hayatını kaybeden kahraman şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmetle anıyor, kendilerine olan şükran duygularımızı bir kez daha yineliyor, aziz hatıralarının önünde saygıyla eğiliyoruz. Demokrasi mücadelemizin kazanılmasında stratejik hamlelerin yapılmasında emeği geçen başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Gazi Meclisimizin Başkanı İsmail Kahraman'a Başbakanımız Binali Yıldırım'a, milletvekillerine, siyasi çekişmeleri bir tarafa bırakarak milletin mücadelesini esas alan siyasi parti liderlerine ve meydanlarda destan yazan tüm milletimize teşekkür ediyoruz."

Olağanüstü Hal Süresince İşçi Çıkarılabilir Mi?

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişimi sonrasında Anayasa'nın 120. maddesi ile Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3. maddesinin (b) bendi kapsamında, ülke genelinde 21 Temmuz 2016 Perşembe günü saat 01.00'den itibaren 90 gün süreyle olağanüstü hal ilan edildi. OHAL ilanına dair Bakanlar Kurulu Kararı TBMM tarafından da onaylanarak 22 Temmuz 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı. Böylece OHAL dönemi ülkemizde başlamış oldu.

Mynet haber sitesi ekonomi servisinden Duygu Doğan, OHAL sürecinin başlamasıyla hepimizin aklına bundan sonraki sürecinin nasıl işleyeceğini yazı.

OHAL sürecinde işçi çıkarmak yasak mı? İşverene bir müdahale olabilir mi? Çalışanlar hangi durumda işten çıkarılamaz?

Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilen ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması halinde olağanüstü hal söz konusu olduğunda uygulanabilen işçi çıkarma yasağıdır. Son alınan olağanüstü hal kararı da bu nedenle alınmış olması nedeniyle bu düzenlemeye göre hareket edilebilmesi mümkündür. Yukarıda anılan KHK böyle bir düzenleme olmamakla birlikte çıkarılacak başka bir KHK ile işçi çıkarma yasağı getirilebilir. Kabaca işçi çıkarma yasağı dediğimiz uygulama Kanunun 11. Maddesinin n bendinde yer almaktadır.

Yapılan düzenlemeye göre;
 - İşçinin isteği,
 - ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller (4857 sayılı İş Kanununun

24 ve 25. Maddelerinde düzenlenmiştir.)

- sağlık sebepleri (4857 sayılı İş Kanununun 24 ve 25. Maddelerinde düzenlenmiştir.)

- normal emeklilik ve

- belirli süresinin bitişi nedeniyle iş sözleşmesinin sona ermesi veya feshi dışında kalan hallerde işçi çıkartma, ilgili işverenin de durumunu dikkate alarak üç aylık bir süreyi

aşmamak kaydıyla izne bağlanabilir veya ertelenebilir.

Ancak anılan KHK buna ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle şimdilik işçi çıkarma yasağı söz konusu değildir. Gerektiğinde işçilerin işte çıkarılması normal seyrinde devam edebilecektir. Fakat dediğimiz üzere her an aksine bir KHK çıkarılabilir.

Bu uygulama en son 1980 darbesi sonrasında söz konusu edilmiştir. O dönemde illerde valiliklere tanınan bu yetki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişlerinin hazırlayacağı uygunluk raporuna göre illerde kurulan kurullarda değerlendirilmiş ve alınan nihai ve işverenleri bağlayıcı kararlar çerçevesinde uygulanmıştır.

Çıkarılan KHK incelendiğinde, görülmektedir ki; işçilik kavramı işçinin aynı zamanda kamu görevlisi olması kapsamında değerlendirilmiştir. KHK nin 4. Maddesinin (f) bendine göre 657 sayılı Kanun ve KHK nin 3. Maddesinde belirtilenler hariç olmak üzere (ki, bunlar yargı mensuplarıdır) diğer mevzuata tabi her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personelin, ilgili kurum veya kuruluşun en üst yöneticisi başkanlığında bağlı, ilgili veya ilişkili bakan tarafından oluşturulan kurulun teklifi üzerine ilgisine göre ilgili bakan onayıyla; ve (g) Bir bakanlığa bağlı, ilgili veya ilişkili olmayan diğer kurumlarda her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personelin, birim amirinin teklifi üzerine atamaya yetkili amirin onayıyla kamu görevinden çıkarılması olanaklıdır.

Olağanüstü halin kısaca devlet memuru olarak adlandırdığımız kamu çalışanları nasıl etkileyeceği ise yine Kanun hükümlerine ve KHK hükümlerine göre aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

1. Olağanüstü hal ilanı ve KHK hükümlerine göre özel ve ayrı bir personel kanununa tabi askeri şahıslar, yüksek öğretim mensupları, yüksek yargı mensupları ve diğer kamu görevlilerine bu kanunların bahsettiği tüm koruyucu hükümler devre dışı kalmıştır.

2. Buna göre anılan kamu görevlilerinin işten çıkarılması veya memurluğunun sona ermesi anlamına gelen kamu görevinden çıkarma işlemi basitleştirilmiş ve hızlandırılmıştır.

3. Bunun için aranan şart ise kamu görevlisinin terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı (birleşmesi) yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilmesidir. Dikkat edilirse durum herhangi bir terör örgütü ile sınırlı tutulmamıştır. Ayrıca mahkeme kararı, disiplin soruşturması veya benzeri bir tespit vesikası da aranmamıştır.

4. Bu hususlar KHK nin 3 ve 4 üncü maddelerinde ele alınmıştır. Anılan 3. Madde özellikle yargı mensupları ile ilgilendirmektedir. Yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay daire başkan ve üyeleri konu edinilmiştir. Buna göre terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun salt çoğunluğunca; Yargıtay daire başkanı ve üyeleri hakkında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca; Danıştay daire başkanı ve üyeleri hakkında Danıştay Başkanlık Kurulunca; hâkim ve savcılar

hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunca ve Sayıştay meslek mensupları hakkında Sayıştay Başkanının başkanlığında, başkan yardımcıları ile Sayıştay Başkanı tarafından belirlenecek bir daire başkanı ve bir üyeden oluşan komisyonca meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilecektir. Görevlerine son verilenlerin silah ruhsatları ve hususi damgalı pasaportları iptal edilecek ve bu kişiler oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından onbeş gün içinde tahliye edileceklerdir. Anlaşıldığı üzere yüksek yargı mensupları dışında kalan hakim ve savcılar hakkında özellikle bir karar alınmamıştır. Bunlar hakkında HSYK kararlarının yeterli sayıldığı kabul edilebilir.

Ayrıca KHK nin yürürlüğe girdiği tarihte adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayı olarak görev yapanlar, adaylıkta geçirdikleri süreye bakılmaksızın Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca mesleğe kabul edilmeleri halinde, hâkimlik ve savcılık mesleğine atanabileceklerdir. Kaynak:www.mynet.com

Türk-İş'ten Uluslararası Düzeyde Sendikalara Darbe Mektubu

TÜRK-İŞ, 15 Temmuz Cuma akşamı başlayan darbe girişimine karşı diğer ülkelerden yeterli ve doğru tepkiler gelmemesi nedeniyle, Uluslararası sendikal harekete ve diğer ülkelerde örgütlü işçi sendikaları konfederasyonlarına bir mektup gönderdi.

Başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, başbakanımız ve tüm siyasi parti liderlerimiz "15 Temmuz" gecesi demokrasi için darbeye karşı tek vücut olmuşlardır. TÜRK-İŞ, siyasilерimizin ve Türk halkının birlik ve beraberliğinden büyük memnuniyet duymaktadır. Tüm siyasilerimize Türk işçisi adına teşekkür ediyoruz. Bu birlik ve beraberliği, ülkemiz üzerinde oynanan oyunların ve tehlikenin tamamen bertaraf edilebilmesi, ülkemizin bütünlüğünün ve demokrasinin korunabilmesi, barış ve refahımızın devam ettirilebilmesi açısından hayati ve zorunlu görüyoruz.

TÜRK-İŞ, 50 şehit verdiğimiz, hayatlarını vatan için hiçe sayan Gölbaşı Polis Özel Harekât Dairesine ve tüm Emniyet Teşkilatımıza, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kahraman mensuplarına, ağır saldırıya rağmen vatan için

mücadele eden Milli İstihbarat Teşkilatına, demokrasiden ödün veremeyen değerli Türk basınına, bedenlerini tanklara siper eden Kahraman Türk Halkı ve İşçisine destan yazan mücadeleyle kanlı darbe girişimi engelledikleri için minnettar olduğunu bir kez daha tekrar etmektedir.

Demokrasinin beşiği saydığımız batı dünyası, darbe girişimini yarım ağızla kınamakta ve demokrasi için hayatını hiçe sayan Türk halkının verdiği tarihi ve örnek mücadeleyi yüceltmesi gerekirken, görmezden gelmektedir. Bu nedenle TÜRK-İŞ, uluslararası sendikal harekete ve diğer ülkelerde örgütlü İşçi Sendikaları Konfederasyonlarına TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Aatalay'ın imzası ile aşağıdaki şekilde bir mektup göndermiştir.

"Ülkemiz 15 Temmuz'da bir darbe girişimiyle karşı karşıya kalmış, 250 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 2500'den fazla vatandaşımız ise yaralanmıştır. Hayatını kaybedenlerin 6'sı üyemiz olan işçi arkadaşlarımızdır. Bunun yanında yedi üyemiz ise demokrasi ve sivil toplum düşmanlarının saldırılarında ağır yaralanmıştır.

Kurumlara sızarak ülkeyi ele geçirmeyi hedeflemiş bir terör örgütü tarafından planlanıp, 15 Temmuz gecesi yürürlüğe konulan menfur darbe girişimi, milletimizin ve tüm sivil toplum örgütlerinin ortak dayanışması ile akamete uğratılmıştır. TÜRK-İŞ olarak;

"Bizim için demokrasi ekmek kadar, su kadar, hava kadar önemli. Türkiye'de yapılan tüm darbelerin tek kaybedeni var, o da emekçiler. Demokrasi olmadan sendikalar olmaz, kitle örgütleri olmaz, demokrasi olmadan yaşam olmaz. Bu ülke halkı sokağa çıkmasaydı bugün burada konuşamazdık. Tüm siyasi partilere de lütfen bu vatan hainlerine karşı gerekeni yapın" çağrısında bulunduk. Bu çağrımıza tüm siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşları katılarak darbeye karşı durdular.

Darbe girişimine bir tedbir olarak, Milli Güvenlik Kurulu tarafından alınan ve Parlamento da muhalefet partilerinin de katılımıyla onaylanan kararlar, olağanüstü hal ilan edilmiştir. Olağanüstü hal, hiçbir sivil toplum kuruluşunun istemediği bir durum olmakla birlikte, son dönemde, Türkiye'ye nazaran çok daha küçük çaplı olaylara muhatap kalmış olan ülkelerde de başvurulmuş bir uygulamadır.

Olağanüstü hal ilan edilmiş olmasına rağmen demokratik kurumlarımız normal işlerliğini ve sendikalarımız olağan faaliyetlerini sürdürmektedir. Olağanüstü hal ilan edilmiş olmasını Türkiye'de demokrasinin ve özgürlüklerin askıya alınması olarak göstermek meşru hükümeti darbecilerle eş tutmak anlamına gelecektir.

Türkiye'nin en fazla temsile haiz işçi örgütü olan ve 65 yıldır varlığını sürdüren TÜRKİŞ olarak, olağanüstü halin en kısa sürede kaldırılmasını talep ederken, mevcut şartlarda darbecilere ve devlete sızarak kurumları

ve ülkeyi içerden ele geçirmeyi hedefleyen legal görünümlü illegal yapılara karşı Türkiye'nin tüm kurumlarıyla bir mücadele içinde olduğu gerçeğini de göz önünde bulunduruyoruz.

TÜRK-İŞ olarak, darbe girişiminin daha başından itibaren demokrasiyi savunanların yanında olduk. Bu arada masum insanların hukukun üstünlüğüne bağlı devlet ilkesine uygun bir şekilde suça karışanlardan ayırt edilmesi, suça karışanların en ağır şekilde cezalandırılması masum olanların korunması çağrısında bulunduk. Bugün de bu çağrımızı yineliyoruz.

Türkiye olağanüstü bir dönemi, sendikaların ve sivil toplum örgütlerinin şanlı direnişi ile atlatmaya çalışırken Türkiye'nin diktatörlüğe kaydığı yönündeki açıklaması gerçeği yansıtmamaktadır. Bu örgüt, uzun yıllar devlet kurumlarına sızmış bu ku-

rumlarda istihdam edilmeyi veya terfi edilmeyi bekleyen on binlerce insanın hakkını gasp etmiştir. Kendi taraftarlarını istihdam etmiş ve terfi ettirmiştir. Kendilerini desteklemeyen personele baskı ve mobbing uygulamış, binlercesini istifa etmeye zorlamıştır. Kumpas kurarak, insanların gelecek umutlarını tüketmiştir. Eğer darbe girişiminde başarılı olsalardı, işte o zaman Türkiye'de gerçek bir diktatörlük olacaktı. Bugün konuşma hakkına bile sahip olmayacaktık.

Burada kınanması gereken darbe ve darbecilerdir. Ek olarak, Türk insanı ve işçisinin darbe girişimine karşı verdiği mücadelenin ve demokrasi zaferinin altının çizilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bu çerçevede size bizim söylediğimiz her şeyi yazın demiyoruz, ancak sizi sokaklarda farklı siyasi partileri

destekleyen ama demokrasiyi korumak amacıyla birlik olmuş insanlarla ve işçilerle yüz yüze görüşerek, Türkiye'deki gerçek durumu gözlemlemek için Türkiye'ye davet ediyoruz.

Ek olarak, Türk insanı ülkemize karşı kirli bir oyun oynandığına inanmaktadır. Dolayısıyla, daha önce de ülkemizin PKK terörüyle mücadelesine ilişkin yapılan açıklamaların 15 Temmuz darbesi sürecinde de sürdürülmesi son derece yanlış olacaktır. Yapılan tüm açıklamaların kamu vicdanını dikkate almasını bekliyoruz.

Türkiye'de demokrasinin daha sağlam ve sağlıklı bir şekilde yerleşmesi için tüm işçi organizasyonlarını tüm şehirlerimizde meydanlarda gerçekleştiren ve toplumun bütün kesimlerinin iştirak ettiği demokrasi şenliklerine katılmaya ve Türk Sivil Toplumu ile dayanışmaya davet ediyoruz."

15 Temmuz 2016

Milletin İradesinin Gelecek Kuşaklara Aktarılacağı Bir Cesaret Örneğidir

Önsel ÜNAL
onselunal@gmail.com

Yukarıdaki başlığı niye mi attım?

Çünkü 12 Eylül 1980 darbesi ve ardından Türkiye'nin yaşadığı kaos bizlere çok kötü günleri yaşatırken aradan geçen 36 yıla rağmen halen darbeleri konuşur olmamız bunun en bariz örneği oldu.

Bu sürede bazı taşlar yerinden oynadı. Türkiye'de çok şeyler değişti. Taşları giderek yerine oturmuş, modern Türkiye'nin temelleri atılmış, büyüyen ekonomisiyle listelerin en üstüne doğru tırmanmaya başladı. Türkiye, Kendi tankını, helikopterini, silahını üretmeyi başardı. Sivil toplum ve siyaset bazı fikirlerde çatışsa da stratejik meselelerde birliktelik anlayışı bu dönemde daha çok pekişti. Siyasi partilerin fikir çatışması istisnalar hariç tartışmadan öteye gitmedi. Sorunlar TBMM'nde çözülmeye çalışıldı. Kimi zaman üslupta ayar kaçtı. Yine de bir çok dönemden çok daha iyi bir Türkiye var iken bir anda FETÖ'nün TSK içine sızan hain askeri kanadı tarafından yapılan darbe ülkemizdeki tüm taşları yeniden yerinden oynattı. Dengeleri değiştirdi. Gelelim o geceye yani darbenin gerçekleştirildiği gün olan 15 Temmuz'a...

O gün Sendikamızın Antalya Side'de bulunan Grand Şeker Otelinde tatilimin son günüydü. Ailemle ertesi gün Ankara'ya dönüş yapacaktık.

Akşamdan bavullarımızı toplamış, resepsiyondan hesabımızı ka-

patmıştık ki çay içtiğimiz bir sırada otel misafirlerinden birinin 'tanklar boğazköprüsünü kapatmış. Köprü'nün üzerinde yığınla asker var' uyarısıyla hemen televizyonun başına koştuk. Televizyon kanalları olayı naklen veriyorlardı. Evet gerçekten de tanklar ve yığınla asker Boğazköprüsü'nün İstanbul'a giriş yönünü trafiğe kapatmıştı ve karşılarında da yığınla insan duruyordu. Vatandaşlar da araçlarından inmiş olayı anlamaya çalışıyorlardı ki askere tepki gösteren vatandaşlara askerler tarafından ateş açılmaya başlamıştı. Jetler Ankara semalarından alçak uçuşlar yapıyordu. İlk etapta konu bir askeri kalkışım olarak ifade edilse de hafızam beni bir anda 1980 12 Eylül'üne götürdü. Aslında bir darbe girişimiydi bu. Tüylerim diken diken olmuştu. Türkiye bunu hakletmiyordu. Her ne olursa olsun en kötü yönetimler bile askeri darbelerden on kat daha iyiydi. Genelde Alman turistlerin kaldığı otelimizde Türkler televizyonun karşısına yığılmıştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başbakan Yıldırım ve devlet kurumlarının sokağa daveti halkta karşılık buluyor, yollar, caddeler milli iradenin gücünü yansıtmaya başlıyordu. Otel televizyonunun karşısında kimileri 'oh! oldu. Bu hükümet bunu hak etti' derken, kimileri de tepki göstermeye hatta hakarete varan sözler sarfetmeye başlamıştı ki ben müdahale ederek otel görevlisinden tele-

vizyonu kapatmasını istedim. Belki de çıkabilecek bir tatsızlığı önlemiş oldum. Alman turistler de olayı anlamaya çalışırken, Türkiye’de askeri bir darbe girişimi olduğu bilgisini alınca tedirgin olmuşlardı. Hatta ertesi gün otel rezervasyonlarının çoğu tedbir amaçlı geçici süreliğine Almanlar tarafından iptal edilmişti. Otelde tüm televizyonlar kapatılmıştı. Gelişmeleri ailemle odamızdaki televizyondan takip etmeye çalıştık. Ezanlar, selalar veriliyordu. Tıpkı 12 Eylül’ün filmini bir kez daha yaşıyorduk. Şehitler olduğu haberleri olayın ciddiyetini daha da ortaya koymuştu. Uyuyamıyorduk. Hatta Alman turistlerin çoğu uyumamış, gelişmelerin durumuna göre belki de otelden ayrılmayı planlıyorlardı.

Gece saat 03.00 civarında cep telefonum çaldı. Telefonun ucunda Sendikamızın Genel Başkanı İsa Gök vardı. Genel Başkanımız, “Önsel sen de uyumadın değil mi” dedi. Nasıl uyuyabilirdim ki... Başkanımız, “Görürsün değil mi? böyle adilik, böyle vatan hainliği olur mu? Yazıklar olsun bunlara” diyerek tepki gösteriyordu ve hemen ardından bir basın metni hazırlamamı, metne bu ülkenin bunları hak etmediğini, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünden asla taviz vermeyecek güce ve kudrete sahip olduğunu ve bu tür saldırılara boyun eğmeyeceğini yazmamı istemişti. Otel gece müdürümüz Vedat Bünyamin Okan’dan bana bir bilgisayar ve internet temini etmesini istedim. Bilgisayarın karşısına geçtiğimde tüyletim halen diken dikendi. Çok öfkeliydim, uykusuz ve yorgundum. Beynim almıyordu bu darbe girişimini. Yazıya nereden başlayacağımı bilemiyordum. Öyle bir yazı kaleme almalıydım ki verdiğimiz mesajla bu ülkenin kolay lokma olmayacağını tüm vatan hainlerinin anlamasını sağlamamız

gerekti. Genel Başkanımızın istediği doğrultuda yazıyı bitirir bitirmez sendikamız Özel Kalem Müdürü Aysun Hanımla iletişime geçtik. O da uyumamıştı. “f-16’lardan atılan bomba sesleri kulaklarımızı tırmalıyor, Ankara çok kötü” diyordu. Heyecanlı ve korku dolu olduğu belliydi. Onun hissettiklerini kilometrelerce uzaktan da olsa hissedebiliyordum. Metni kendisine mail attım. O da Genel Başkanımıza metni okudu ve onay aldıktan sonra saat 04:00’da internet sitemizde paylaştı. Ardından otelimiz Ön Büro Müdürü Bülent Karadağ ve Resepsiyon Şefi Asuman Çağlar’ın katkısıyla metni faks yoluyla başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Başbakanımız, Bakanlarımız, siyasi partilerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ile tüm basın yayın kuruluşlarına geçtik. Sosyal medyayı tam anlamıyla harekete geçirdik. Otel Genel Müdürümüz Yalçın Akkurt da otele çok erken saatlerde gelmişti.

Sendikamızın tüm şubeleri eş zamanlı olarak bölgelerinde darbe girişimini yaptıkları basın açıklamalarıyla protesto ettiler. Ülkesine, demokrasiye sahip çıkarak milletin iradesinin üzerinde hiçbir şeyin olamayacağını gösterdiler. Şeker-İş Sendikası Genel Merkezi ve şubeleriyle, Grand Şeker Otel personeli ile sadece kendi meselesinde değil, milli meselelerde de yüce bir feraset örneği sergiledi. Başta Genel Başkanımız olmak üzere Genel Merkez Yönetimimiz, Şube yönetimlerimiz, Grand Şeker Otel personelimiz bu vatani görevi büyük bir duyarlılıkla yerine getirdikleri için bir kez daha alkış hak ettiler.

O gece Milli iradenin zaferiyle sonuçlanan darbe girişiminin engellenmesinde bazı sivil toplum örgütlerinin şüphesiz çok büyük payı vardı. Ancak bunlardan en önemlisi de Türk-İş oldu. Havanın puslu, ortamın gergin olduğu bir anda Türk-İş Genel Başkanı Ergün

Atalay, Sakarya’da Kent Meydanı’na çıkıp Türk-İş’in 1 milyon işçisiyle darbe girişiminin sonuna kadar karşısında olduğunu belirtti. Bu destek, kritik bir dönemde milli iradenin gücünü daha da artırdı. TÜRK-İŞ Konfederasyonumuzun Genel Başkanı, milli ve manevi değerleri her şeyin üzerinde tutan Sayın Ergün Atalay, bu ülkenin kimsenin babasının çiftliği olmadığına vurgu yaparak darbeye karşı açık ve net bir tavır sergiledi. Bu tavır zaten teyakkuzda olan milli iradeyi daha da güçlendirdi ve işçi kesimi seçilmiş hükümetin arkasında, darbe girişiminin karşısında olduğunu bütün taraflara açıkça ilan etmiş oldu.

Evet dehşet bir geceydi Cuma gecesi.... Bir kâbusla sabahladık, ertesi gün bambaşka bir kâbusa uyandık.

Köprülerin FETÖ’cu askerler tarafından kapatılması, ordunun başındakilerin rehin alınması, sokakların, meclisin f-16’larla bombalanması hatta insanların üzerine bomba yağdırılması, yanı başımızdaki insanların kanlar içinde yere yığılışı, camilerden okunan selalar vs. Tüm bu kareler hafızalardan kolay çıkacak gibi görünmüyor. Belki 36 yıldır konuştuğumuz 12 Eylül darbesi gibi çok uzun yıllar 15 Temmuz’u konuşacağız gibi.

Hepimiz, gelecek kuşaklara böyle hasarlı bir ülke bırakıyor olmaktan utanıyoruz. Ancak, bizleri umutlandıran yeri geldiğinde insan omuzlarının, o koca tarihi nasıl sırtlandığını yeni nesillere unutturmamak adına gösterilen cesarettir.

Bu süreçte başta Konfederasyonumuz olmak üzere sendikamız ve tüm şubeleri büyük bir demokrasi sınavından daha başarı ile çıktı. Bir tarih yazdı. Bundan sonra ki süreçte bizlere düşen, bu ülkenin devleti ve milleti ile bölünmez bütünlüğünden asla taviz vermeden işimize koyularak vargücümüzle çalışmak olmalıdır.

“Ohal” Çalışanların Haklarını Etkilemeyecek

Prof. Dr. Cem KILIÇ

15 Temmuz gecesi yaşanan darbe girişimi sonrası, bürokrasiden, kamu kurumlarından ve devletin kılcal damarlarından hainlerin temizlenmesinin sağlanması amacıyla Türkiye’de olağanüstü hal ilan edildi. Olağanüstü hal ve sıkıyönetimi daha önce yaşayan kesimler durumdan endişe ettiler. Bu endişe çalışanlara da yansıdı. Ancak bu kez durum farklı. Olağanüstü halin çalışanlar için hiçbir etkisi olmayacak. Milliyet Gazetesi yazarı Prof. Dr. Cem Kılıç’a göre çalışma hayatı dün nasılsa, bugün ve yarın da aynen sürecek. Bu nedenle çalışanların endişe etmesini gerektirecek bir durum yok. Cem Kılıç’ın OHAL durumunda çalışanların haklarına ilişkin açıklamaları şöyle:

Hak Kaybı Olmaz

Olağanüstü hal durumunda çalışma hayatını etkileyebilecek bazı noktalar bulunmakta. Buna göre, işveren tarafından iş sözleşmesinin feshedilmesine yönelik bazı sınırlamalar uygulanabilir.

Ancak bu yönde bir uygulamaya gidilmesi için karar alınması gerekmektedir. Yani bugünden itibaren hayata geçmiş bu şekilde bir uygulama söz konusu değil. Diğer yandan böyle bir uygulamaya gidilecek olsa bile işçi açısından herhangi bir hak kaybı söz konusu olmayacaktır. Yalnızca işverenin iş sözleşmesini feshetmesini engelleyen bir durum söz konusudur.

Sözleşme Feshine Sınır

Hüküm kapsamında bütün fesihlere sınırlama getirilmemekte, esas olarak işverenin uygulayacağı bildirimli fesihler sınırlandırılmaktadır. Bu

kapsamda sınırlandırılabilir fesih türleri, işçinin davranışlarına veya yeterliğine dayanan bildirimli fesihler ile işletmenin, işyerinin ve işin gerektirdiği bildirimli fesihlerdir. Kanun fesih hakkının özüne dokunmamak amacıyla işverenin İş Kanunu’nun 25/II maddesi uyarınca yapacağı fesihlere herhangi bir sınırlama getirmemiştir. Tekrar hatırlatmak gerekir ki, şu an için bu yönde bir karar alınmadığı gibi alınması da düşünülmemektedir.

Toplu Sözleşme!

Olağanüstü hal döneminde akıllara gelen ilk endişe toplu sözleşmelerin askıya alınmasıdır. Bugün olağanüstü halin uygulanma sebebi toplumun bazı kesimleri arasındaki huzursuzluk veya toplumsal bir hareket değil. Fetullahçı terör örgütünü ortadan kaldırmaya yönelik haklı bir hamle. Bu nedenle toplu sözleşme düzeninin askıya alınması veya grev hakkının ortadan kaldırılması gibi bir durum söz konusu değil. İşçi kesiminin endişe etmesini gerektirecek bir durum yok.

Sözleşmeler Yürür

Daha önce imzalanan ve yürürlükte olan toplu sözleşmeler yürürlükte kalmaya devam ediyor. Dolayısıyla işçiler toplu iş sözleşmesindeki haklarını aynen almaya devam edecekler. Bunun dışında süresi biten ve yenilenecek toplu iş sözleşmeleri için de hukukun öngördüğü süreçler işleyecek. İşçilerin toplu sözleşme ve grev hakkı konusunda hiçbir kısıtlama olmayacak.

Kıdem ne olur?

İşçi kesiminin bir diğer endişesi de olağanüstü hal durumunda kıdem

tazminatı konusunda bir düzenlemeye gidilip gidilmeyeceği. Yıllardır gündemde olan ve sosyal taraflarla anlaşılmadan hiçbir adımın atılmaması yönünde daha önce Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açık talimatının olduğu bir durumda, bu konuda bir adım atılmayacağı çok açıktır. İşçi sınıfının bu konudaki provokasyonlara itibar etmemesi gerekiyor.

Ne yazık ki ülkece hiç hak etmediğimiz bir süreçten geçiyoruz. Bu süreçte hainlerin ülkeyi daha fazla karıştırmasına imkan vermemek adına, bu tip aslı astarı olmayan söylentilere itibar edilmemesi ve devletin yanında saf tutulması gerekiyor. İşçi sınıfı darbe girişimi esnasında takındığı tavrı sürdürmeli ve anayasal düzen yeni-

den tam anlamıyla sağlandığında bu konulara odaklanmalıdır.

Bugün için odaklanılması gereken konu devletin bekasıdır. Bu nedenle işçi sınıfı hiçbir hak kaybının yaşanmayacağını bilerek, ülkesine bugüne kadar pek çok kez olduğu gibi kutsal emeğini sunmaya devam etmeli ve bu süreci milletçe bertaraf etmeye çalışmaya devam etmelidir.

Ek Düzenleme Yapılmalı

Fetullahçı hainlere yönelik olarak yürütülen soruşturmalar çerçevesinde açığa alınan memurlar hakkında OHAL kapsamında ek düzenlemeler gelebilir. Açığa alınan memurlara görevlerinden el çektirildi. Soruşturmalar sonucunda nihai karar verilecek. Bu hainlerin görevlerine geri dön-

melerinin engellenmesini sağlayacak tedbirler sayesinde soruşturmanın hızlı bir şekilde yürütülmesi ve kalıcı sonuçlar elde edilmesi mümkün olabilir.

'Emeklilikleri Engellenmeli'

Bugünlerde bu hainlerin emeklilik dilekçesi vererek kendileri hakkında yapılacak işlemlerden kaçmaya çalıştıkları yönünde duyumlar geliyor. Bu hamlenin de engellenmesi gerekiyor. Ülkesinin silahıyla kendi halkına ateş açanlar ve bunların kamudaki destekçilerine yönelik olarak alınacak her türlü tedbirin tam manasıyla uygulanabilmesi için bu iki kararın bir an önce hayata geçirilmesi gerekiyor.

Kaynak: www.milliyet.com.tr

Prof. Dr. Aydın BAŞBUĞ:

"15 Temmuz Türk Halkının Zaferidir"

Prof. Dr. Aydın Başbuğ

Türkiye 15 Temmuz akşamı Fetullahçı terör örgütünün bir darbe girişimine sahne oldu. Vatan sevdalısı Türk Silahlı Kuvvetlerimizin personeli ve Polisimizin demokrasi adına gösterdiği kararlı mücadele ile darbe girişimi bertaraf edilmiş, milli iradeye sürülmek istenen kara leke sonunda temizlendi. Haince düzenlenen ve hedef gözetmeden gerçekleştirilen saldırıda 161 şehidimizin olması bizleri derin bir yasa boğsa da Milli iradeyi teslim almaya çalışanlar karşısında sokağa çıkarak tek yürekle örnek bir duruş sergileyen halkımızın bu eşsiz tavrı, yarınlarımız adına yüreklerimize bir nebze de olsa su serpti. Kazanan bir kez daha milletimiz oldu. Anayasal düzene karşı her türlü demokrasi dışı girişimi reddeden Şeker-İş Sendikasının bir yayın organı olan dergimizin bu özel sayısında Gazi Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölüm Başkanı Prof. Dr. Aydın Başbuğ ile ülke gündemini değerlendirdik. Dergimize çok çarpıcı açıklamalarda bulunan Başbuğ ile yapılan röportajın tamamı şöyle:

15 Temmuz cuntasının gerçekleştirmeye çalıştığı kalkışma hareketini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bunun zamanlaması ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

15 Temmuz Darbesi tahmin etmediğimiz, gerçekleşmesini hayal dahi edemediğimiz bir girişimdir. Bu nedenle yaşadığımız bu gece hepimiz için bir kabus gibi olmuştur. Ancak, bazı yönlerden de olumlu gelişmeler olacağı şimdiden bellidir. Devlet yapılanması içerisinde paralel devlet örgütünün tahmin ettiğimizden daha büyük boyutlarda olduğu görülmüştür. Şunu itiraf etmek gerekir ki paralel devlet yapılanması ile siyasetin iki yıldan beri yürüttüğü mücadelenin ne derece haklı olduğu bizler tarafından öngörülemezdir. Özellikle Cumhurbaşkanı, bu oluşum üzerine kararlılıkla gitmeye devam etmiş, siyaset ve aydınlar bu kararlılığı anlayamamıştır. Hatta yerine göre Türk toplumunun merhamet anlayışı siyasete bir eleştiri olarak yöneltmiştir. Özel-

likle emniyetteki tasfiye ve tayinler basında da bir mağdur edebiyatına dönüşmeye başlamıştır. Bu önlemlerin ne derece yerinde olduğu bugün anlaşılmaktadır. Emniyette bu derece bir değişim yaşanmasaydı 15 Temmuz darbesini önlemek mümkün olmayabilirdi. Yine 15 Temmuz darbesi olmasaydı yargı ve ordu içerisindeki bu derin yapılanmayı tasfiye etmek sanıldığı kadar kolay olmayabilirdi.

'Bu gece bir kara leke olarak unutulmayacak'

15 Temmuz darbesinin önlenmesi iki şeyi göz önüne sermiştir. Birincisi, halkı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sokaklara çıkmaya ikna edebilecek kadar karizmatik bir siyasi lider olduğu, ikincisi; Türk halkının ne derece gözü kara ya da imkansız gerçekleştirecek kadar dirayetli olduğudur. 15 Temmuz, Türk halkının bir zaferidir. Ancak, tarih boyunca nesilden nesile aktarılırken bir kara leke olarak unutulmayacak bir gecedir.

Bütün darbelerin zamanlaması manidardır. Türk ekonomisinin güçlendiği, toparlandığı bir dönemde gerçekleşir. 1961, 1980 ve 28 Şubat 1997 darbeleri, Türk toplumunun sadece alternatifinin batı olmadığını, kendisinin ayakları üzerinde durabileceği ve eski güçlü dönemini tekrar yaşayabileceğini hissettiği dönemlerde gerçekleşmiştir. Bütün bu darbelerde dış güçlerin, istihbarat servislerinin müdahil olduğu bilinmektedir. 15 Temmuz darbesinde de ABD'nin ne derece işin içerisinde olduğu gözler önüne serilmiştir. Zaten Türk halkının Türk-ABD ilişkilerine olan haklı güvensizliği malumdur. Bu son durum halkın sağduyusunun ne kadar güçlü olduğunu da göstermiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın halkı silahlı darbecilere karşı direnmeye, sokaklara çıkmaya çağrısını nasıl değerlendiriyorsunuz?
Beraberinde halkın verdiği mesajı nasıl algılamak lazım?

15 Temmuz darbesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın karizmatik liderliğini pekiştirmiştir. Son dönemlerdeki bazı karar ve demecilerindeki 'Acaba' soruları da ortadan kalkmıştır. Siyasi öngörüsü ve darbe gecesi tavrıyla Türk toplumunun beklediği bir kişiliği sergilemiştir. Bu nedenle önümüzdeki dönemlerde Tayyip Erdoğan'ın siyasi gücünün pekişeceği beklenmelidir. Türk siyasetinin muhalefetsiz kalması ve yeni bir lider üretememesi bu süreci devam ettirecek görülmektedir.

Yaşanan gelişmelerle Ordunun itibarı zedelendi mi?

15 Temmuz darbesinden en çok etkilenen ve zarar gören kurumların başında Türk Silahlı Kuvvetleri gelmektedir. TSK'nın Ergenekon, Balyoz ve ardından yaşadığımız 15 Temmuz darbesi, kamuoyunda güvenilirliğini

sarsmıştır. Ordu içerisinde birbirine karşı olan güvensizlik kolay kolay onarılabilecek seviyede değildir.

Darbenin başarılı olması gibi istemediğimiz bir durum gerçekleşmiş olsaydı Fettullahçı bir yapılanmaya TSK'nın tamamının razı göstermeyeceği malumdur. Bu durumda kısa bir süre içerisinde bir karşı darbe daha kanlı olaylara neden olabilirdi. 15 Temmuz darbesinin önlenmesi TSK'nın muhtemel bu iç kargaşada milletimizi de iç savaştan korumuştur.

Darbenin toplumda yarattığı travmayı nasıl özetlersiniz?

Her darbe, toplumda kalıcı etki gösterir. Yaşanan olaylar ekranlarda seyredilen görüntüler hepimiz için bir travmatik etki bırakmıştır. Ancak kişiler için travmatik bu arızaların ötesinde önemli olan toplumsal etkileridir. 1960 ve 1980 darbelerinin yaşattığı yapısal sorunlar bugün dahi etkisini göstermektedir. Kuşaklar gelir geçer, yeni bir nesil ortaya çıkar. Ama darbelerin rejimle hukuk sistemi üzerinde etkileri kolay kolay ortadan kalkmaz. Bugün bile 12 Eylül Askeri Rejiminin çizmiş olduğu toplumsal modelin etkilerinden kurtulamıyoruz. En azından Anayasayı dahi değiştiremiyoruz. Örneğin, çalışmanın bir hak ve ödev olduğu anlayışı dahi halen Anayasadan çıkmış değildir. Bu basit bir ifade değildir. Ödev kavramı özgürlüklerin, ödevlerin yerine getirildiği oranda kullanılabileceğini ifade eder. 12 Eylül'ün psikolojik travmalarını atlattık ancak toplumsal travmalarını örnekte görüldüğü gibi bugün halen yaşıyoruz.

'Darbeye ilk karşı koyan gerçek kahramanlar geri plana itilmemeli'

Her darbe döneminin ortaya çıkardığı bir karakter bozukluğu vardır. Darbe dönemlerinde şahsi sorumluluk hisseden ve bütün menfaatlerini

geri plana atarak doğru bildiği uğru-na mücadele eden şahıslar zamanla yer değiştirmeye başlar. Tehlike geçtikçe yeni kahramanlar, yeni sevdalılar ortalara çıkar. İdealist kişiler, zor dönemlerde varlığını ortaya koyanlar geri plana konulmaya başlarlar. Bunun en yakın örneği 28 Şubat'tır. O gün cesaret örneği gösteremeyenler bugün 28 Şubat kahramanı edasıyla meydanlarda, ortalarda dolaşmaktadır. Aynı süreç 15 Temmuz sonrası dönem için de beklenmelidir. Türk halkının meydanlarda tuttuğu nöbete baktığımızda kalabalıklığın gün geçtikçe arttığını ancak darbe gecesi varlığını ortaya koyan kahramanların geri plana itildiği, unutulduğu görülmektedir. Şimdi herkes meydanlarda görülmek veya sosyal medyada çektiği fotoğrafları ile tarafını belirleme yarışındadır.

'Kurunun yanında yaş yanmamalı'

Her darbe döneminin ortaya çıkardığı olumsuzluklardan birisi de iktidarda olanı popoflayan, kraldan fazla kralcı olan kişilerin türemesidir. Durumdan vazife çıkaran bu kişiler sonraki dönemlerde yapılacak hataların da müsebbibi olurlar. 15 Temmuz sonrası bu dönemde dikkat edilmesi gereken konuların başında bu kişilerin verdiği hızla siyasetçinin yanlış yönlendirilmemesidir. Olağanüstü hal döneminin vatandaşa değil, devlete karşı yapıldığı Başbakanımız tarafından ifade edilmiştir. Bu cümleyi yerinde ve anlamlı buluyorum. Süreç, devletin yeniden yapılanması için bir fırsata dönüştürülmelidir. Özgürlüklerin ihlal edilmemesine özen gösterilmeli ve devlet yapılanmasına vurulacak neşterde de dikkat edilerek kurunun yanında yaş yanmamalıdır.

Darbenin ortaya çıkardığı psikolojik travmanın olağanüstü hal ortadan kaldırılrsa dahi bir iki yıl daha devam edeceği beklenmelidir. Herkesin birbi-

rinden şüphelendiği birbirlerine art niyetle baktığı bir süreç yaşanacaktır. İşte bu süreci iyi yönetebilmek önemlidir.

Yaşanan bu darbe girişimi Türkiye'nin dış politikası ve güvenliğini nasıl etkiler?

Dış politika konularına anlık değerlendirmelerle duygusal yaklaşmamak gereklidir. Bir İngiliz atasözünün dediği gibi ebedi dostluk ve ebedi düşmanlık yoktur ezeli çıkar vardır. ABD ve AB ile ilişkilerimizin de eskisi gibi kalması beklenemez. Türkiye'nin sahip olduğu ekonomik ve sosyal şartlar artık Batı'ya karşı toplum olarak daha tavırlı olmamızı gerektirmektedir. Toplumsal bu sonuç ister istemez siyasetçiye de yansıtacaktır. Siyasetçinin tek alternatifi Batı'yı öngören bir siyasi söylemi kamuoyunda yer almayacaktır. Türkiye ile ABD ve AB ilişkilerinin tamamen kopması mümkün değildir. Bu ilişkiler politik manevralarla şekil değiştirir. Nasıl ki Türkiye İsrail ile olan ilişkilerimizin menfaat düzleminde belli bir noktaya gelmesi gibi. Darbe sürecinin Türkiye'nin dış politika tercihlerine yönelik bir tavır olduğu da bellidir. Dış destekli, bu tavrın hedefi Türkiye-Rusya ilişkileridir. Bu dönem ortaya çıkarmıştır ki Türk-Rus ilişkileri eskisine göre daha kapsamlı ve kalıcı bağlarla bağlanmalıdır. Hatta bu sürecin Ortadoğu'daki gelişmelere de olumlu yansıyacağını ümit etmekteyim.

Türkiye 15 Temmuz gecesinin ardından farklı bir rejime mi geçti?

'15 Temmuz demokrasinin ve milli iradenin zaferidir'

15 Temmuz'da sonra Türkiye yeni fırsatlara sahiptir. Bu fırsatların Türkiye'nin önünü açacağı kesindir. Öncelikle 15 Temmuz, demokrasinin ve milli iradenin zaferidir. Cumhuriyetin kuruluşundan beri Cumhuriyetimizi demokratikleşme ve milli iradenin egemenliğini tesis önemli bir sorun

olmuştur. Bu başaramadığı için Türk toplumu her zaman frenlenerek gelişiminin önü tıkanmıştır. Artık darbelerin olmadığı, darbelerin hukuk ve siyasal sisteme nüfuz etmediği bir dönem olacaktır. Siyasetin de yeniden yapılanarak milli irade ve milli iradeye saygı yönünde iktidar ve muhalefeti ile birlikte bir katkı sağlayacaktır. 15 Temmuz, darbesinin bir diğer sonucu

da etnik veya siyasi kimliği veya inancı ne olursa olsun Türk halkının demokrasiden ve milli iradede yana tavır koymasındır. Bu konuda neredeyse son zamanlardaki toplumsal gerilim bir anda aşılmıştır. AK Partiye sempati göstermese dahi hatta yerine göre en ağır eleştirileri yapsa dahi darbeye karşı çıkarken "Erdoğan'a kızacaksam ben kızırım. Askere fırsat vermem" diyebil-

miştir. İşte bu tavır, ne kadar gerekçeye dayanırsa dayansın Türk halkının her türlü askeri rejimin aksak da olsa kötü de işlese demokrasiden ve milli iradede daha iyi olamayacağı konusundaki ferasetini göstermektedir.

Darbe girişimiyle idam cezası tartışmaları da gündeme geldi. Sizce idam geri gelmeli mi?

Ceza geriye doğru işler mi? 'İdam cezası geriye dönük uygulanamaz'

Meydanlarda yapılan mitinglerde idam talebi sık sık dile getirilmektedir. Bu konunun popülist söylemle ele alınmaması gereklidir. Hukukta bir ilke vardır. Suçların ve Cezaların Kanuniliği İlkesi. Yani meydana geldiği

tarihte suç olmayan bir olayın sonradan suç kabul edilmesi halinde o olaya uygulanamamasıdır. Aynı şekilde işlendiği tarihte ceza öngörülme ya da daha hafif bir ceza öngörülen bir suça ceza öngörülmesi veya cezanın ağırlaştırılması durumunda da aynı ilke geçerli olacaktır. İdam cezası, getirilirse kabul edildiği tarihten sonraki olaylara uygulanır. Kabul edildiği tarihten önce meydana gelen suçlara uygulanması hukukun temel ilkelerine aykırıdır.

Darbe ya da olağanüstü hallerde hukuk kurallarının ihlalinin en açık olduğu dönemler sözkonusudur. Bu dönemlerde olağan süreçte yapamaya-çağınız ve hukukun sizi engelleyeceği tedbirleri almanız mümkündür. Zaten anayasalarda olağanüstü hallerin öngörülmesinin sebebi de budur. Hukuk dışına çıkmak veya hukukun ağır işleyerek sonuç alınmasını engellemesini önlemek ancak olağanüstü hallerde mümkündür. Bununla şunu demek istiyorum; Olağanüstü hal sürecinde yargı, ordu ve üst düzey bürokrasiye müdahale ancak bu dönemde mümkündür. Bizim hukuk kurallarını gerektiğinde gözardı etmemiz sözkonusudur. Ancak burada ince bir denge bulunmaktadır. Bu dönem fırsat bilinerek geleceğimizi ipotek altına alıcı hukuk ihlallerinin yapılmaması zorunludur. Bu nedenle idam cezasının hukuka aykırı olarak geriye yürür bir şekilde uygulanacağına ihtimal vermemekteyim.

Röportaj: Önsel ÜNAL

“Yeni ve Güçlü Türkiye” İçin İşe Koyulma Zamanı

Önsel ÜNAL
onselunal@gmail.com

Hiçbir ihtilal yoktur ki memleketin selameti ve devletin bekası için yapılmış bir fedakârlık olsun. 27 Mayıs 1960 darbesi, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 muhtırasının ardından Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yeni bir darbeye teşebbüs girişimi 15 Temmuz akşamını yıllar sonra öncekiler gibi yeniden tarihin kara sayfaları arasına ekledi. Türkiye hiçbir şeyden çekmediğini darbelerden çekti.

Ülke tarihinin en geniş terör uygulamasının gerçekleştiği 12 Eylül döneminin izlerinin günümüzde bile silinememiş olması, hatta yarattığı toplumsal, siyasal, ekonomik tahribatların etkisinin bile azaltılamamış olması en açık olgu durumunda iken, onlarca yıl konuşulacak yeni bir askeri kalkışma tüylerimizi tabiri caizse diken diken etti. Türkiye, hemen her hükümet döneminde ne zaman başını doğrultup, ayağa kalkacak olsa, ne zaman gelişmeye çalışsa bu gelişmesini engellemek için önüne darbeler, sağ-sol çatışmaları, alevi-sünni meselesi, ermeni meselesi, PKK terörü ya da bugünkü FETÖ yapılanması konuldu.

Yakın tarihte Gezi olayları ile Türkiye’de başlatılan sokak olayları ve beraberinde terörle kaos ortamının oluşturulmak istenmesi aslında bugünün zemin oluşturucularıdır. O dönem her şeye rağmen Türkiye’nin güçlü yapısı, geçmişten edindiği tecrübe ve sağduyusu sayesinde demokrasi ayakta tutuldu, hemen ardından hain terör olayları devreye sokularak yüzlerce askerimiz, polisimiz, masum insanlarımız şehit edildi. Geleceğimize onlarca yıl etki edecek, 15 Temmuz tarihi ise ülkemize vurulmaya çalışılan son darbe girişimi olarak şanlı tarihimize yıllar sonra yeni bir leke sürdü.

Yapılan araştırmalar askeri darbelerin, Türkiye’yi bir kaos ortamından başka bir kaos ortamına sürüklediğini ortaya koyuyor. Demokrasinin siyasi partiler tarafından engellendiği iddiasıyla çıkılan askeri darbe yolunda demokrasiden ya da hukuktan söz etmek mümkün değildir. İhtilallerin ekonomiyi ve hatta demokrasiyi geliştirdiği iddiası bir hipnoz yanılsamasıdır. Yani kocaman bir yalandır. Sözü edilen ihtilaller sonrasında, hep kötü giden ekonomiye kıyasla bir düzelme olduğu yalanı üretilerek insanlara pompalanmaya çalışılmıştır. Avrupa ülkeleri başta olmak üzere demokratik ülkelere bakıldığında, ekonomileri, sosyal yaşamları, kültürleri ve mimarisinin oldukça gelişmiş olduğu görülür ve bununla anılırlar. Ve bir gerçek ki bu ülkeler hiçbir şekilde darbeye maruz kalmamışlardır. Tarih boyunca yaşanan darbeler ve darbe rejimleri hiçbir ülkeye ne istikrar, ne de huzuru getirmiştir. Aksine ülke üzerinde yaşayan insanlara her zaman acı faturasını çıkartmış, onlarca yıl geriye götürmüştür. Bu sebeple ülkemizde artık fikir çatışmalarının aşılmasında tercih yolunu terör ve darbeye gidermek yanlışından bir an önce dönülmesi gerekmektedir.

Darbelerle engel olmak için yapılması gereken en önemli hareket, demokrasiyi ayakta tutmaktır. Bu da ancak güçlü bir siyasi iradeyle, mümkündür. Siyaset kurumunun da siyasi görüşü, dili, dini, mezhebi her ne olursa olsun, tüm kesimleri dinlemesi ve

fikirlerine değer vermesi gerekmektedir. Ülke rejimleri, sanatı, bilimi, estetiği ve özgürlüğü ön planda tutmalı, sevgi, barış, kardeşlik ve hukukun üstünlüğü ilkesiyle adalet kapsamında bir sistem kurulmalıdır. Kısaca keskin hatlarıyla dosdoğru bir arınma süreci başlatılmalıdır. Devletin tepeden tırnağa ciddi, ölçüleri doğru konulmuş, önu arkası iyi düşünülmüş, işleyişi aksatmayacak, vatandaşı mağdur etmeyecek, kimseyi ötekileştirmeyecek, ülke çıkarlarını öne alacak ve terörle mücadeleyi aksatmayacak bir temizlenmeye siyasi bir fanatizmden çıkarak toplumsal kucaklaşmaya ihtiyacı vardır.

60 yıl önce kişi başına geliri bizden çok çok daha az olan Japonya şimdi Türkiye’de nükleer santraller kurup, asma köprüler yaparken, denizin altından tüneller açarken, biz terörle, darbelerle, kısır çekişmelerle uğraşmaktan gelirimizi çok fazla yükseltemedik, teknolojimizi ilerletemedik. Tarihi ve kültürel zenginliği olduğu kadar jeopolitik konumu ile stratejik öneme sahip Türkiye, özel bir ülkedir.

Bölgesinde giderek güçlenen bir Türkiye artık Milli tankını, uçağını, helikopterini, silahını üretiyor. Hatta milli otomobilini de üretecek güçte. Topraklarımızda var olan güçlü yapı, coğrafi ve iklimsel manadaki üstünlükle perçinlendiğinde, ülkemiz insanının sahip olduğu bunca ayrıcalıklı fırsatı iyi okuması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu noktada gıda ve tarım sektörümüz özelinde pancar şekeri sanayimizin mukayeseli üstünlüğünü ele almak yerinde olacaktır. Şeker pancarı üretimi açısından dünyanın elverişli bölgesi olarak nitelendirilen yeşil kuşakta yer alan Türkiye, sahip olduğu coğrafya ile şeker pancarına uygun iklim koşullarının gereğini en mükemmel şekilde sağlamaktadır. Ülkemiz konumuyla ilişkili olarak etrafımızda ciddi

miktarlarda şeker ithal eden ülkelerin var olması da bu avantajı büyütmektedir. Buna rağmen 1996 yılından bu yana özel amaçlı şeker ve ülkemizde üretimi olmayan şeker türleri dışında şeker ithalatı yapılmayan Türkiye de, ilk kez 2014 ve 2015 yıllarında dahil de işleme rejimi kapsamında şeker ithalatı resmen açılmış, TÜİK verilerine göre de 2015 takvim yılında 169 bin 448 ton şeker ithalatı yapılmıştır.

Tablonun bütününe bakıldığında şeker ithal eden ülkenin “Türkiye olması” anlaşılmaz bir durumdur...

Elverişli ülkesel koşullarımızdan istifade etmeyerek, yurtdışına döviz transferi ile yabancı üreticileri kazandırmak, yerli üretim tercihinden uzaklaşarak sosyo-ekonomik dengeleri aleyhimize işletmek şeker üretiminin sürdürülebilirliğini garanti altına alma noktasından ülkemizi ciddi maddede uzaklaştırmaktadır. Türkiye’yi geleceğe hazırlama önceliğini sektöre uğratmaktadır.

Bu bakış açısıyla ülkemizde şeker ithalatına meydan verilmeden, çözüm yöntemlerinin masaya yatırılması gerekmektedir. Ülke olarak; şeker pancarı tarımı ve şeker sanayini milli bir argüman olarak ele almalı, barındırdığımız güçlü doneleri sağlam bir vizyona oturtmalı, şeker ithalatı gibi

pancar şekerini öteleyen, üreticinin ve işçinin kazancını hor gören, lobi ayakçılığı yapan sözde denetleyici düzenleyici kurum kararlarını belli bir çıkar grubunun menfaatlerine işlemesine müsaade etmemeliyiz.

Evet Türkiye bir darbe girişimini daha atlattı. Askeri darbeleri ne kadar tasvip etmiyorsak düne kadar felaketle edebiyat yapan bazı medya maymunlarının işler aleyhlerine dönünce adeta yağcı dükkanından yağ kapma yarışına girerek darbeye karşı sokaklarda zaferi sahiplenmeye çalışmalarını da kabul edemiyoruz. Türkiye’nin artık bu safraları midesinden atmasının zamanı gelmiştir. Yoksa içimizdeki çürük elmalar bedene değdikçe sağlam uzuvları çürütmeye, hatta yok etmeye devam edecektir. Baştan aşağıya yenilenmiş, ‘Yeni bir Türkiye’nin inşası artık kaçınılmazdır. Dürüst, ilkel, vergisini ödeyen, insan haklarını gözetken ve devletine baş kaldırmayan mutlu insanlar topluluğu yetiştirmek için çok geç değil.

Geleceğini karartmaya yeltenen vatan hainlerine canı pahasına göğsünü siper ederek, engin feraseti ve cesaretiyle demokrasiye tam bağlılığını bir kez daha ispatlayan Büyük Türk Milleti TEK VATAN, TEK MİLLET, TEK BAYRAK ülküsünden ayrılmadan bunu başaracak güçtedir.

15 Temmuz Demokrasi Şehitlerimize Minnettarız

İşte 15 Temmuz Demokrasi Şehitlerinin isimleri...

P. Astsb. Bçvş. Ömer Halisdemir,
İlhan Varank, **Erol Olçok,** Abdullah
Tayyip Olçok, **Mustafa Yaman,** Sedat
Kaplan, **Ümit Çoban,** Yalçın Aran,
Murat Akdemir, Mustafa Direkli,
Ramazan Konuş, Serhat Önder,
Yasin Yılmaz, Muhammet Yalçın,
Recep Gündüz, Hüseyin Kısa, **Halil**

İbrahim Yıldırım, Fazıl Gürs, **Metin**
Arslan, Osman Yılmaz, **Mehmet**
Oruç, Lokman Oktay, **Mahmut**
Coşkunsu, Muhammed Ali Aksu,
Muhammed Ambar, Mustafa Cam-
baz, **Mustafa Kaymakçı,** Yasin Naci
Ağaroğlu, **Volkan Pilavcı,** Ömer Can
Açıkgöz, **Mustafa Avcu,** Murat Ko-

catürk, **Mehmet Karaaslan,** İbrahim
Yılmaz, **Muhammed Fazlı Demir,**
Necati Sayın, **Selim Karakoç,** Tolga
Ecebalın, **Ümit Çoban,** Ümit Yolcu,
Yakup Kozan, Yusuf Elitaş, **Emrah**
Sapa, Hasan Yılmaz, **Ümit Güder,**
Samet Cantürk, **Ali İhsan Lezgi,**
Yasin Yılmaz, **Ali Anar,** Eyyüp Oğuz,

Nedip Cengiz Eker, Serdar Gök-
bayrak, **Yasin Bahadır Yüce**, Bülent
Yurtseven, **Murat Alkan**, Ahmet
Oruç, **Cüneyt Bursa**, Mucip Arıgan,
Burak Cantürk, Fahrettin Yavuz,
Hakan Yorulmaz, Adil Büyükcengiz,
Burhan Öner, Haki Aras, **Ahmet
Kara**, Fatih Kalu, **Askeri Çoban**,
Celaeddin İbiş, **Emrah Sağaz**, Fatih
Satır, **Halil Işılar**, Akın Sertçelik,
Ayhan Keleş, Cemal Demir, **Halil
Kantarıcı**, Cengiz Polat, **İhsan Yıldız**,
İzzet Özkan, **Mehmet Şefik**, Akif
Kapaklı, **Çetin Can**, Hakan Ünver,
Hasan Kaya, İsmail Kefal, **Lokman
Biçinci**, Mete Sertbaş, **Mustafa Ko-
çak**, Yunus Emre Ezer, **Salih Alışkan**,
Suat Aloğlu, **Timur Aktemur**, Ömer
Takt Demir, **Sümer Deniz**, Yusuf Çelik,
Dursun Acar, Alpaslan Yazıcı, **Akif
Altay**, Münir Murat Ertekin, **Mustafa
Tecimen**, Önder Güzel, **Cennet Yiğit**,
Gülşah Güler, **Ufuk Baysan**, Fikret
Metin Öztürk, **Kübra Doğanay**, Muh-
sin Kiremitçi, **Zeynep Sağır**, Demet
Sezen, **Erol İnce**, Birol Yavuz, **Faruk
Demir**, Halil Hamuryen, **Hüseyin
Gora**, Hurşit Uzel, **Hüseyin Kalkan**,
Fevzi Başaran, **Hakan Yorulmaz**, Fe-
ramil Ferhat Kaya, **Niyazi Ergüven**,

Mustafa Aslan, **Muhammet Oğuz
Kılınc**, Mehmet Karacatilki, **Murat
Ellik**, Seher Yaşar, **Mehmet Demir**,
Köksal Kaşaltı, **Mehmet Çetin**, Münir
Alkan, **Mehmet Şevket Uzun**, Ozan
Özen, **Mustafa Serin**, Halit Gülser,
Zafer Koyuncu, Hüseyin Goral,
Hüseyin Kalkan, Serhat Koç, **Varol
Tosun**, Edip Zengin, **Velit Bekdaş**,
Yakup Sürüc, **Turgut Solak**, Seyit Ah-
met Çakır, **Sevda Güngör**, Mehmet
Demir, **Kemal Tosun**, Hasan Gülhan,
Meriç Alemdar, Mehmet Akif San-
car, **Yunus Uğur**, Fırat Bulut, **Ayşe
Aykaz**, Barış Efe, **Mehmet Ali Kılıç**,
Mahir Ayabak, **Murat Mertel**, Murat
Naiboğlu, **Ahmet Kocabay**, Ahmet
Özsoy, **Mehmet Yılmaz**, Onur Ensar
Ayanoğlu, **Onur Kılıç**, Cuma Dağ,
Erhan Dural, Volkan Canöz, **Meh-
met Kocakaya**, Erkan Yiğit, **Serkan
Göker**, Fuat Bozkurt, **Oğuzhan Ya-
şar**, Aydın Çopur, **Beytullah Yeşilay**,
Erdem Diker, **Erkan Er**, Gökhan Eser,
Hasan Altın, Mehmet Kocakaya,
Mehmet Güder, Mehmet Ali Urel,
Hasan Yılmaz, Yıldız Gürsoy, **Uhud
Kadir Işık**, Türkmen Tekin, **Suat
Akıncı**, Ali Alıtkan, **Aytemin Kuru**,
Ahmet Oruç, **Mehmet Oruç**, Yusuf

Çelik, **Ömer İpek**, Murat İnci, **Mus-
tafa Solak**, Emin Güner, **Köksal Kar-
mil**, Vahit Kaşçıoğlu, **Vedat Barceğ-
ci**, Mutlu Can Kılıç, **Tahsin Gerekli**,
Şükrü Bayrakçı, **Ömer Cankatar**,
Recep Büyük, **Batuhan Ergin**, Erkan
Pala, **Kader Sivri**, Orhun Göytan,
Ömer Cankatar, Samet Uslu, **Battal
İlgün**, Şeyhmus Demir, **Şirin Diril**,
Özgür Genç, **Vedat Büyükozaş**, P.
Kur. Alb. Sait Ertürk, **Topçu Astsb.**
Kd. Bçvş. Bülent Aydın, P. Uzm.
Çvş. Halit Yaşar Mine, **Rüstem Resul
Perçini**, Mesut Acı, **Resul Kaptancı**,
Fatih Dalgıç, **Murat Demirci**, Sevgi
Yeşilyurt, **Şenol Sağman**, Zekeriya
Bitmez, **Yılmaz Ercan**, Jouad Merro-
une, **Cemal Abuatuye**, İbrahim Ateş,
Muzaffer Aydoğdu, Osman Arslan,
Davut Karaçam, Alper Kaymakçı,
Necmi Bahadır Denizcioğlu, Meh-
met Şengül, **Özkan Özendi**, Hakan
Gülşen, **Mehmet Gülşen**, Osman
Evsahibioğlu, **Lütfi Gülşen**, Mesut
Yağan, **Gökhan Yıldırım**, Mustafa
Karasakal, **Selim Cansız**, Medet
İkizceli, **Tevhit Akkan**, Bülent Karalı,
Hüseyin Güntekin.

Osmanlı'dan Günümüze İhtilal Hareketleri

Osmanlı Devleti'nin en parlak olduğu dönemlerden başlamış olmakla birlikte mevcut idareye yönelik gayri nizami usullerle müdahalede bulunma geleneği yakın tarihimize kadar sürdü. Yavuz Sultan Selim'in babası olan II. Bayezid'e karşı başlattığı hareket, iktidarı ele alması ile neticelenmişti. Bunu

izleyen dönemde ise askerin yönetim üzerindeki gücü ortaya çıkmış ve gün geçtikçe asker-bürokrasi ve siyaset ilişkisi olması gerekenin dışında ele alınmıştı. Osmanlı'da memnuniyetsizliğin bir tezahürü olarak beliren ihtilal hareketleri aynı şekilde Yeni Türk Devleti'ne de miras kaldı ve Mustafa

Kemal Atatürk'ün bir önceki hükümet'e yönelik başlattığı hareket ile anayasal sürece giren yeni rejim daha sonrasında gerek cumhuriyet değerlerini koruma gerekse rejimi muhafaza etme iddiası ile sürekli olarak gündemdeki yerini korudu. İşte Osmanlı'dan günümüze darbeler tarihi;

1.Yavuz Sultan Selim'in Tahtı Ele Geçirışı

24 Nisan 1512'de Osmanlı Devleti 9.padişahı olan Yavuz Sultan Selim, taht'ta bulunan babasının yaşlılığını ve Safevi hükümdarı Şah İsmail'in doğudaki tehlikeli hareketlerine karşı tepki vermemesini gerekçe göstererek tahta hak iddiasını kuvvetlendirdi. Taht için hayatta olan rakipleri ağabeyleri Şehzade Korkut ve Şehzade Ahmet ikilisinden Şehzade Ahmet taht konusunda daha ısrarcı olsa da Yeniçeriler bu şehzadeye 'korkak' diyor ve onun devleti yönetemeyeceğini söylüyorlardı. Yavuz Sultan Selim şehzadeligi döneminde merkezden habersiz Safevi üzerine yürümesiyle ilk sefer yapan şehzade ünvanına sahipti. Yaptığı bu sefer ve bilinen cen-gaverliği onun yeniçeriler arasında

sevilmesini ve destek bulmasını sağladı. Yaşlılığı artan II.Bayezid'e Selim yanlısı paşalar Yeniçerilerin isteklerinin kabul edilmezse kendilerinin öldürüleceğini belirtti. II.Bayezid yaşadığı müddetçe tahtı bırakmayacağını belirtse de Yeniçerilerin Selime olan desteklerini hissetmiş ve İstanbul'a çağrılan Selim babasının askerlerin başına geç telkinlerine karşı muhalefet edemeyeceğini ama bunun kabulünün güç olduğunu belirterek askerin ancak padişahıyla birlikte sefere giderse tam olarak hizmete edeceğini belirtti. Babasının üzerinde Yeniçerileri de arkasına alarak bir baskı oluşturan I.Selim, babasının tahttan feragat etmesini sağladı. 7 Safer 918/ 24 Nisan 1512 yılında tahta çıkan Yavuz Sultan Selim Osmanlı'dan günümüze darbeler dizisinde ilk darbeyi yapan hükümdardır. Babası II.Bayezid, doğum yeri olan Dimetoka'ya bir nevi sürgüne gönderilirken vefat etmesi zehirlenerek öldürüldüğü şayialarının artmasına sebep oldu.

2. II.Osman Vakası (Genç Osman)

Osmanlı devletin son dönemlerinde ortaya çıkan değişim ve yenileşme hareketlerinin önü genellikle ihtilal hareketleri ile kesildi. Ne zaman değişim planı ortaya çıksa mutlaka bir ihtilal ile durduruldu, devletin geleceğini düşünerek adım atmaya çalışan padişahlar, bu uğurda tahtlarından hatta canlarından oldular. Hiç şüphesiz Osmanlı devletinde değişim ve yenileşmenin zirvesinde Sultan III. Selim vardır. Değişimi başlatan ise Sultan II. Osman, yani Genç Osman'dır. Taht'a genç yaşında amcası I. Mustafa'nın hal edilmesi üzerine çıkan Genç Osman, sert tavırları Yeniçeri ve Ulemanın nefretini kazanmasına sebep oldu. Bu nefret padişahın bizzat başkomutanlığı üstlenmesi ve hacca gitmeye karar vermesi üzerine zamanla artarak neticede isyana dönüşür. Askerlerin öncülüğünde başlatılan ve bir sonraki gün ulemanın da katılımıyla güçlenen

isyancılar, taleplerini bildirmek üzere Saray'ın kapısına dayandılar. Genç Osman başlangıçta isyancıların taleplerini reddetti ise de tavrını daha fazla sürdürmedi. Sonunda isyancılar Saray'a girmiş ve padişahın amcası I. Mustafa'yı bulunduğu hücreden çıkarıp sultan ilan etmişlerdir. Genç Osman ise Yedi Kule zindanlarına kapatılarak orada katledildi. Genç Osman, bir ihtilal sonucu öldürülen ilk Osmanlı padişahıdır.

3. Kabakçı Mustafa İsyanı ve III.Selim

Osmanlı yenileşmesinin ana figürü olarak kabul edilen III.Selim, ıslahat fikirlerini zamanın ruhuna uygun, ciddiyetle ve kararlı bir şekilde ele alarak bozulmuş Osmanlı düzenini yeniden tesis edip Devletin gücüne yeniden kavuşmasını sağlamaya çalıştı. Sultan III. Selim, Nizam-ı Cedid adı ile askerî, mülkî, idarî, ticarî, sosyal ve siyasî bir dizi ıslahat teşebbüslerine girişerek, devlete yeni bir soluk ve canlılık getirdi. 1807 yılında Nizam-ı Cedid ordusunun kaldırılmasını isteyen yeniçeriler Kabakçı Mustafa'nın önderliği altında ayaklandılar. III. Selim Nizam-ı Cedid ordusunu dağıtmak ve 29 Mayıs 1807 tarihinde de tahttan çekilmek zorunda kaldı ve saraydaki 'Şimşirlik' denen hücreye kapatıldı. Saltanat kendinden sonra gelen IV. Mustafa'ya yani amcasına geçmişti. Rusçuk ayarı Alemdar Mustafa Paşa 15 bine yakın ordusuyla III. Selim'i yeniden tahta çıkarmak için İstanbul'a gelirken 28 Temmuz 1808'de III. Selim padişah IV. Mustafa'nın emriyle boğduruldu.

4. Abdülaziz'in Düşürülmesi

1870'li yıllardan itibaren Osmanlı Padişahı Abdülaziz'e karşı gelişen yeni yönetim şekli ile ilgili muhalefet gün geçtikçe şiddetini arttırdı. Yeni Osmanlılar'ın başını çektiği cunta yapılanmasında Mithat Paşa önderliğinde Meşrutiyet idaresine geçilmesi isteniyordu. İlk olarak 1876 yılının Nisan ayında başlayan hareketlenmede Osmanlı sadrazamları kansız bir şekilde yönetimden uzaklaştırıldı ve cunta üyeleri önemli kademelere yerleştiler. Sonrasında ise 30 Mayıs tarihinde Abdülaziz'i tahttan indirerek akıl sağlığını kaybetmiş olması mazereti ile saray yağmalandı ve Padişahın harem dahil tüm mal varlığına el konuldu. Gelişen darbe sürecinde 5. Murat cunta yönetimi tarafından tahta geçirildi.

5. 31 Mart Ayaklanması – II. Abdülhamit'in Hal Edilmesi

93 Harbi'nden sonra (1877-1878 Osmanlı – Rus Savaşı) Osmanlı Devleti'nde uygulanan baskıcı yönetim 2. Abdülhamit'e yönelik gün geçtikçe muhalefetin gelişmesine

sebepe oldu. İktidarını olağanüstü hal şartlarında geçiren 2. Abdülhamit denge politikaları ve konjonktürel politikalar ile Hükümet ile olan ilişkisini sürdürdü. Ancak 30 yıldan fazla süren iktidarında sürekli olarak muhalefete uğrayan Abdülhamit 1909 yılına gelindiğinde büyük bir ayaklanma ile karşı karşıya kaldı. Ayaklanma her ne kadar bastırılmış olsa da takip eden süreçte ilan edilen sıkı yönetim ortamında 2. Meşrutiyet'in getirdiği haklardan yararlanılarak Meclis-i Mebusan kararı ile 2. Abdülhamit'in yerine 5. Mehmet Reşat geçirildi.

6. Bab-ı Ali Baskını – 28 Ocak 1913

Tarihimizde askeri darbelerden biri de İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin önderlerinden Enver ve Talat Paşa tarafından gerçekleştirilen Bab-ı Ali Hükümet binası baskınıdır. Sadrazam Kamil Paşa Hükümetini zorla istifaya etmeye iten ihtilalciler 23 Ocak 1913 tarihinde mevcut hükümetin çalışamaz hale gelmesine sebep oldu. Balkan savaşları döneminde yaşanan sıkıntılardan dolayı Kamil Paşa Hükümeti başarısızlıkla suçlanmış ve bunu fırsat bilen İttihat Terakki Cemiyeti de iktidar olma yolunda ihtilali gerçekleştirmişti. Enver Bey'in gün içinde 14:30 itibarıyla Bab-ı Ali'ye doğru hareketi ile başlayan ihtilal günü kısa bir zaman süreci içerisinde 15:08'de Kamil Paşa'ya istifasının imzalatırılması ile son buldu.

7. 20 Ocak 1921 Anayasası

19 Mayıs 1919 tarihinden itibaren Anadolu'da Mustafa Kemal Atatürk idaresinde başlayan hareket 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul'un kesin olarak işgal edilmesi ve ablukaya alınması ile Osmanlı Hükümetinin işlevsizleşmesinden meşruiyetini alarak kurumsallaştı. Bu süreç büyük ölçüde Mustafa Kemal

Atatürk'ün yönlendirmeleri ile 20 Ocak 1921 tarihinde kabul edilen anayasada TBMM Hükümeti adında yeni iradenin ilanını beraberinde getirdi. 1921 Anayasası ilk 1 ve 2. maddesinde yönetme hakkının sahibinin doğrudan TBMM nezdinde millete ait olduğunu belirtmesi ve 3. Maddesinde ilk defa Türkiye

Devleti ifadesinin kullanılması açısından önceki Osmanlı hükümetine karşı ihtilal niteliği taşımaktadır. Bir önceki idarenin doğrudan reddi ve yeni düzenin siyasi, anayasal ve askeri erklerle tayin edilmesi doğrudan ihtilal niteliği taşımaktadır.

8. 27 Mayıs 1960 Darbesi

1950 yılında demokratik usuller ile yönetime gelen ilk hükümet olan Demokrat Parti Adnan Menderes Başkanlığında 10 yıl boyunca yönetme yetkisini kullandı. Özellikle 1957 yılından sonra gelişen kriz ortamında Ordu 27 Mayıs 1960 tarihinde komuta zincirinden bağımsız bir idare ile yönetime el koydu. Askeri idare, başında Cemal Gürsel'in olduğu Milli Güvenlik Konseyi'nin yönetiminde Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes'in de içinde olduğu siyaset, akademi ve askeri mecradan birçok tutuklama yaptı ve Adnan Menderes ile Bakanlarından Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan idam edildi. Darbe yönetimi kurucu irade tasarrufu ile yeni anayasa (1961) ve erkler arasında yeni yönetim şeklini tayin etti.

9. 12 Mart 1971 Askeri Muhtırası

3 kuvvet komutanı ve Genelkurmay Başkanı'nın ortak imzası ile yayınlanan muhtıra dönemin Süleyman Demirel hükümetinin düşürülmesi ile sonuçlandı. Emir komuta zinciri içerisinde gerçekleştirilen bir darbe olması açısından ilk olma özelliği taşıyan 1971 müdahalesinde bir siyasi partinin kapatılmamış, meclisin lav edilmemiş, yeni anayasanın hazırlanmamış ya da bir yargılamanın yapılmamış olmasına rağmen müdahale sonucunda hükümetin çalışamaz hale getirilip gayri nizami yollardan yönetimin değiştirilmesi ile Nihat Erim Hükümetinin göreve başlamasından dolayı bu kusursuz bir darbe örneği olarak adlandırılabilir.

10. 12 Eylül 1980 Darbesi

Emir komuta zinciri içerisinde gerçekleşen darbe girişiminde Süleyman Demirel Hükümetine müdahale edildi. Meclisin lav edilmesi, siyasi partilerin kapatılması, yeni anayasanın hazırlanmasının yanında iç savaş ile burun buruna gelmesinden dolayı ülke siyaseti açısından büyük bir kırılma noktası olan 1980 askeri darbesi Kenan Evren'in idaresinde uzun yıllar süren militarist bir idarenin ardından siyasi, sosyal, sanat ve spor hayatında büyük değişimleri beraberinde getirdi. Darbe sürecinde 1 milyon 683 bin kişi fişlendi, 210 bin yargılama yapıldı ve 230 bin kişi tutuklanarak cezaya mahkum edildi. 517 kişiye idam cezası verildi, 50 kişi infaz edildi. Bunun yanında siyasi mülteci olarak yurtdışına kaçan, şüpheli olarak ölen, fişlendiğinden dolayı işten çıkarılan ve hapisanelerde ölen sayısız kişi darbenin en acı yüzleri oldu.

11. 28 Şubat 1997 Süreci

Post- modern darbe olarak adlandırılan 28 Şubat süreci 28 Şubat 1997 yılında gerçekleştirilen Milli Güvenlik Kurulu toplantısından sonra yaşanan gelişmelerden ardından Necmettin Erbakan Başkanlığındaki Refahyol Hükümet istifaya zorlan-

dı. 28 Şubat'ta gerçekleştirilen Milli Güvenlik Kurulu toplantısında alınan şeriat ile mücadele kararlarının doğrudan Necmettin Erbakan hükümetini hedef almasından dolayı siyaset alanında birbirinden hızla ayrılan toplum grupları sanat, kültür ve bürokraside büyük ayrıştırmalara ve baskılara maruz kaldılar. Silahsız bir darbe olmasına rağmen kamusal alanda askerin kendisini doğrudan göstermesine dayalı olarak silahlı bir müdahalenin de uzak olmadığı algısı toplumsal infiale sebep olmuşken 28 Şubat sürecindeki askeri vesayetin 21. Yüzyılın başla-

rında hala etkisinin en büyük ölçüde hissediliyor olmasından dolayı ayrıca dikkate değerdir.

Kaynak: www.beyaztarih.com

İngilizlerden küstah kampanya Şeker-İş'den sert cevap

Türkiye hain darbe girişimi sonrası bünyesindeki habis urları temizlerken, diğer yandan Avrupa Birliği üyelerinin darbeye sessiz kalması tepki çekmişti. Darbecilere ses çıkarmayıp adeta üzül-dükleri anlaşılan bu ikiyüzlü ülkelerin, kirli yüzlerinin bir kez daha ortaya çıktığı bir gelişme yaşandı. Türkiye'deki işçi sendikalarının da üyesi olduğu ve kısa adı EFFAT olan European Federation of Food, Agriculture and Tourism Trade Unions (Gıda, Tarım ve Turizm Sendikaları Avrupa Federasyonu) hainlik de sınır tanımadı. Türkiye'deki üyelerine gönderdiği bir mesaj çok büyük tepki çekti. Üst kuruluş, 27 Temmuz 2016 günü Türkiye'deki üyelerine PKK Terör Örgütü Ele Başı Abdullah Öcalan'ın serbest bırakılması için başlattıkları kampanyanın biliri metnini göndererek, destek istedi.

Küstahça İfadelerle Mektup

'Öcalan'ın serbest bırakılması kampanyasını desteklemek' konu

başlığı ile gönderilen metinde, İngiltere GMB'den (Genel İş Sendikası) Bert Schouwenburg ve Galler'de faaliyetten bulunan UNITE Sendikası'ndan Simon Dubbins imzası bulunuyor. Metinde ise küstahça ifadelerle birlikte "Uluslararası dayanışma adına sendikal ilkelere dayalı olarak önem arz eden bu kampanyaya ve Abdullah Öcalan'ı kurtarmak için mücadelemize katılmaya çağırıyoruz" denilerek, kampanya uluslararasılaştırılmak isteniyor. Avrupa'daki işçi sendikalarının üst kuruluşu olan EFFAT'a ise PKK terör örgütü elebaşı Öcalan'ın serbest bırakılmasına ilişkin öneri ise İngiliz işçi sendikalarından geldiği öğrenildi. EFFAT üyesi İngiliz sendikası GMB ve UNITE'nin Türkiye'nin işçilerine müdahale anlamına gelecek bu kampanyayı başlattıkları ve bunu üst kuruluşları EFFAT ile paylaştıkları ortaya çıktı. Üst kuruluş EFFAT aracılığı

ile bünyesindeki yüzlerce sendikaya gönderilen bu kampanya metni Türkiye'deki işçi sendikalarına da gönderildi. EFFAT'a üye olan Türkiye'deki işçi sendikalarına da gönderilen 'Öcalan'ın Serbest Bırakılması'na ilişkin kampanya bilgisi çok sert karşılık buldu. Şeker- İş Sendikası ile TOLEYİS Sendikaları EFFAT'a sert ifadelerle karşılık verdi. Türkiye Otel Lokanta Dinlenme Yerleri Sendikası; (TOLEYİS) Genel Başkan Cemal Bakındı, imzasıyla gönderdiği cevabında, EFFAT'ın bu iki İngiliz sendikasının taleplerine alet edilmesini kabul etmediklerinin altı çizilerek, "Çocukların, bebeklerin, on binlerce insanın canına kıyan, katleden bir canının affı asla söz konusu olamaz. Bağımsız mahkemelerce yargılanmış ve bir suçlunun affını istemek Türkiye'nin işçilerine karışmaktır ve kimsenin haddi değildir" diyerek sert bir karşılık verildi.

Şeker-İş: İngilizlerin Oyunaçlı Olmayın

Şeker İş Sendikası adına EFFAT'a karşılık veren Genel Başkan İsa Gök çok sert ifadelerle tepki gösterdi. Gök, EFFAT'a gönderdiği tepki metninde İngiliz sendikalarının mesajının kendilerine bir üst kuruluş tarafından gönderilmesini esefle kınadıklarını belirterek, EFFAT'ın İngilizlerin oyununa gelmemesi uyarısı yaptı. Gök, "Bu kişinin çoğunluğunu kadın ve çocuklar olmak üzere yaklaşık 30 bin kişinin ölümünden sorumlu olduğunu belirtmek gereksizdir. Üstelik bu terö-

rist son derece şeffaf ve adil bir yargılama süreci sonunda hapse mahkum olmuş ve bu karara yapılan itiraz Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından reddedilmiştir. Hal böyle iken, zannedirim gözümüzde işçiler arasında dayanışmayı sağlayacak kurumlardan biri olan EFFAT terörist faaliyetlerden zarar gören tüm kişileri tamamen göz ardına atma pahasına egemen bir devletin yargı kararını meydan okuyan bazı kurumların bir aleti haline gelmektedir. Bu kabul edilemez bir durumdur. Sizin bu gibi rahatsız edici girişimlerin parçası olmamanızı ısrarla talep ediyorum" tepkisini gösterdi.

Toleyis: Üyeliğimizi Gözden Geçireceğiz

Tepki metninin devamında ise (TOLEYİS), "İnsanlık adına bir şey yapmak isteniyorsa öncelikle bu örgütün silah bırakması, Türkiye'ye teslim olması için kampanya yapılması gerekmektedir. Devletimizi ve milletimizi hedef alan bu cani örgüte yönelik verdiğimiz haklı mücadelemizi merak edenlere gerekli bilgileri sunmaya hazırız. Ancak yanı sıra ısrar edenler karşısında da her türlü mücadeleyi yapacağımızı bildirmek isteriz. EFFAT'ın bu tür haksız kampanyaların oyuncağı olması halinde üyeliğimizi gözden geçireceğimizi ifade ediyoruz" denilerek tepki gösterildi.

İkinci Mektup: Yanlış Anladınız

Türkiye'deki sendikaların üst kuruluş olan EFFAT'a sert karşılık vermesinden sonra ise EFFAT ikinci bir mektup ile olayı küstahça bir metinle yumuşatmaya çalıştı. EFFAT ikinci mektup da, ise yanlış anlaşıldıklarını şu ifadelerle dile getirdi: "Türk üyelerimizden bu güçlü tepkiyi beklemiyordum. Ancak ayrıca itiraf etmeliyim ki, genel yazımdaki kelimelerin yanlış anlaşılmasına da yol açabileceğini itiraf etmeliyim. EFFAT zaman zaman üyelerinin faaliyetlerinden diğer tüm üyelerini de haberdar etmektedir. Bunu bir Avrupa Federasyonun çalışmalarının bir parçası olarak görmekteyiz. Ancak bu EFFAT'ın üyelerinin tüm bu siyasi girişimlerini desteklediği anlamına gelmemektedir. İngilizlerin Öcalan kampanyasıyla ilgili olarak, EFFAT bu konuyu veya alınacak bir kararı hiçbir zaman tartışmamıştır. Bu nedenle bu kampanya bir EFFAT kampanyası değildir. Bu yanlış anlamadan dolayı özür dilemek zorundayım."

ŞEHİT ATEŞİ ŞEKER-İŞ'İN YÜREĞİNİ YAKTI!

Gökhan ESEN

Fethullahçı Terör Örgütü'nün 15 Temmuz gecesi gerçekleştirmeyi amaçladığı hain darbe girişimini engelleyerek milli irademize ve demokrasimize sahip çıkmak üzere sokaklara dökülen vatandaşlarımıza, darbecilerin ateş açması sonucu 240 vatandaşımız şehit oldu. Devletimiz ve milletimiz var olduğu sürece asla unutulmayacak olan bir destan yazan kahraman demokrasi şehitlerimizden kimisi tankın altında ezilerek kimisi de darbeci askerlerin açtığı ateşle şahadet şerbetini içti. Tüm Türkiye'nin

canını yakan şehit ateşi, Şeker-İş'in de başına düştü.

Hain terör örgütünü ve avuçlarını ovuşturarak Türkiye'den darbe haberi bekleyen destekçilerinin hevesini kurşında bırakan kahraman demokrasi şehitlerimizden birisi, Ankara Şeker Fabrikası'nın Ziraat Aletleri kısmında çalışan geçici işçilerimizden Nihat Takdemir'in 20 yaşındaki oğlu Ömer Takdemir'di. Uçakların kalkışını engellemeye çalışan genç kahramanımız Ömer, FETÖ mensubu teröristler tarafından Akıncı Jet Üssü'nde vurularak hayatını kaybetti.

Şeker-İş camiasının bir diğer şehidi de Yozgat Şeker Fabrikası'nda çalışmakta iken Alpullu Şeker Fabrikası'na tayin olan üyemiz Gökhan ESEN. Darbeye karşı koymak için Kuleli Askeri Lisesi'nin yakınında bulunan Gökhan ESEN'in kardeşi Volkan ESEN, yaralılarına yardım ederken bacağundan yaralandı. Kardeşini arabaya bindirip hastaneye göndererek hayatını kurtaran Gökhan ESEN, fedakarca yaralılarına yardım ederken FETÖ mensubu darbecilerin attığı mermilere hedef oldu ve hayatını devletine, vatanına ve milletine feda etti.

Milletimizin var olma mücadelesinde canını feda eden Ömer Takdemir'i, Gökhan ESEN'i ve kahraman şehitlerimizi, ay yıldızlı bayrağımız göklerde dalgalandıkça, minarelerden ezan sesleri yükseldikçe ve yeryüzünde tek başımıza kalsak dahi yaşatmaya devam edeceğiz. Camiamıza ve diğer tüm şehit ailelerine ve tüm milletimize sabır ve baş sağlığı diler, millî birlik ve beraberliğimizin sonsuza kadar yaşamasını temenni ederiz.

Ömer TAKDEMİR

İşsizlik Maaşı 2016'da Ne Kadar Oldu?

İşsizlik maaşı 2016 rakamları değişiyor. İşsizlik maaşı hesaplama 2016 yeni düzenlemeye göre işsiz kalanlar 15 ayda 19 bin liradan fazla işsizlik maaşı alacak.

İşsizlikle mücadeleyi sürdüren Hükümet bu alanda önemli adımları da peş peş peşe atmaya hazırlanıyor.

İŞKUR bünyesine kayıt olan işsizler için hem yeni istihdam imkanları çoğaltılacak hem de bu sürede maaş alma şartları kolaylaştırılacak. Yapılacak düzenleme ile işsizlik maaşı almak kolaylaşıyor, süre 10 aydan 15 aya çıkıyor, prim ödeme şartı esnetiliyor, çalışma zorunluluğu 30 güne düşüyor.

İŞSİZLİK MAAŞI SİGORTA PRİM GÜNÜ ŞARTI DÜŞÜYOR

Sigorta ödenmesi şartının 100 güne düşürülmesi öngörülüyor. Şartlar kolaylaşırken yeni asgari ücret ile birlikte işsizlik maaşı miktarları da yükseldi. Asgari ücretin brüt 1.647 lira olmasının ardından en düşük işsizlik maaşı damga vergisi kesildikten sonra 653 lira 80 kuruşa çıktı. En yüksek işsizlik maaşı ise yine damga vergisi sonrası 1.307 lira 60 kuruş olarak uygulanıyor. Böylece en yüksek seviyede maaş alan bir işsiz 15 ayda eline geçecek para 19 bin 614 lirayı buluyor.

SGK, Emekli ve Yaşlılık Aylığından Yapılan Kesintiyi Kaldırdı

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, emekli ve yaşlılık aylıklarından yapılan sosyal güvenlik destek primi kesintisinin kaldırıldığını açıkladı.

SGK'dan yapılan açıklamada, "yaşlılık veya emekli aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya devam edenlerin (Ticari veya serbest meslek kazancı sebebiyle gelir vergisi mükellefi olan veya vergiden muaf olmakla birlikte Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı veya anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi ortağı, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları) aylıklarından kesilen sosyal güvenlik destek primi kesintisi kaldırılmıştır" denildi.

Açıklamada, 10 Şubat 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan bu düzenlemelerin yayımını takip eden ödeme dönemi başından itibaren yürürlüğe gireceği belirtildi.

Açıklamada, şöyle devam edildi:

"4/a (SSK- hizmet akdiyle çalışanlar), 4/b (Bağkur- kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar) ve 4/c (Emekli Sandığı- kamu görevlileri) kapsamında yaşlılık veya emekli aylığı

alanlardan, esnaf olarak çalışmaları sebebiyle aylıklarından SGDP (sosyal güvenlik destek primi) kesintisi yapılanların bu kapsamdaki sigortalılıkları 29.2.2016 tarihi itibarıyla sonlandırılacaktır.

Bu çerçevede; 4/a (SSK) ve 4/b (Bağ-Kur) kapsamında yaşlılık aylığı alanların Şubat/2016 dönemindeki çalışmaları sebebiyle tahakkuk edecek Sosyal Güvenlik Destek Primleri Mart/2016 dönemi aylıklarından kesileceğinden, Nisan/2016 döneminde ödenecek aylıklarda SGDP kesintisi yapılmayacaktır. 4/c (Emekli Sandığı) kapsamında emekli aylığı alanların Şubat/2016 dönemindeki çalışmaları sebebiyle tahakkuk eden Sosyal Güvenlik Destek Primleri Şubat/2016 aylıklarından peşin olarak kesildiğinden Mart/2016 dönemi aylıklarından SGDP kesintisi yapılmayacaktır.

Ayrıca, Emekli Sandığı kapsamındaki emekli aylıklarının 3 aylık dönemler itibarıyla alanların aylıklarından yersiz olarak kesilen tutarlar, taleplerine gerek bulunmaksızın ilgililerin hesaplarına yatırılacaktır.»

Asgari Ücretteki Artışın Bölgesel Etkileri

Bahçeşehir Üniversitesi Araştırma Merkezi (BETAM) asgari ücret artışının bölgesel etkilerini inceleyen bir araştırma yayınladı

Bahçeşehir Üniversitesi Araştırma Merkezi (BETAM), bölgesel işgücü piyasalarına bakıldığında ücret şokunun ortalama ücretleri kimi bölgelerde (yüksek ücretli bölgeler) sınırlı kimi bölgelerde ise güçlü şekilde artıracağını bekliyor.

Araştırmada asgari ücretin 1300 TL'ye çıkmasıyla birlikte İstanbul ve Ankara dışındaki tüm bölgelerde ortalama ücretin 1300 TL'ye çıkmasının olası olduğu vurgulandı. Diğer bir deyişle, hem ücretlerde azımsanamayacak büyüklükte bir artış olması bekleniyor hem de bu artış özel sektörde tam zamanlı, kayıtlı ve ücretli çalışanların yarısından fazlasını etkileyeceği ifade ediliyor.

Asgari Ücret Artışının Bölgesel Ortalama Ücretlere Etkileri

	Ortalama ücret(TL)	1300 TL asgari ücret ile ortalama ücret(TL)	Ortalama ücretteki artış(TL)	Ortalama ücretteki artış(%)
İstanbul (İstanbul)	1.935	2.031	96	5,0
Tekirdağ (Edirne-Tekirdağ-Kırklareli)	1.385	1.564	179	12,9
Balıkesir (Balıkesir-Çanakkale)	1.316	1.518	202	15,3
İzmir (İzmir)	1.564	1.720	156	10,0
Aydın (Denizli-Aydın-Muğla)	1.319	1.525	206	15,6
Manisa (Manisa-Afyonkarahisar-Kütahya-Uşak)	1.182	1.417	235	19,9
Bursa (Bursa-Eskişehir-Bilecik)	1.469	1.620	151	10,3
Kocaeli (Kocaeli-Sakarya-Düzce-Bolu-Yalova)	1.624	1.770	146	9,0
Ankara (Ankara)	1.760	1.876	116	6,6
Konya (Konya-Karaman)	1.347	1.528	181	13,4
Antalya (Antalya-Isparta-Burdur)	1.535	1.693	158	10,3
Adana (Adana-Mersin)	1.333	1.552	219	16,4
Hatay (Hatay-Kahramanmaraş-Osmaniye)	1.280	1.504	224	17,5
Kırıkkale (Nevşehir-Aksaray-Niğde-Kırıkkale-Kırşehir)	1.282	1.493	211	16,5
Kayseri (Kayseri-Sivas-Yozgat)	1.434	1.612	178	12,4
Zonguldak (Zonguldak-Karabük-Bartın)	1.422	1.616	194	13,6
Kastamonu (Kastamonu-Çankırı-Sinop)	1.150	1.419	269	23,4
Samsun (Samsun-Tokat-Çorum-Amasya)	1.339	1.547	208	15,5
Trabzon (Trabzon-Ordu-Giresun-Rize-Artvin-Gümüşhane)	1.334	1.531	197	14,8
Erzurum (Erzurum-Erzincan-Bayburt)	1.320	1.520	200	15,2
Ağrı (Kars-Ağrı-Iğdır-Ardahan)	1.316	1.510	194	14,7
Malatya (Malatya-Elazığ-Bingöl-Tunceli)	1.188	1.433	245	20,6
Van (Van-Muş-Bitlis-Hakkâri)	1.333	1.506	173	13,0
Gaziantep (Gaziantep-Adıyaman-Kilis)	1.289	1.497	208	16,1
Şanlıurfa (Diyarbakır-Şanlıurfa)	1.332	1.551	219	16,4
Mardin (Siirt-Mardin-Batman-Şırnak)	1.228	1.491	263	21,4
Türkiye	1.595	1.749	154	9,7

Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Yrd. Doç. Dr. Gökçe Uysal ve Melike Gökçızıl tarafından hazırlanan araştırmaya göre asgari ücretin 1300 TL'ye çıkmasına paralel olarak bölgelerin, sadece üçü hariç hepsinde ortalama ücretin yüzde 10'un üzerinde artacağı öngörülmüştür.

Ortalama ücretlerdeki artış sadece İstanbul, Kocaeli ve Ankara bölgelerinde yüzde 10'un altında kalıyor. Manisa, Kastamonu, Malatya ve Mar-

din bölgelerinde artışın yüzde 20'yi aştığı dikkat çekiyor. Türkiye genelinde ya da toplam ücretler itibarıyla artış yüzde 9,7 olarak hesaplanıyor.

Mevcut ortanca ücretler incelendiğinde, sadece İstanbul ve Ankara bölgelerinde ortanca ücretin 1300 TL'den yüksek olduğu görülüyor. Başka bir deyişle, özel sektörde kayıtlı çalışan tam zamanlı ücretlilerin yarısından fazlası 1300 TL'nin altında

kazanıyor. Dolayısıyla, asgari ücret 1300 TL'ye çıktığı takdirde bu iki bölgede ortanca ücretlerde bir değişiklik görülüyor. Ancak, kalan 24 bölgenin hepsinde ortanca ücret 1300 TL'ye yükseliyor. Diğer deyişle bu 24 bölgede asgari ücretin 1300 TL'ye yükselmesi özel sektörde tam zamanlı ve ücretli çalışanların yarısından fazlasının ücretini artıracak.

Kaynak: www.dunya.com

İşçiye İkinci Kıdem Tazminatı

15 yıl, 3.600 günle kıdem tazminatı aldıktan sonra yeniden çalışmaya başlayan bir işçi, yeni başladığı işyerinde en az 1 yıl çalıştıktan sonra yeniden aynı gerekçe ile kıdem tazminatı talep edebilir.

Milliyet gazetesi sosyal güvenlik yazarı Cem Kılıç, "Yaşı bekleyenler 2 kez kıdem alabilir" başlıklı köşesinde çalışanlar için çok önemli detaylara yer verdi. Kılıç, bir işçinin iki kez kıdem tazminatı alabileceğini belirtti. İşte o yazı:

"Yargıtay daha önce vermiş olduğu kararlarında 15 yıl, 3.600 günle kıdem tazminatı alan kişilerin yeniden çalışmaya başlamaları konusunda şartları belirledi. Yargıtay, yeniden çalışmaya başlayan işçiden bu hakkın kötüye kullanıldığı iddiası ile tazminatı geri isteyen işverenin talebini haklı buldu. Karar sonrası bu kişilerin yeniden çalışmasının önünde bir engel kalmadı.

İlk kez sigortalı olunan tarihe göre değişen emeklilik koşullarından prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresini dolduran kişiler bu durumlarını tespit eden yazıyı bağlı oldukları SGK il veya ilçe müdürlüklerinden alıp işverene verdikleri takdirde işveren bu kişilere kıdem tazminatı ödemek zorunda.

SGK gerekli kontrolleri yaparak kişinin emeklilik için gerekli yaş dışındaki diğer şartları tamamlamış olması halinde çalışana 'kıdem tazminatı alabilir' yazısı veriyor. İşverenin bu yazıyı kabul etmemesi veya kıdem tazminatı ödememesi mümkün değildir. Bu nedenle, işverenlerin 'ben tazminat öde-

miyorum' deme şansı bulunmamaktadır. İşverenin tazminat ödemeye yanaşmaması halinde işçi mahkemeye başvurarak kıdem tazminatını bu yolla talep edebilir. Ancak bu yazının SGK'dan alınmış olması çok önemli. İşçi bu yazı olmadan işverenden kıdem tazminatı talep ederse işveren yazıyı görmeden ödeme yapmayabilir.

Sadece İki Hak

15 yıl, 3.600 günle kıdem tazminatı aldıktan sonra yeniden çalışmaya başlayan bir işçi, yeni başladığı işyerinde en az 1 yıl çalıştıktan sonra yeniden aynı gerekçe ile kıdem tazminatı talep edebilir. Bunun önünde herhangi bir engel yok. Yine aynı prosedür izlenerek SGK'dan yazı alınıp son işyerinde geçirilen süreye ilişkin kıdem tazminatı istenmesi mümkün. İşveren bu yazıya ilişkin olarak işçiye kıdem tazminatı ödemek durumunda. Ancak SGK bu yazıyı en fazla iki kez vermektedir. Yani, bir işçi 15 yıl, 3.600 günle en fazla iki kez kıdem tazminatı alabilir.

Çalışanlar İyi Düşünmeli

Emeklilik için yaş dışındaki sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartlarını sağlayan kişiler yeniden çalışmaya başlarsa ellerinde çok önemli bir koz oluyor. Bu durumdaki bir kişi işyerinde 1 yıl çalıştıktan sonra SGK'dan yazı alarak istifa edip kıdem tazminatını alabilir. Bu durumda ikinci kez SGK'dan yazı alınmış olacağı için bu hakkı kullanırken dikkatli olmakta fayda var. SGK bu durumdaki kişilere üçüncü kez yazı vermeyeceği için bu hakkın iki defadan fazla kullanılması için farklı işlemlerin yapılması gerekir.

Herkes İçin 15 Yıl 3.600 Gün Şartı Geçerli Olmayabilir

Kişinin emeklilik için gerekli şartları da ilk kez sigortalı olduğu tarihe göre belirlendiği için kişiler bu şekilde kıdem tazminatını ne zaman alabileceklerini ilk kez sigortalı oldukları tarihe göre kontrol etmelidir. Herkes için 15 yıl, 3.600 gün şartı geçerli olmayabilir.

İşverene Ayrılacağını Erkenden Bildirmeliler

Çalışanların emeklilik için yaş dışındaki şartları tamamlaması nedeniyle işten ayrılma sırasında, her ne kadar kıdem tazminata hak kazanırlar da çalıştıkları süreye göre İş Kanunu'nda belirlenen bildirim sürelerine uymaları gerekiyor. Buna göre, kişi çalıştığı süreye göre 4, 6 veya 8 hafta önceden işverene işten ayrılacağını bildirmekle yükümlü. Aksi takdirde, kıdem tazminatı alsa da, bunu çok aşan bir ihbar tazminatı ödemek

zorunda kalabilir. Çünkü ihbar tazminatında tavan bulunmadığından, ihbar tazminatı miktarı kıdem tazminatını aşabilecektir.

Kıdem Tazminatında Tavan 4 Bin 297 TL Oldu

Kıdem tazminatında üst limit söz konusu. Bir işçinin çalıştığı her bir yıl için alabileceği en üst rakam, kıdem tazminatı tavanı olarak isimlendiriliyor. Kıdem tazminatı tavanı 657'ye tabi en üst düzey devlet memuru olan Başbakanlık Müsteşarına bir hizmet yılı için ödenecek emekli ikramiyesine endeksli. Bu nedenle de 6 ayda bir kıdem tazminatı tavanı değişiyor. 1 Temmuz 2016 ila 31 Aralık 2016 tarihleri arasında kıdem tazminatını hak edecek şekilde işten ayrılan işçilere ödenecek rakam da 1 Temmuz'da memur gösterge katsayısı değişince yükseldi. Buna göre, 1 Temmuz 2016 tarihinden sonra iş sözleşmesi sona eren ve kıdem tazminatına hak kaza-

nan işçiler için kıdem tazminatı tavanı 4.297,21 TL olacak. İşçinin brüt ücreti ne kadar olursa olsun 1 yılın karşılığında alabileceği 1 aylık kıdem tazminatı tutarı 4 bin 297 TL'yi geçemeyecek."

3600 gün çalışıp 15 yılı dolduran herkes tazminatını alabilir mi?

Toplam 3600 gün ve 15 yıl çalışan herkes tazminatını koşulsuz alabileceğini zannediyor. Oysa bu kural Eylül 1999 ve öncesinde sigortalı olanlar için geçerli... Prof. Dr. Cem Kılıç 6 Ağustos 2015 tarihli yazısında ayrıntıları böyle yazmıştı:

SORU: Başka bir şirketten şu andaki ücretimden daha iyi bir ücretle iş teklifi aldım. 15 yıl 3.600 günü de doldurdum. İstifa edip tazminatımı alarak yeni şirkette işe başlayabilir miyim?

CEVAP: 15 yıl 3.600 günle kıdem tazminatı, emeklilik için yaş dışındaki diğer şartları doldurmak anlamına gelmektedir. Prim ödeme gün sayısı

ve sigortalılık süresini dolduran işçi yaş şartını çalışmadan bekleyebilir ve bu nedenle işinden ayrıldığında kıdem tazminatı alabilir... Ancak bu durum bütün işçiler için 15 yıl, 3.600 günle söz konusu olmayabilir. 15 yıl 3.600 gün şartı 08.09.1999 öncesinde ilk kez sigortalı olanlar için geçerlidir.

2000'Den Sonra İşe Başlayanlar İçin Bu Avantaj Yok

Örneğin, 1 Ocak 2000 tarihinde ilk kez sigortalı olan bir işçinin yaş dışındaki şartları tamamlaması nedeniyle kıdem tazminatı alabilmesi için 4.500 prim günü ve 25 yıl sigortalılık şartlarını tamamlaması gerekmektedir. Yani 15 yıl 3.600 gün herkes için geçerli bir şart değildir. 08.09.1999 sonrasında ilk kez sigortalı olanlar sigortalı oldukları tarihe göre farklı şartlara tabidirler."

Kaynak: Milliyet

50 Yaş ve Üzeri Çalışanların Yıllık İzin Hakkı

Daha önceki yazılarımızda okuduğunuz gibi 4857 sayılı iş kanununun 53. maddesine göre çalışanların yıllık izin hakları;

Bu izin hakları 50 yaşına henüz ulaşmamış çalışanlarımız içindir. 51 yaşından gün alan çalışanların emekli olsun yada olmasın işyerinde 1 yılı doldurduktan sonraki yıllık izin hakları 20 işgünüdür.

Bu süreler yasanın belirlediği taban sürelerdir ve bireysel iş sözleşmeleri ya da toplu iş sözleşmeleri ile bu süreler arttırılabilir. Ancak, Yasada

gösterilmiş bulunan yıllık ücretli izin süreleri, alt sınırı belirttiğinden bunun altına sözleşmeyle inilemez. 4857 sayılı Kanun md. 45'e göre toplu iş sözleşmesi veya iş sözleşmelerine işçinin ücretli izinlerine ilişkin olarak bu yaşla tanınan haklarına aykırı hükümler konulamaz.

Bu günlere haftalık tatil, ulusal bayram ya da işyerlerinde genel tatil günü sayılan (bayram arefesi gibi) günler yıllık izine eklenir. Bu izinler yıllık izin sürelerinden sayılmaz. Bu hakkı kazanabilmek için 50 yaşınızı tamamen bitirip 51. yaşınızdan gün

almanız gerekmektedir. Eğer yaşıınız tam olarak 50 olmamışsa yıllık izin hakkınızı kazandığınız gün 51 yaşından gün almışsanız 20 gün olarak yıllık izin hakkınızı kullanırsınız.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur. Eğer yıllık izne çıkacaksanız ve bunun için yeterli paranız yoksa 4857 sayılı iş kanununun 57. maddesine göre henüz izine çıkmadan önce izinli olduğunuz sürenin maaşını işveren size ödemek zorundadır. Eğer maaş ödemesi yapılmadıysa nakit olarak da iş avansı şeklinde verebilir.

Yıllık İzin Süreleri 2016'da Değişti

İşte Yeni Şartlar

Yıllık izin düzenlemesi Meclis'ten geçti. Yeni düzenlemeyle çalışanlar bir bölümü 10 günden az olmamak ve anlaşmak kaydıyla izin süresini istediği kadar bölebilecek.

Yıllık izin kullanımı noktasında işverenler ve çalışan arasında ayrılıklar yaşanmasını engelleyecek yasal düzenleme onaylandı. Yapılan düzenlemeyle düzensiz izin kullanımının önüne geçilecek. Star Gazetesi yazarı ve Sosyal Güvenlik Uzmanı Resul Kurt yazısında yıllık izin kullanımının nasıl olacağının ayrıntılarını yazdı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından onaylanıp Resmi Gazete'de yayınlanacak düzenlemeyle yıllık izinler bir kademesi 10 günden az olmamak kaydıyla ilgili hak kazanımı doğrultusunda dilediği

kadar gerçekleştirilebilecek. Yani 14 günlük bir yıllık izni olan çalışanın ilk izin günü en az 10 gün olacak. Bu noktada çalışan isterse 1+1+1+1 olarak izinlerini kullanabilecek.

Kurt'un yazısının ilgili bölümü şöyle;

"İş Kanunu'nun 56. maddesine göre, yıllık ücretli izin işveren tarafından bölünemez. Başka bir ifadeyle, yıllık izin süresinin işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur.

Yıllık ücretli izin hakkı; kıdemi 1 ila 5 yıl olan işçiye (5 yıl dahil) 14 gün, 5 yıldan fazla 15 yıldan az olan işçiye 20

gün, 15 yıl ve daha fazla olan işçiye de 26 gün olarak uygulanıyor.

Yıllık izin kullanımında en önemli sorunlardan birisini iznin en fazla üç parça halinde kullanılma zorunluluğu oluşturuyordu. Öyle ki, işçinin talebi olmasına rağmen izin üç parçadan fazla kullanılamıyordu. İşte 6704 sayılı kanun bu sorunu çözdü.

Buna göre daha önce yapılan düzenlemede yıllık izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere en çok üçe bölünebilmesi şeklindeydi. Ancak esneklik ile ilgili değişiklik yapılarak, 'Yıllık izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü 10 günden aşağı olmamak üzere bölümler halinde kullanılabilir' olarak düzenlenmiştir.

Buna göre, yıllık izin süresinin bölünmesinde tarafların anlaşması yanında tek bir şartın gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu şart yıllık izin süresinin bir bölümünün 10 günden az olamayacağıdır.

Örnek vermek gerekirse, 14 günlük yıllık izne hak kazanan işçinin bu süreyi 10+1+1+1+1 şeklinde kullanabilecek.

Burada bir hususu daha belirtmekte fayda var. Hafta tatili ve ulusal bayram genel tatil günleri izinden düşülmez."

Şeker İşçilerinden "2 Saat Fazla Çalışma" Eylemi

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, "Şeker sektöründeki olumsuzluklara, olası iş kazalarına ve had safhaya ulaşan personel eksikliğine dikkat çekmek amacıyla 25 kamu şeker fabrikasının bulunduğu tüm il ve ilçelerde bugün itibarıyla 1 ay boyunca 2 saat ücretsiz fazla çalışma eylemi yapacağız" dedi.

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası (Şeker-İş) Genel Başkanı İsa Gök ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) Genel Eğitim Sekreteri Nazmi Irgat düzenledikleri ortak basın toplantısı ile ilginç bir eyleme imza atacaklarını açıkladı. Şeker fabrikasında çalışan işçiler, şeker fabrikalarındaki üretimin devamlılığını sağlamak ve tüm şeker işçilerinin sesini kamuoyuna duyurmak amacıyla 1 ay boyunca ücret almadan her gün 2 saat fazladan çalışma eylemi yapacak.

"Türkiye Mülteciler Konusunda Dünyaya İnsanlık Dersi Verdi"

Şeker-İş Genel Merkezi'nde düzenlenen basın toplantısında açıklama yapan Gök, konuşmasına son zamanlarda yaşanan terör olaylarında hayatını kaybedenleri rahmetle andığını belirterek başladı. Terörün içerideki ve dışarıdaki işbirlikçilerini lanetlediğini dile getiren Gök, Türkiye'nin başta Suriye olmak üzere Ortadoğu'da yaşanan savaş sonrası mülteci krizinde dünyaya adeta insanlık dersi verdiğini söyledi.

Pancar şeker sanayisinin Türkiye'nin sosyal ve iktisadi gereksinimlerini karşılamak üzerine kurulu olduğunu vurgu-

layan Gök, şekerde kamu sektörünün ayakta tutulmasına yönelik yeterli bir çabanın gösterilmemesinden dolayı pancar sektörünün gelecekte küçülmeye mahkum edileceği endişesini taşıdıklarını belirtti. 16 yıl önce Türkiye Şeker Fabrikaları'nın özelleştirme kapsamına alınmasıyla beraber Türkiye'deki şeker sektörünün sorunlar silsilesinin içine itildiğinin altını çizen Gök şunları kaydetti:

"Sektörün içinde bulunduğu özelleştirme sürecinde hem ekonomik hem de nitelikli işgücü kayıplarının önlenmesi, eskiyen teknoloji yerine yeni teknolojilerin kullanılması, teknik eleman eksikliğinin giderilmesi için, pancar üreticisi, şeker işçisi ve devletin bir arada yer alacağı yeniden bir yapılanma ile değerlendirilerek sektörün düzenlenmesinin büyük önem arz ettiğini hazırladığımız raporlarla defalarca paylaştık. Ancak, 10 milyon aşkın insanla doğrudan ilişkili, milli menfaatlerimizin gereği bugün istihdam sorununa önemli çözüm olabilecek sektörlerin başında gelen şeker sektörünün ne yazık ki birtakım komplolar, acizlikler ve küresel senaryolarla istikametinden çevrilmeye çalışıldığını görmekteyiz. Şeker fab-

rikalarının özelleştirme kapsamına alındığı 2000 yılından bu yana Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. bünyesinde 25 bin 922 işçi çalışmakta iken bu sayı 2015 yılı sonu itibarıyla 9 bin 541'e gerilemiştir."

"15-20 Yıllık Geçici İşçiler Sürekli Çalışma Alamazken, Buradaki İşler Hizmet Alımı Yoluyla Deneyimsiz Taşeron İşçilerle Giderilmeye Çalışılmıştır"

2000 yılında taşeron işçi sayısının 836 kişiden 2016 yılında yüzde 1200'lük bir artışla 11 binin üzerine çıkmasının tahmin edildiğini aktaran Gök, "Yani bugün özelleştirme kapsamındaki şeker fabrikalarında toplam işçi sayısına denk bir taşeron işçi tablosuyla karşı karşıya bulunmaktayız. Sayıştay raporlarında dahi, 'şeker fabrikalarında kalifiye personel ihtiyacı günden güne artmaktadır' vurgusu yapılmakta iken, 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu hükümleri çerçevesinde Türkşeker'in işçi alımı dahil tüm stratejik kararlarını almakla yükümlü olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı maalesef bu talepleri göz ardı etmiştir. Özelleştirme İdaresi'nin katı tutumundan dolayı ihtiyaç olduğu halde fabrikalara

yıllarını vermiş, işinin ehli, uzmanlaşmış, 15-20 yıllık geçici işçiler sürekli çalışma alamazken, buradaki işler hizmet alımı yoluyla deneyimsiz taşeron işçilerle giderilmeye çalışılmıştır” diye konuştu.

“Bizim Mücadelemiz Şeker Üretiminde Türkiye’yi Şeker İthal Eden Bir Ülke Haline Dönüştürme Mücadelesidir”

Gök, şeker fabrikalarındaki deneyim gerektiren önemli işlerin temizlik elemanı olarak işe alınan deneyimsiz taşeron işçilere gördürülmesinin, üretimle ölüm arasında tercih yapmak anlamına geldiğini vurguladı. Gerekli tedbirlerin alınmadığı taktirde önümüzdeki 2016-2017 Şeker Pancarı kampanya döneminin kaybedilmesinin söz konusu olduğunu kaydeden Gök şunları söyledi:

“Şeker-İş Sendikası’nın 16 yıldır şeker fabrikalarının özelleştirme girişimlerine karşı sürdürdüğü mücadele asla ve asla işçilerin işini kaybetmeme mücadelesi değildir. Bu mücadele, ülkemize karşı sorumluluğun, 3 milyar dolara yakın katma değer yaratan bir tarımsal endüstrinin dimdik ayakta tutulmasının, şeker üretiminde Türkiye’yi şeker ithal eden bir ülke haline dönüştürerek şeker sektörünün sırtına ihanet hançerini saplamak isteyenlere karşı verilen mücadelenin adıdır. Şeker sanayinin geleceğine sahip çıkmak, Türkiye’nin varlığına ve geleceğine sahip çıkmak anlamı taşımaktadır. Bugüne kadar ülkesinin milli menfaatleri gereği devletine küsmeyen, gecesini gündüzüne katarak büyük bir fedakarlık örneği sergileyen şeker işçisi tüm teknolojik yeterlilik ve kalifiye işgücünden yoksun olduğu halde fabrikalarının bedacasının tütmesi adına bir kez daha fedakarlık yapmaya hazırlanmaktadır.”

Gök, “İş sağlığı ve işçi güvenliğini hiçe sayarak iş cinayetlerini görmezden gelen Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın özelleştirme furusuyla başlattığı taşeronlaştırmayla sektöre işçi alınamadığı gerçeğinden hareketle

eylem başlatıyoruz. Üretimin devamlılığı ve bacaların tütmesi için görevini bir gün olsun aksatmayan, üç işçinin yapacağı işi tek başına üstlenen, devleti ile didişmeyen, ülkesi ve ekmeği için canını hiçe sayarak gecesini gündüzüne katan şeker işçisinin sesini kamuoyuna duyurmak istiyoruz” dedi.

“1 Ay Boyunca 2 Saat Fazla Çalışma Eylemi Kararı Alındı”

Bu sebeple ülke genelinde 25 kamu şeker fabrikasının bulunduğu tüm il ve ilçelerde bugünden itibaren 1 ay boyunca fabrikanın tüm bölümlerinde 2 saat fazla çalışma eylem kararı alındığı açıklayan Gök konuşmasını şöyle tamamladı:

“Şeker sanayi işçileri yaşanması olası olumsuzlukları bertaraf etmek, şeker sektöründeki olumsuzluklara, yönetim boşluklarına, olası iş kazalarına ve had safhaya ulaşan personel eksikliğine dikkat çekmek, gıda güvenirliliği çerçevesinde halkımızı doğal pancar şekerine teşvik etmek, iş sağlığı ve iş güvenliğine dikkat çekmek, amacıyla fabrikasında yeterli teknik bilgi ve tecrübeye sahip işçilerin sürekliliğinin sağlanması ile sektörün devamlılığını sağlamak amacıyla bugünden itibaren karar vericileri, siyasi partilerin temsilcilerini, pancar üreticilerini, besicileri, taşıyıcıları, esnafı ve tüm yöre halkını uyarmak ve bilgilendirmek için hiçbir ücret talep etmeden bugünden itibaren 1 ay boyunca fabrikanın tüm bölümlerinde 2 saat fazla çalışma eylem kararı almıştır.”

“Türk-İş Olarak Bu Eylemi Sonuna Kadar Destekliyoruz”

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Nazmi İrgat da geçtiğimiz haftalarda

kamuoyunda ‘taşeron’ olarak adlandırılan alt işverenlik sorununu çözümüne yönelik hükümetin eylem planı açıkladığını hatırlattı. Temennilerinin tüm sosyal tarafların üzerinde mutabakat sağlayacağı bir anlaşmanın yapılması olduğunu dile getiren İrgat, taşeron işçiliğinin yanında pek fazla gündeme getirilmeyen ve yıllardır sürekli çalışma bekleyen mevsimlik geçici işçilerin kadro sorunu olduğunu söyledi. Şeker-İş Sendikası’nın eylemi hakkında değerlendirmelerde bulunan İrgat şunları dile getirdi:

“Bu eylem planında bir alışılmamış yöntem izlenecek. Bugüne kadar bilindiği gibi işçi eylemleri iş bırakma şeklinde gerçekleşiyor. Ama bu eylemde Şeker-İş çalışanları 1 ay süreyle her gün fazla mesai almadan ikişer saat fazla çalışacaklar ve gönüllü olarak hiçbir kuruluş fazla mesai ücreti talep etmeden sendikanın aldığı karar doğrultusunda daha fazla çalışacaklar. Bunu yaparken bir duyarlılığı sergilemek istiyoruz. Bunu yaparken ülke ekonomisine katkı sunacağız ve şeker sektörünün sorunlarını ortaya koyacağız. Yetişmiş insan gücünün yetersizliğini de ortaya koyacağız. Yıllardır bu sektöre işçi alınmıyor. Her yıl ortalama bin kişi de emekli oluyor. Bununla beraber bu yetersizlikten kaynaklı iş sağlığı güvenliğinin yetersizliği ortaya konulacak. Milli sanayi dediğimiz şeker pancarının çeşitliliğine olan duyarlılığımızı da sergilemiş olacağız. Bu bakımdan biz Türk-İş Konfederasyonu olarak Şeker-İş Sendikamızın düzenlemiş olduğu bu eylem şeklini tam anlamda destekliyoruz. Bununla ilgili yapılabilecek, karşılaşılabilecek engellerin de karşısındayız. Bu eylemi biz yürekten destekliyoruz.”

Türk-İş ve Şeker-İş Mücadelede Kararlı: “2 Saat Ücretsiz Çalışma Eylemine Devam”

Şeker-İş’in taşeronlaşmaya tepki olarak 25 fabrikada yaptığı “her gün ücretsiz, iki saat fazladan çalışma” eylemine devam edileceği açıklandı.

Şeker-İş Sendikası Başkanlar Kurulu’nu Ankara’da topladı. Toplantıya TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay da destek verirken, toplantının ardından Şeker-İş Sendikası’nın taşeronlaşmaya tepki olarak 25 fabrikada yaptığı “her gün ücretsiz, iki saat fazladan çalışma” eylemine devam edileceği açıklanırken, bu karara destek veren Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, Meclis’ten geçen kiralık işçilik yasasına ilişkin de Cumhurbaşkanı’ndan veto etmesini isteyeceklerini söyledi. Başkanlar Kurulu’nun ardından Ankara Şeker Fabrikası’nda basın açıklaması yapıldı.

Türk-İş’e bağlı Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası’nın (Şeker-İş) geçici işçilik sorununa dikkat çekmek için yaptığı 2 saat fazladan ücretsiz çalışma eylemine devam edileceği açıklandı. Ankara’da şeker fabrikası önünde Şeker-İş şube başkanlarının katılımıyla yapılan açıklamaya Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay da destek verdi. Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, “25 şeker fabrikasında 1 ay boyunca günde 2 saat ücretsiz fazladan çalışma eylemimiz başta siyasi partilerimiz olmak üzere sivil toplum kuruluşları ve top-

lumumuzun tüm kesimleri tarafından yakından takip edilmiş ve önemli ölçüde destek görmüştür. Şüphe yok ki bu tür eylemler, milli menfaatlerimiz adına dün olduğu gibi bundan sonra da aynı kararlılık ve yüreklilikle devam ettirilecektir” dedi. Gök, şöyle konuştu:

“Taşeronlaştırma üretimle ölüm arasında tercih yapmaktır”

“Bir kez daha hatırlatmak isteriz ki, Türk Şeker Fabrikalarının 2000 yılında özelleştirme kapsamına alınmasıyla Türkşeker karanlık çağa girmiş, uygulanan akıl almaz politikalarla 16 yıl önce

giderilmeye çalışılmıştır. Bizler, kalifiye işçi sayısının yetersizliğinin, üretimin kısıtlı sayıdaki işçiler eliyle üstelik hafta tatili yaptırılmadan sürdürülmesinin bir taraftan iş kanununa aykırılık teşkil ettiğini, her şeyden önemlisi fabrikalarda iş kazalarına davetiye çıkarılabileceğini sürekli gündemde tuttuk. Şeker fabrikalarındaki deneyim gerektiren önemli işlerin zamanında temizlik elemanı olarak işe alınan deneyimsiz taşeron işçilere gördürülmesinin, açıkça 'üretimle ölüm arasında tercih yapmak' anlamına geldiğine dikkat çekerek yıllar itibarı ile yaşanan talihsiz iş kazalarının buna en somut örnekler olduğunu gündeme taşıdık."

Türk-İş Başkanından Destek

Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay da Şeker-İş Sendikası'nın fazladan

ve ücretsiz çalışma eylemine destek verdi. Türk-İş'in kırmadan dökmeden alanlarda olmaya devam edeceğini söyleyen Atalay, Şeker iş Yönetimi'nin işçilere "Ben günde 2 saat fazladan çalışacağım. Şeker fabrikaları kapanırsa bu ülkedeki vatandaşları zehirlemeye devam edeceksin" dediğini dile getirdi. Atalay, GDO'lu ürünlerin ortada, nişasta bazlı şekerin ortada olduğunu ve Et Balık Kurumu özelleştirilirken de eleştirilerinin olduğunu belirtti. Hükümetin şekerle oynamaması gerektiğini belirten Atalay, "Şeker fabrikalarının özelleştirme kapsamının dışına çıkarılmalı, ülkeyi yönetenler şekerle ilgili olumsuz politikalardan vazgeçmeli" dedi. Yıllar önce 25 bin kişinin çalıştığı şeker fabrikalarında bugün 9 bin işçi kaldığını belirten Atalay, özelleştirme politikalarından vazgeçilmesini istedi.

25 bin 922 olan işçi sayısı 2015 yılında 9 bin 541 kişiye kadar gerilemiştir. 2000 yılında 836 olan taşeron işçi sayısında ise 2016 yılında yüzde 1200'lere varacak bir artışla bu sayının 11 bin'lere ulaşacak olması bizleri daha da endişelendirmektedir. Söz konusu sıkıntı artık şeker sanayinin asıl faaliyetlerinin yürütüldüğü bölümlerde üretimin sürekliliğini tehdit eder hale gelmiştir. Özelleştirme İdaresi'nin katı tutumundan dolayı yıllardır üç işçinin yapacağı işi tek başına göğüsleyen, işinin ehli, fabrikalardaki 25-30 yıllık geçici işçiler sürekli işçi statüsüne geçirilmezken, buradaki ihtiyaçlar hizmet alımı yoluyla deneyimsiz 3-5 yıllık taşeron işçilerle

Erdoğan'a Veto Ricası

Hükümete seslenerek kıdem tazminatıyla ilgili olumsuz bir düzenleme yapılamayacağını ve buna izin veremeyeceklerini savunan Atalay, kıdem tazminatını işçiler için 50 yıllık bir kazanım olduğunu dile getirdi. Kıdem tazminatı alamayanlar konusunda bir düzenleme yapılırsa destek verebileceklerini ifade eden Atalay, mevcut düzenlemenin değiştirilmesine karşı olduklarını söyledi.

Geçtiğimiz günlerce meclisten geçen kiralık işçilik tasarısına ilişkin de konuşan Atalay, yapılması gerekeni Cumhurbaşkanı'na havale etti. Özel İstihdam Büroları yasa tasarısının komisyondan geçerken kendi talepleri üzerine 4 maddesinin, Meclis genel kurulunda da 7 maddesinin değiştirildiğini söyleyen Atalay, "Ancak yeterli mi? Yeterli değil. Değiştirilmeyen 2 maddemiz daha var. Bunlardan biri öngörülmeden işlerle ilgili. Önümüzdeki günlerde karar açıklandıktan sonra sayın cumhurbaşkanımıza çekinçlerimizi anlatacağız ve veto etmesini isteyeceğiz. Anayasa Mahkemesi süreci de var. Türk-İş olarak başvuracağız ve destek vermek isteyen sendikalarla ortaklaşabiliriz. Kiralık işçilik bu ülkeye bize yakışmıyor. Bazı muhalefet partileri diyor ki bu yasayla ilgili bize katkı sağlayın. Ancak o muhalefet partileri alt komisyondan üst komisyona yasayı 3 saatte geçirdiler" diye konuştu.

Doğu Avrupa Tarım ve Gıda Sanayi Bölgesel Konseyi Türkiye’de Toplandı

Antalya’da Beyin Fırtınası Çalıştayı

İşbirliği Dayanışma ve destek için Güneydoğu Avrupa Tarım ve Gıda Sanayi İşçileri Sendikaları Bölgesel Konseyi 20-21 Nisan 2016 tarihleri arasında Antalya’da Şeker-iş’in ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Grand Şeker Otel’de yapılan Konsey toplantısına Şeker-iş Sendikası Genel Başkanı İsa Gök ve Genel Merkez Yönetimi, Almanya, Bulgaristan, Hırvatistan, Sırbistan, Makedonya temsilcilerinin yanı sıra Çalışma ve

Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Ali Kemal Sayın, Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı İlhami Polat, Gazi Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Aydın Başbuğ, Şeker-iş Sendikası Avukatı Gökhan Candoğan, Milli Gazete Ankara Haber Müdürü Sadettin İnancık katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını ev sahibi sıfatıyla Şeker-iş Başkanı İsa Gök yaptı. Konuşmasına “İnsanlık suçu” olarak nitelendirdiği terör saldırıları ile başlayan Gök, “Terör tüm dünyaya acı çektirmektedir. Ancak

en büyük tehdit Türkiye’ye yönelmiştir. O derece ki, artık toplumun birlik ve beraberliğini tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Biz komşularımız Irak ve Suriye’de toprak bütünlüğünün korunması, barışın sağlanması ve savaştan zarar görenlere yardım edilmesi konularında büyük çabalar sarf ediyoruz. Diğer taraftan bir takım kirliler silah ve diğer yardımlarla bu ateşi körüklüyorlar. Zaten Suriye’ye bakın komşu olmayan kaç ülkenin orada olduğunu göreceksiniz. Terörizm gücünü karşısındakinin zayıflık, kararsızlık ve ortak bir tepki

gerçekleştirememekten almaktadır. Ne yazık ki Dünya ortak bir dik duruş sergileme bir kenara, teröre eylemlerine karşı gösterilen tepkiler ülkelere göre değişmektedir. Irak'taki, Pakistan'daki, Suriye'deki, Filipinler'deki ve Türkiye'deki terör olaylarına tepkiler ile Avrupa'daki terör olaylarına tepkilerin düzeyi aynı değildir" dedi.

Başkan Gök, 11 Ocak 2007 tarihli The Guardian gazetesindeki Ruanda soykırımı ile ilgili makaleyi hatırlatarak, "Bu makale de 1994 yılında Ruanda'da yaklaşık bir milyon kişinin ölümü ile ilgili olarak, Fransa Başkanı Mitterand'ın "bu gibi ülkelerde soykırım önemli değildir" dediğine açık açık yer verilmektedir. Bu hemen hemen ırkçı düşüncelerle teröre karşı başarılı olmanın mümkün olamayacağını düşünüyorum. Yapılması gereken dünya ölçeğinde dik duruş ve nerede olursa olsun, kimden gelirse gelsin teröre aynı tepkiyi vermektir. Böyle bir dönemde, çalışan emekçi insanların temsilcileri olarak bu toplantının yapılmasının bu güzel birlikteliğimizin son derecede önemli olduğunu düşünmekteyim" diye konuştu.

"Örgütlenme Zorlu Süreçtir"

Şeker-İş olarak, EFFAT ve Frederik Ebert Vakfı'nın destekleri ile gerçekleştiren Konseyi çok önemseyişini belirten Gök, Avrupa'daki siyasi ve ekonomik darboğazlar, sendikalarda başarılı örgütlenme kampanyaları, ve sendikalarca imaj oluşturma konularının her birinin kendi başına günlerce tartışabilecek kadar kapsamlı konular olduğunu vurguladı. Gök, şöyle konuştu:

"Sendikaların en temel amacı çalışanların hak ve çıkarlarının korunmasıdır. Sendikalara bu imkanı sağlayan en önemli araçların başında 'sayısal güç' gelmektedir. Sayısal gücün de tek kaynağı vardır: O da örgütlen-

medir. Bu ise mayın tarlasında yürümek kadar zordur. Zira Neo-liberal düşünceler, Artan ekonomik rekabet, İşverenlerin aşırı kar hırsları ve yeni "kariyerist" gençlik hepsi sendikaların örgütlenme yolunda mücadele etmek zorunda oldukları sorunlardır. İşverenler ve neo-liberal aydınlar; İnsan hakları, Çevre sorunları, Gıda güvenliği gibi konuları toplum önünde romantik konuşmalarda meydanı kimseye bırakmamaktadır. Ama realite bunun tam aksidir. O derece ki bunlar artık vicdani olan işverenleri ve devlet adalarını bile rahatsız etmektedir. O kadar ki bu yıl dünyanın en zengin 20 ülkesinin Antalya'da yaptığı G20 toplantısında tüm G20 devlet başkanlarının önünde Cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan; 'Yoksulu tahrik etmeyelim. Ve paylaşımcı anlayışı hayatımıza egemen kılalım. Buradan bir şeyi vurgulamak isterim. Hepimiz ölüp gidiyoruz, paraları beraber götürüyor muyuz? Beraber gelmiyor. Gel bunun bir kısmın işçinle paylaş' diyerek bu tamaha, bu aşırı kar hırsına dur demenin zamanının geldiğini vurgulamıştır. Deneyimiz bize çok önemli bir gerçeği göstermiştir. Biz, sendikalar ciddi örgütlenme kampanyaları yürütmezsek başarısızlık kaçınılmazdır. Bu nedenle de Şeker-İş örgütlenme amacı için özel bir ekip oluşturdu. Bu örgütlenme ekibini güçlü bir hukuk ekibi ve teknik alt yapı ile de destekledik. Bunun uzun vadeli ve zorlu bir süreç olduğunun da farkındayız."

Şeker-İş Başkanı İsa Gök, ülke genelindeki ekonomik ve siyasi durumun sendikal güçle alakalı olduğunu ifade ederek, "Hatta bu bazen örgütlenme başarılarını bile arka planda bırakabilir" dedi. Gök sözlerine şöyle devam etti:

"Şeker-İş Farkındalık Oluşturdu"

"Bunu sendikamız Şeker-İş'in yaşadıkları ile örnekleyebilirim. 2000'li

yılların başında Türkiye'de kamunun elindeki şeker fabrikalarının özelleştirilme kararı alındı. Fabrikalar özelleştirilme kapsamına alındıktan sonra bu fabrikalara emeklilik dahil ayrılanların yerine yeni işçi alınmadı. Sonuç olarak Şeker-İş son 10 yılda yaklaşık 15 bin üye kaybetti. Bunun mesajı çok açıktır. Sendikalar genel ekonomik koşullardan ve siyasi ideolojilerden mutlaka etkilenmektedir. Bu nedenle sendikaların bir acil durum veya alternatif planı olmalı ve bu politikalara meydan okuyabilmelidir. İşte bu noktada bizi toplantımızın son gündem maddesi olan sendikaların imaj ve farkındalık yaratma konusuna getirmektedir. Şeker-İş özelleştirme kararı nedeniyle 15 bin üye kaybetmiştir. Ama 10 yıldır bu kararın uygulamasını durdurmayı başarmıştır. Bu başarının altında yatan Şeker-İş'in Türkiye'de örnek bir farkındalık kampanyası yürütmesidir. Bunu nasıl yaptığımızdan önce konuya ilişkin görüşümü açıklamak istiyorum. Görüşüme göre sendikaların üye sayısı sendikal güç için önemlidir. Ancak tek başına yeterli değildir. Sendikal gücü belirleyenler; Üye sayısı, Sendikanın bu üyeleri harekete geçirme gücü (liderlik) ve Kamuoyunda yaratılan etkidir. Şüphesiz imza kampanyaları, mitingler, bildiriler ve tabii ki grevler kamuoyunda farkındalık yaratmakta kullanılacak araçlardır. Ancak tüm bunları kamuya yansıtacak olan medyadır. Bu husus bizi medyanın ilgisini çekmeye getirmektedir. Bana göre medyanın ilgisini çekebilmek için sendikalar iki konuya ağırlık vermelidirler. Bunlar; Toplumun sosyal ve ekonomik sorunlarına sahip çıkmak ve bu konularda aynen başarılı şirketlerin yaptığı gibi aktif ve etkin halkla ilişkiler kampanyaları yürütmektir. Şeker-İş ve özelleştirme konusunda imaj oluşturma ve farkındalık yaratma kampanyasını kısaca anlatmak

istiyorum. Şeker-İş orta ölçekli bir sendika olmasına rağmen farkındalık yaratma konusunda Türkiye'nin belki de en başarılı sendikasıdır. Zaten kamunun elindeki şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin on yıldır durdurması bunun bir göstergesidir. Bana göre Şeker-İş'in bundaki başarısının sırrı özelleştirmenin ötesinde Türkiye'de toplum yararına hareket sendikacılığının öncülüğünü yapması ve toplumun önem verdiği konulardaki hassasiyetine ortak olmasıdır. Nitekim Kritik alanlarda özelleştirme karşıtı çalışmalar, Taşeron işçilerin sorunları, sosyal güvenlik problemleri çevre sorunları, sağlıklı beslenme ve

doğal şekerin önemi, ve gıda güvenliği gibi konuların tamamında toplantılar ve sempozyumlar düzenlemiş, ve bakanlara, sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelere, milletvekillerine ve tüm medya organlarına yazı, rapor ve kitaplar gönderilmiş, televizyon programları yapılmış ve gazetelere yazılar gönderilmiştir."

Bugün Türkiye'de özellikle tatlı mamulleri satan işyerleri ile fast food işyerleri duvarlarında artık "sadece doğal şeker" kullanıyoruz yazılarının yer aldığını belirten Gök, bunda en büyük katkısı Şeker-İş Sendikası'nın sağladığını söyledi. İmaj oluşturma ve farkındalık yaratmada başarı için

çok çalışmak gerektiğini de kaydeden Gök, "Ayrıca toplumla bütünleşmeden bunu sağlayamazsınız. Çünkü medyada bu sayede sizi görmezden gelemez" şeklinde konuştu.

Teröre Karşı Ortak Tepki Verildi

Açılış konuşmasının ardından Bölgesel Konsey Başkanı Zivko Danevski de Şeker-İş'in ev sahipliğinde ikinci kez bir araya gelmekten dolayı mutluluğunu dile getirdi ve Şeker-İş'e kendilerini ağırladıkları için teşekkür etti. Toplantının yeni üyeler için açık olduğunu vurgulayan Danevski, EF-FAT başta olmak üzere yeni sendikalarla genişleme çalışmalarının devam

ettirileceğini kaydetti. Danevski, "Bu konseyin amacı işçilerimize yeni olanaklar oluşturmaktır. Başta İsa bey olmak üzere destek veren herkese teşekkür ederiz" dedi.

Danevski'nin ardından EFFAT Genel Sekreteri Harald Wiedenhofer söz aldı. Antalya'ya ilk kez geldiğini belirten Wiedenhofer, şehrin tarım ve gıda konusunda zengin bir yer olduğunu gözlemlediğini belirtti. Türkiye'nin Avrupa'nın bir parçası olduğunu ifade eden Genel Sekreter Wiedenhofer, ülkenin AB müzakereleri sürecinde büyük bir gelişim gösterdiğini de söyledi. Wiedenhofer, "Ancak olumlu değişime rağmen Türk halkının bu konudaki

ümidini kaybettiğini gözlemliyoruz. Bu bir sorundur. Biz EFFAT olarak ileriki süreçte Türkiye'ye destek vereceğiz. Çünkü Türkiye'nin AB'de önemli bir rolü olduğunu düşünmekteyim. Türkiye, küreselleşmeye katkı sağlayacak bir köprüdür" dedi.

Almanya'da üç milyon Türk vatan-daşının yaşadığını da hatırlatan EFFAT Genel Sekreteri, terör konusuna da değindi. Wiedenhofer, "Hepimizin isteği aynıdır. Dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan Türklerin terörle bir alakası yoktur. Türkiye terörden en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. İsa Bey'in terörle ilgili tüm söylemlerine katılıyorum. Bu durum sendikaları da

olumsuz etkilemektedir. Sendikalar olarak barış sağlayamaya yönelik çalışmalarımızı sürdürmeliyiz. Bu toplantıda bunun bir kanıtı olmalıdır. Çeşitli kültürlerden bir araya gelen bizler örnek oluşturmamız" şeklinde konuştu.

FES Avrupa Sosyal Diyalog ve Çalışma İlişkileri Bölüm Başkanı Daniel Reichard da, Türkiye'ye terörle mücadelede destek vermeye hazır olduklarını belirterek, "Sultanahmet'te yapılan bombalı saldırının ardından zaten tüm Avrupa ülkeleri desteğini açıklamıştır" yorumunu yaptı. Reichard, 19 ülkede 60'ın üstünde faaliyete katıldığını da söyleyerek, "Bu konsey genişleyen bir konseydir.

Yeni üyelerin katılımı da iyi bir konsey olduğunu göstermektedir. Ulusal sendikal hareketler büyük önem taşımaktadır. Hepimizin ortak amaçları bulunmaktadır. Faaliyetlerimizi bu ortak amaçlar ekseninde yürütmeliyiz” diye konuştu.

Tarım İş'ten Effat'a Eleştiri

Diğer sendikaların temsilcileri de aynı fikirde olduklarını, özellikle terör konusunda ortak mücadele etmek gerektiğini belirttiler. Toplantı her üye sendikanın bölgelerindeki sorunlar ve geleceğe yönelik beklentilerinin konuşulduğu 10'ar dakikalık sunumlarla devam etti.

Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı İlham Polat da, yine Türkiye adına söz alan diğer bir temsilci oldu. Türkiye'de en büyük sorunun terör olduğunu belirten Polat, bunun aynı zamanda dünyanın da sorunu olduğunu kaydetti. Millet olarak terörü sonlandıracağımızıza emin olduğunun altını çizen Polat, ayrıca mülteci sorununu da hatırlatarak, Türkiye'de 4 milyon Suriyeli mülteci bulunduğunu, bundan dolayı da en büyük zararı tarımda istihdam edilen işçilerin gördüğünü ifade etti. Suriyeli mültecilerin çok az ücretle çalışmaya razı olduklarını anlatan Polat, bu sebeple gezici işçilerin iş kaybına uğradığını belirtti. Polat, “Bu göçmenler dünyanın ayıbidir. Çalışma hayatında işçilerin sorunları bulunmaktadır. En büyük sorunlardan biri de kiralık istihdam bürolarıdır. AB bize bunu dayatarak işçi hareketini sıkıntıya sokmaktadır. Kendi ülkelerinde kaldırdıkları bu yasayı Türkiye'ye dayatmalarının anlamı yoktur. Bunu EFFAT'a da bildirdik. Bürüksel'deki toplantıda da dile getirdik. Tarım-İş olarak en eski üyelere biri biziz. Bazı şeylerin masada kaldığını gözlemledik. EFFAT'ın Avrupa Parlamentosu'nda bu sorunları iletmesini bekliyoruz” şeklinde konuştu.

Daha sonra Bulgaristan, Hırvatistan, Sırbistan ve Makedonya heyetleri de söz alarak terörü kınadılar. Kiralık işçiler konusunda her ülkede benzeri sorunlar bulunduğunu anlatan heyetler, işçi hakları konusunda ortak sorunlar yaşandığına işaret ederek, EFFAT'ın Avrupa düzeyinde bu sorunları dile getirmesi konusunda görüş birliğine vardılar. Heyetler, sosyal politikaların uygulanabilirliği noktasında yine EFFAT'a büyük ödevler düştüğünü kaydettiler. Toplantının sabah yapılan ilk bölümünde Avrupa'daki siyasi ve ekonomik darboğazlar-Güneydoğu Avrupa için Bölgesel Konseyin önemi hakkında görüşler dile getirildi. Toplantının ikinci bölümünde ise Sendikalar Konseyliğinin, Başkanlığının her sendika için bir dönem olması konusunda mutabakat sağlandı. Buna göre, her üyenin üç temsilcisinin konseyde yer alması da onaylandı. Ayrıca 2017-2019 Çalışma/Eylem programı da karara bağlandı.

Çalışma Oturumunda ise sendikalar da örgütlenme kampanyaları nasıl başlatılı yürütülebilir sorusuna cevap arandı.

E-Devlet'e Büyük İlgi

Daha sonra konuşmacı olarak kürsüye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Ali Kemal Sayın Türk Sendikal Mevzuatında e-Devlet Sistemi Üzerinden Örgütlenme isimli sunumunu yaptı. ILO'nun 87 ve 98 sayılı sözleşmeleri referans alınarak hazırlanan sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na değinen Ali Kemal Sayın, AB üyelik sürecinin gerekleri, görüş ve ilerleme raporlarının, aynı zamanda yargı kararları ile ülke koşullarının da gözetilmek suretiyle bu sisteme geçildiğini belirtti. İş kolunda örgütlenme esası ve iş kollarının belirlenmesinin ardından işçi ve üye sayısının belirlenmesi ile toplu iş sözleşmelerinin yapıldığını anlatan Sayın, işçi ve üye sayılarını içeren

bir istatistiki bilgi de verdi. E-Devlet kapısı çalışmalarının 2003 yılında E-Dönüşüm Türkiye Projesi çerçevesinde başlatıldığını kaydeden Sayın, ülkemizde bir çok kamu hizmetinin elektronik ortamda verildiğini ifade etti. 18 Aralık 2008 yılında e-Devletin faaliyetlerine başladığını söyleyen Sayın, bu sayede devletin daha şeffaf, etkin ve hızlı bir şekilde işleyişinin sağlandığını belirtti. Sayın, "e-Devlet kurumlar arası bilgi alışverişinin sağlanmasının yanı sıra vatandaşlarımızın da yaşamını kolaylaştırmıştır" dedi. Sayın ayrıca, sistem üzerinden nasıl üye olunabileceğini ve üyelikten nasıl ayrılacağını gösteren bir süreci de sinevizyon vasıtası ile gösterdi. Diğer sendikaların e-Devlet konusuna çok ilgili yaklaştığı gözlenirken, Ali Kemal Sayın, konuyla ilgili sorulara da cevap verdi.

Medyanın Önemi

Sendikaların olumlu imajının konuşulduğu toplantının akşam konuğu Milli Gazete Ankara Haber Müdürü Saadettin İnan oldu. İnan, konuşmasına medyada algı ve sosyal medyanın yaşamdaki önemini anlatarak başladı. Algı konusunda bir örnekleme yapan İnan, Körfez Savaşı sırasında birçok ölümün yaşandığını, ancak gazetelerde ve televizyonlarda yer alan petrole bulanmış bir karabatağın ölümlerin üstünde dünyanın daha çok ilgisini çektiğini söyledi. Yerel medyanın doğru kullanılmasının önemine de atıf yapan İnan, "Doğru kullanıldığında yerel medya büyük bir güç olabilir" dedi.

Türkiye'nin sosyal medya kullanımı konusunda öncü ülkeler arasında yer aldığını söyleyen İnan, sendikaların medyada yer almasının yolunun profesyonel bir basın kadrosu ile mümkün olduğunu belirtti. Basın ve halkla ilişkiler müşavirliği için gazetecilik deneyiminin yanı sıra ihtiyaca

yönelik bir birimin varlığının büyük önemi olduğunu anlatan İnan, "Şeker-İş'in özelleştirme sürecinde verdiği mücadele buna iyi bir örnektir. Medya etkin kullanılmıştır. Sendikalar içinde yer alan bu birimin bir CEO'luk gibi ayrı değerlendirilmesi faydalı olacaktır. Çünkü sendikalar ne yaparsa yapsın kamuoyunda ses getirmek istiyorsa medyayı en iyi şekilde kullanmalıdır" diye konuştu.

Toplantının ikinci günü sendikalarda örgütlenme kampanyaları nasıl başarılı bir şekilde yürütülür sorusuna cevap arandı. Bu konuda gruplar oluşturularak sunumlar yapıldı. Her grup bu manada seçtiği bir konu üzerinde sunum gerçekleştirirken, Türkiye adına yapılan sağlıklı gıda ve şeker pancarı sunumu büyük beğeni topladı.

Hukukun Önemi

İkinci günün öğleden sonraki oturumunun medatörlüğünü ise Gazi Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Prof Dr Aydın Başbuğ yaptı. Başbuğ, Şeker-İş Sendikası'nın NBŞ kotalarının engellenmesi ve fabrikaların özelleştirilmesi konusunda verdiği mücadelenin önemini hatırlatarak, sendika tarafından açılan davalara değindi. Hukukun sendikalar için önemini vurgulayan Başbuğ, "Şeker-İş kazandığı davalarla bu anlamda öncü sendikalardan biridir" dedi.

Daha sonra sözü Şeker-İş Sendikası Avukatı Gökhan Candoğan aldı. Candoğan da diğer konuşmacılar gibi sözlerine terörü kınayarak başladı. Dayanışmaya ihtiyaç duyulan bir dönemden geçildiğini belirten Avukat Gökhan Candoğan, terörün toplumları ve uluslar arası işbirliğini geri götüren bir sorun olduğunu söyledi. Candoğan, "Ayrıca Avrupa'nın ortak

sorunu olan mülteci sorunu da dikkat çekmektedir. Bu durum insan haklarını ilgilendiren bir durumdur" diye konuştu.

Sendikal örgütlenmelerdeki engellerin ülkelere göre değişim gösterdiğini kaydeden Candoğan, etkin mücadelenin yolunun ise hukuk olduğunu ifade etti. Candoğan, Şeker-İş'in bu manada etkin bir sendika olduğunun altını çizerek, "Fabrikaların özelleştirilmesi sırasında verilen hukuk mücadelesi de bunun bir kanıtı olmuştur. 10 yılda 4 ayrı özelleştirme yapılmak istenmiş ancak Şeker-İş bunu durdurmuştur. Bu başarının ardında sendikanın gücünü bilmesi bulunmaktadır. Şeker pancarının teşviki noktasında verilen mücadeleye ayrı bir parantez açmak gerekir. Sendika, yerel siyasetçileri olaya dahil ederek TBMM'de ciddi bir baskı oluşturmuştur. Bazı olumsuz düşünceler tersine çevrilmiştir. Çok önemli bir endüstriden mahrum kalınacağını altı çizilmiştir" şeklinde konuştu.

e-Devlet uygulamalarının Türkiye'de yaygınlaştığını da anlatan Candoğan, bu sayede ülkemizde her yerde dava açıp dilekçelerin kolaylıkla ulaştırıldığını da anlattı. Anayasa mahkemelerine bireysel başvuruların kolaylaştığına da değinen Candoğan, mahkemelerin bu sayede daha hızlı karar alabildiğini kaydetti. Candoğan, "Bu grubun ortak bir anlayışla mücadele etmesi halinde büyük bir başarı elde edeceğine inanıyorum" dedi.

Toplantının son bölümünde yine çalışma grupları oluşturuldu ve farkındalık artırma noktasında sendikaların neler yapabileceğine ilişkin sunumlar yapıldı. Toplantı bundan sonra atılacak adımlar, gelecek toplantı için görüşlerin ve iyi temennilerin ardından son buldu.

İbraname Nedir?

İbraname işyeri uygulamalarında önem arz eden bir kavramdır. İşçinin işvereni ibra ettiği bu evrakla birlikte işçi; kalem olarak gösterilen tüm alacaklarını aldığı beyan etmekte ve işverenden başkaca bir alacağının kalmadığını ifade etmektedir.

İşveren için adeta bir temiz kağıdı olan ibraname, işçi için de oldukça önemlidir. Alacağı olduğu halde ibraname imzalayan işçi, bu nedenle zor durumda kalabilmekte ve bazen hakkı olan parayı alamamaktadır.

İşte hem işçi hem de işveren için dikkatli doldurulması ve imzalanması gereken ibraname örneğini buradan yayımlıyoruz. Bu ibranameyi indirebilir ya da inceleyebilirsiniz.

İBRANAME

İşverenin	
Unvanı	.....
Adresi	.....
SGK Sicil No	.....

İşçinin	
Adı Soyadı	.....
T.C No	.....
İkametgah Adresi	.....
Telefon Numarası	.....
Banka IBAN No	.....

Ödemenin Türü	Brüt Tutar (TL)	Net Ödenen (TL)
Kıdem Tazminatı	.....	.....
İhbar Tazminatı	.....	.....
Yıllık İzin Ücreti	.....	.....
Ücret / Maaş Alacağı	.....	.....
Fazla Çalışma	.....	.....
Hafta Tatili Çalışması	.....	.....
İkramiye	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

İşyerinde çalışmaya başladığım ....../..... tarihinden işten ayrıldığım tarihe kadar yapmış olduğum çalışmalarım karşılığında hak ettiğim ve yukarıda kalemler halinde gösterilen yasal haklarımın karşılığı olan miktarda parayı aldım. Yukarıda belirtilen bilgiler ile banka hesap numarası doğru olup bana aittir.

Yukarıda kalemler halinde gösterilen ve toplam tutarı ..... TL olan tutar tarafıma ödenmiş olup işverenden her hangi bir alacağım kalmamıştır. Bundan böyle maddi ya da manevi başkaca bir talepte bulunmayacağım beyanıyla birlikte işverenimi ibra ederim. ....../...../20....

İmza
İşçi Adı Soyadı
T.C No

İhtirazi Kayıt Nedir?

İşçinin ihtirazi kaydı

İhtiraz, Türk Dil Kurumu'na göre "çekince" anlamına gelmektedir. Çekince ise "her hangi bir konuda ilerisini düşünerek çekinmeyi gerektiren bir sebep veya durum" olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanımları neden yaptık? Birçok işçi "İhtirazi Kayıt" kavramını duymuştur. İş Kanunu açısından ihtirazi kayıt, imzalanan bir belgedeki çekincelerin ortaya konmasıdır. Bordroya ihtirazi kayıt, kıdem tazminatı ödeme evrakına ihtirazi kayıt, imzalatılan belgeye ihtirazi kayıt şeklinde devam eden çeşitleri vardır. Bu yazımızda bunlardan en meşhur ikisini ele alacağız.

• Ücret bordrosuna ihtirazi kayıt

İşverenler ücret hesap pusulasını her ay işçilerine imzalatmakla mükelleftir. Bu nedenle ücret hesap pusulası ya da ücret bordrosu birçok işyerinde işçilere imzalatılmaktadır. Hangi adla olursa olsun bu evrakları imzalamak, işçi açısından bir takım sonuçları meydana getirmektedir. Bunların önde geleni ise işçinin ücretini tam olarak aldığını göstermesidir.

Ama en önemli konu belki de fazla çalışma ile ilgilidir. Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarına göre fazla çalışma ücreti içeren bir ücret bordrosu işçi tarafından ihtirazi kayıt olmaksızın imzalanmışsa; işçi, bordroda yazılı olandan daha çok fazla çalışma yaptığını ancak yazılı delillerle ispat edebilir.

Bu, tam olarak şu anlama gelir. İşçi normal şartlar altında dava açıp fazla

çalışma ücretlerinin ödenmediğini iddia ederse bunu her türlü delille ispat edebilir. Uygulamada en çok başvuru- lan ve işçi için en kolay yol ise TANIK yoluyla ispattır. İşte; eğer ücret bordrosunda ayda 1 saat bile olsa fazla çalışma ücreti ödenmiş görünüyorsa ve işçi, ihtirazi kayıt koymaksızın bordroyu imzalamışsa; daha sonra fazla çalışmalarını dava konusu yaptığında, bordroda yazılı sürenin üstünde fazla çalışma yaptığını sadece YAZILI delille ispatlamak zorunda kalacak, tanık delilinden faydalanamayacaktır.

Örnek ihtirazi kayıt aşağıdakine benzer ifadeler olabilir:

"Bordroda yazılandan daha çok fazla çalışma ücretim saklı kalarak imzalıyorum."

"Fazla çalışma ücretim saklıdır."

• Kıdem tazminatının taksitle ödenmesi halinde ihtirazi kayıt

Kıdem tazminatının hangi durumlarda taksitle ödenebileceğini şu yazımızda açıklamıştık. İşçi, taksitle ödemeyi kabul ederse, kabul ettiğine dair imzaladığı evraka ihtirazi kayıt düşmelidir. Bu kaydı düşmezse işçi, taksitle ödenen kıdem tazminatı için faiz isteme hakkını kaybeder.

Örnek ihtirazi kayıtlar şu şekilde olabilir:

"Kıdem tazminatımın geç ve taksitle ödenmesinden doğacak faiz hakkım saklı kalarak imzalıyorum."

"Geç ödeme kaynaklı faiz hakkım saklıdır."

Fazla Çalışma Muvafakatnamesi İmzalamak Zorunlu Mu?

Fazla Çalışma Muvafakatnamesi İmzalamak

İşyerlerinde özellikle sene başlarında işçiler arasında dolaştırılan ve işçilerin imzalarından tereddüt ettiği bir kağıt vardır. Bu kağıtta, işçinin fazla çalışma yapmayı peşinen kabul ettiğine dair beyanları olur ve işçiler bu kağıdı imzalamakla ne kazanıp ne kazanmadıklarını pek bilmezler. İşte bu kağıt, uygulamada sık görülen fazla çalışma muvafakatnamesidir.

Fazla çalışma onayı olarak da bilinen bu muvafakatname neden alınır? İşçiler bunu imzalamak zorunda mıdır?

4857 sayılı İş Kanuna göre fazla çalışma işçinin onayına tabi kılınmıştır. Buna göre, işçinin rızası alınmaksızın fazla çalışma yaptırılamaz. (Zorunlu nedenlerle veya olağanüstü durumlar-

da yapılan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma için bu onay aranmaz.)

Bu nedenle uygulamada işverenler bu muvafakatnameyi her sene başında almaktadır. Bunun gerekçesi ise İş Kanunu'na ilişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliğinin 9'uncu maddesinde yer alan; fazla çalışma ihtiyacı duyan işverence bu onayın her sene başında işçilerden yazılı olarak alınması ve işçinin özlük dosyasında saklanması hükmüdür.

Oysa İş Kanunu'nun 41'inci maddesi açısından ise bu onayın bir kez "alınmış" olması yeterlidir. Yani her yıl tekrar tekrar almaya gerek yoktur.

İlk bakışta birbiriyle çelişiyormuş gibi görünen bu durum karşısında işverenlere tavsiyemiz, iş sözleşmelerinde işçilerin fazla çalışmaya dair

peşin onayları varsa bu fazla çalışma muvafakatnamesini her sene almalarına gerek olmadığıdır. Bu şekilde, işçisiyle düzenlediği iş sözleşmesinde peşin onay yer alan bir işveren, idari para cezasından da kurtulabilecektir.

Sonuç:

- İş sözleşmeleriyle işçinin fazla çalışma onayını peşin alan işverenlerin, her sene başında tekrar tekrar fazla çalışma muvafakatnamesi almasına gerek yoktur.
- Rutin bir işlem olan bu fazla çalışma muvafakatnamesi işçiler tarafından rahatlıkla imzalanabilir. İşçi fazla çalışma yapmak istemiyorsa bu halde bu muvafakatnameyi imzalamaktan kaçınabilir ve imzalamaya zorlanamaz. Kaynakça: www.iscidunyasi.com

FAZLA ÇALIŞMA MUVAFAKATNAMESİ

İşverenimin gerekli gördüğü zamanda ve yerde, ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması ve benzer diğer nedenlerle, 4857 sayılı İş Kanununun 41 inci maddesi uyarınca fazla çalışma yapmaya peşinen onay veriyorum. ....../...../2015

İmza

Adı Soyadı

İşyeri adı :

İşçi TC No :

Maliye Bakanı Ağbal'a Şeker Sektörü Brifingi Verildi

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök ve Merkez Yönetim Kurulu Maliye Bakanı Naci Ağbal'a şeker sektörüne ilişkin brifing verdi.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nda gerçekleştirilen toplantıya Türkşeker Genel Müdür Vekili Sami Ölmeztoprak, ÖİB Başkanı Mehmet Bostan ile TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay katıldı. Toplantıda özelleştirme süreci, mevsimlik işçilerin kadro sorunu ve Nişasta Bazlı Şekerler konusunda 1.5 saate yakın bilgilendirme yapıldı. Maliye Bakanı Ağbal, Türkiye genelinde tarihe bir ilk olarak adını yazdıran 2 saatlik ücretsiz fazla çalışma eyleminden dolayı Şeker-İş Sendikası Genel başkanı İsa Gök ve tüm şeker işçilerine teşekkür ederek, "Sizleri alınlığınızdan öpüyorum" ifadesini kullandı.

Şeker-İş Yönetimi'nden Maliye Bakanı Ağbal'a Geçici İşçiler İçin Ziyaret

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, Genel Sekreter Fevzi Şengül, Genel Mali Sekreter Eyyup Şen ve Genel Eğitim Sekreteri Hasan Basri Güzel Maliye Bakanı Naci Ağbal'ı ziyaret ederek şeker fabrikalarında çalışan muvakkat işçilerin kadro sorunlarına ilişkin bir dosya sundular. Verimli geçen görüşmede Şeker-İş Sendikası heyetleri ki günlerde Maliye Bakanı'na kapsamlı bilgi aktarmak üzere Bakanlıktan ayrıldılar.

Çalışanlar Bunu Sakın Yapmayın !

Anayasa Mahkemesi işverenlerin çalışanlarının kurumsal mailleriyle ilgili yepyeni bir karara imza attı.

Anayasa Mahkemesi işverenlerin çalışanlarının kurumsal maillerini (e-posta) kontrol edebilmelerine olanak tanırken kurumsal mail hesabından özel amaçlı yazışmaları da işten atma sebebi sayılmasına izin verdi. Mahkeme'nin bu kararı iki çalışanın kurumsal mailleri delil gösterilerek işten atılması sonucundaki başvurularına karşılık verdi.

Anayasa Mahkemesi (AYM) işverenlerin şirket çalışanlarının kurumsal maillerini (e-posta) kontrolüne ve mesai saatleri içinde bu hesapların-

dan özel amaçlı yazışma yapılmasının işten çıkarmaya delil sayılmasına vize verdi. AYM, kurumsal e-posta hesaplarının işveren tarafından incelenmesini özel hayata saygı ve haberleşmenin gizliliği hakkının ihlali olmadığına hükmederken, işe iade davasında delil olarak kullanılmasını da hukuka uygun buldu. Mahremiyete ilişkin yazışmalar içeren kurumsal e-posta hesapları işverence incelenerek işe iade davasında delil olarak kullanılan iki çalışanın hak ihlali iddiasıyla yaptıkları bireysel başvuru reddedildi.

Kıskanç Eş Delil Gösterdi

Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, Ö.K. 1 Mart 2010'da, O.Ö. 11 Nisan 2011'de özel bir şirkette çalışmaya başladı. O.Ö.'nün eşi 14 Mayıs 2012'de şirket yöneticisini ziyaret etti ve Ö.K. ile O.Ö. arasında duygusal ilişki olduğunu iddia etti. Kurumsal hesaptan e-posta yazışmalarını delil olarak verdi. İşveren bu yazışmalara dayanarak, iki çalışana istifa edebilecekleri, karşılıklı anlaşma yoluna gidelebileceği aksi takdirde iş sözleşmele-

rinin feshedileceğini bildirdi. Duygusal ilişki iddiasını reddeden iki çalışanın iş sözleşmeleri İş Kanunu'nun 25. maddesindeki "Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri" başlıklı bent uyarınca 21 Mayıs 2012'de feshedildi.

Bireysel Başvuru

O.Ö., eşiyle arasında boşanma davasının sürdüğünü ve iddiaların iftira olduğunu öne sürdü. İki çalışan O.Ö. ve Ö.K., işe iade davası açtılar. Ancak, Bakırköy 12. İş Mahkemesi, işe iade davasını reddetti. Kararın, Yargıtay'ca onanması üzerine iki çalışan AYM'ye bireysel başvuruda bulundu. Başvuru dilekçesinde başvuru, kişisel e-posta hesapları üzerinden gerçekleştirdikleri yazışmaların içeriklerine işverence rızaları olmaksızın ulaşıldığını, işten çıkarıldıklarını, işe iade davalarının ise bu yazışmalar delil olarak kabul edildiğini vurgulayarak, özel hayata saygı ve haberleşmenin gizliliği haklarının ihlal edildiğini savundular.

Aym: Hak İhlali Yok

AYM ise başvuru, kişisel e-posta hesaplarının kişisel amaçlar doğrultusunda kullanımının kesin şekilde yasaklandığı belirtildi. Gerektiğinde yazışmaların ve iletişim kayıtlarının takip edilebileceği ve incelenilebileceği hususunda da başvuru, kişisel e-posta hesaplarına gerekli uyarılar ve bilgilendirmelerin yapıldığı ifade edildi. Kurumsal olmadığı sürece kişisel hesapların ve kişisel iletişim vasıtalarının mesai saatleri içerisinde kullanılma imkanı olmasına ve buna ilişkin bir engel bulunmamasına rağmen, yapılan işin gerekleriyle ilgili olmayan yazışmaların iş sözleşmelerine aykırı biçimde mesai saatleri içerisinde kurumsal hesaplar üzerinden gerçekleştirildiği kaydedildi. Kararda,

bu nedenlerle başvuru, kişisel e-posta hesapları üzerinden gerçekleştirildikleri kişisel yazışmaların korunması konusunda makul bir beklenti içinde oldukları sonucuna ulaşılamayacağı belirtildi.

Özel Hayatı İhlal Değil

AYM kararında şöyle denildi: "Açıklanan nedenlerle özel hukuk ilişkililerinden doğan uyumsuzlukları karara bağlayan Derece Mahkemelerince ilgili ve yeterli gerekçeler oluşturularak anayasal güvencelerin korunması açısından pozitif yükümlülüklerin yerine getirildiği ve yargılama süreçlerinde gerçekleştirilen işlemlerde yazışmaların içeriklerinin alenileştirilmediği anlaşıldığından başvuru, kişisel e-posta hesaplarının Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkı ile Anayasa'nın 22. maddesinde güvence altına alınan haberleşmenin gizliliği hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir."

Ankara Barosu Başkanı
Hakan CANDURAN

Canduran : Yerinde ve doğru karar Ankara Barosu Başkanı Hakan Canduran AYM kararını Hürriyet'te değerlendirirken, kurumsal hesaptan mesai saatleri içinde özel yazışma yapmanın iş akdinin feshine neden olacağını ve karar ışığında bu yazışmaların delil kabul edilerek, işe iade davalarının reddedileceğini bildirdi. Canduran şu değerlendirmeyi yaptı:

"Eğer bir çalışan şahsi mailinden ve mesai saati dışında bir yazışma yapsaydı ve bu gerekçeyle iş akdi feshi yapsaydı, bu kesinlikle özel hayatın ihlali anlamına gelirdi. Ancak, bu kararda olduğu gibi kurumsal bir

hesaptan ve işverenin çalışanından iş beklediği mesai saati içinde yazışma söz konusu ise artık özel hayatın gizliliği ihlal edilmiştir denilemez. Sözleşmede de hüküm olduğu için kurumsal hesaptan özel yazışmalar iş akdinin feshinde delil olarak kabul edilebilir. AYM'nin bu kararı doğrudur. İkinci olarak da, iş mahkemelerinin bu yazışmaların süresine bakması da gerekir. Mesaiyi aksatacak şekilde yapılması da iş akdinin feshini gerektirir. AYM de iş mahkemesinin bu kararlar ışığında makul ve ölçülü karar verdiğini belirlemiştir ve özel hayatın ihlali yok" demiştir. Kaynak: Hürriyet

Çalışanların Mevzuat Çilesi Ve Mevzuat Bürokrasinin İflası

Prof. Dr. Aydın Başbuğ

Günümüzde çalışma hayatını düzenleyen yazılı hukuk kuralları, çalışan aleyhine işler bir hal almıştır. Bu duruma gelmesinde en önemli etken, bu mevzuatın hazırlanmasından sorumlu olan bürokrasidir.

Siyaset, sosyal bir mesele hakkında karar alma sürecidir. Siyasetçi bu kararı alır ve bunun hesabını siyaseten verir. Ancak siyasetçinin bu kararının icrası ve ilgili mevzuatın hazırlanması, bürokrasinin mahareti ve vasfına bağlıdır.

Mevzuatı hazırlayacak olan bürokrasinin gereği gibi işlemesi, siyasetin de başarısı olacaktır. Buna karşılık ortaya çıkacak başarısızlık da yine siyasete mal edilecek; siyasetçi hesabını verecektir. Söz konusu çalışanlar ve çalışma hayatı olduğunda, siyasetçinin işi zordur. Zira mevzuat bürokrasisinin işleyişi iflas etmiştir ve doğal olarak bu başarısızlık siyasetçinin olacaktır.

Peki mevzuatı hazırlayan bu bürokrasinin sorunu nedir?

Bürokrasi arasında yetki çatışması her zaman karşılaşılan bir durumdur. Çalışma hayatını ilgilendiren bir konuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yanında Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Yardım Bakanlığının kendilerini yetkili görerek müdahil olmak istedikleri görülmektedir. Hatta bu durumdan vazife çıkartma adeti o dereceye ulaşmaktadır ki, işin patronunun kim olduğu çekişmesine dönüşebilmektedir. Bazı durumlarda asıl işin içinde olması gereken kurumlardan habersiz ve onlara rağmen çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bürokraside bir kademeye atanma veya yükselmeye, liyakata değer verilmemesi ve çoğunlukla da birilerinin tevessülü ile o makama gelinmesi de alışık olduğumuz bir durumdur. Bu durum öyle bir hal alabilir ki, bürokrasinin nerede ise tamamına yakını meseleden habersiz olabilir. Şu veya bu şekilde geline kadroların hakkını vermek ve bilgi ve tecrübe açığının kapatılması için gayret göstermek yerine, konuyu çok iyi biliyor muydusuna hareket etmeye de devam edebilir.

Bu yapısal sorun karşısında mevzuat hazırlığı ya işi bildiği işi her işe koşturulan bürokrat ya da görevine yeni başlamış deneyimsiz memura bırakılır.

Akademik çevrelerin ve sivil toplum kuruluşlarının devre dışı bırakılmasının da kolayı vardır. Her şey hazırlanır biter; ondan sonra görüş istenir. Hatta bu görüş yazısı geldiğinde çoğunlukla süre bitmiş ya da bitmek üzeredir. Bu kısıtlı zamanda dahi akademik çevrelerin ve sivil kuruluşların yapacağı sadece metin üzerindeki fahiş hataları görebilmek ve buna dikkat çekebilmektir. Dikkat buyurulsun, bu bile büyük bir katkıdır.

Aslında akademik çevrelerin ve sivil kuruluşların bilgisine de başvurmaya gerek yoktur. Çünkü bürokrasi, konuyu onlardan daha fazla bilmektedir (!). Aslında başka türlü de olamaz. Bir hazırlık sürecinin gelişmelerini bilen memurun, diğerlerinden daha fazla "malumat" sahibi olması kadar doğal bir şey yoktur.

Bu bakış açısının sonucu ortadadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, kabul edildi-

ğinden 3-4 yıl sonra nerde ise yüzde doksanı değiştirilmek zorunda kalmıştır. Bütün bu tespitlerimiz, Kanunun tasarı aşamasındaki görüşmelerde bürokrasi tarafından dile getirilmişti. Kanunun başına gelenlere bakmak, bu zihniyeti değerlendirmek için yeterlidir.

Hiç kuşkusuz yukarı da değiştiğimiz bürokratik gelenekteki bu olumsuzluk, çalışma hayatını ilgilendiren mevzuatın hazırlanmasında birçok sorunlara neden olabilir. Bu husus herkesçe malumdur. Ancak çalışma hayatını ilgilendiren mevzuatın hazırlanmasında bu sorunların dışındaki konulara yer vererek, dikkatleri başka bir konuya çekmek istemekteyiz.

Yukarıda değindiğimiz bütün bu temel sorunlardan daha vahim olan, yapılan yanlışın düzeltilmemesidir. Hatta olumsuzlukların farkında olunmaması; hatanın kurumsallaşmasıdır. Çünkü bu fark edilemediği için hatayı düzeltmek yerine zincirleme yeni düzenlemeler ile hatalar zinciri devam ettirilmektedir.

Alt işveren düzenlemesi bunun en güzel örneğidir.

4857 sayılı İş Kanununun ikinci maddesinde alt işveren ilişkisi düzenlenmiştir. Ancak nerede ise her cümlesi tartışmalı, ne anlama geldiği problemli olan bir düzenleme 2003 yılından beri devam etmektedir ve bu güne kadar da şahsımız dışında ciddi bir eleştiriye tabi tutulmamaktadır.

2006 yılında yasanın hükmünü dolanmak amacıyla ek hükümler getirilmiştir. Bu düzenlemedeki amaç sadece kamu işyerlerinde alt işveren işçilerini kamuda kadroya alınmasının önüne geçmek ve ücret farkı alacağı talebini engellemektir. Allah'tan metin iyi bir şekilde kaleme alınamadığı için uygulama alanı bulamamıştır.

İş kanunu ile çözülemeyen konular özel kanunlarla istisna getirilmek suretiyle çalışma hayatında bir ikilik yaratılmıştır.

Uzun bir süre alt işveren ilişkisinin kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin ve ücret alacağı farkı nedeniyle kamu için kabul edilemez bazı haksızlıkların ortaya çıkacağı en başta tarafımızca dile getirilmiştir. Buna karşılık sorunlar görmezlikten gelinerek alt işveren ilişkisinin rasyonel bir ilişki olduğu gibi bedbah bir yaklaşımla konu ele alınmıştır.

Kamu iş yerlerinde sayıları yedi yüz bini bulan alt işveren çalışanlarının sorunlarını çözmek amacıyla kıdem tazminatı kamunun üzerine yıkılmış, yıllık ücretli izin hakkı garantiye bağlanmış ve alt işveren ilişkisi 3 yıla çıkarılmak istenmiştir. Ancak mevzuat bürokrasisinin kaleme aldığı metin siyasetçinin amacını baltalar nitelikte olmuştur. Ayrıntılı düzenleme ve yasalar arası göndermeler sonucu anlamsız sonuçlar ortaya çıktığı gibi uygulamada zaten sorunlu olan bu ilişki yeni kategori halinde çalışanlar arasında farklılıklara yol açmıştır. Örneğin, kıdem tazminatını devletin tamamen üstlenip üstlenmediği, alt işverenin bunu ödemek zorunda olup olmadığı çok sonraları tartışılır bir durum almıştır.

6552 sayılı kanun ile alt işveren ilişkilerinde sendikalaşmanın ve toplu iş sözleşmesinin imzalanmasının önü açılmak istenmiştir. Bu durumda hukukumuzda öngörülmeven üçlü toplu iş ilişkisi kurulmak istenmiştir. Ancak mevzuatı hazırlayanların çalışma hukukundan uzak bulunmaları, konunun 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda düzenlenmeyip devlet ihale kanununda düzenlenmesi eksik olan hususların da yönetmelikle ele alınması gibi fahiş hatalar sistemi kilitler hale gelmiştir. Öyle ki önceden öngörülemez birçok konular ortaya çıktığında ne yapılacağı bilinemediği gibi toplu iş sözleşmelerinin yapılması Yüksek Hakem Kurulu'na düşmüştür.

Görülmektedir ki sorunun ortaya çıktığı ilk günden beri hatalar kurumsallaşmakta, sorgulanmamaktadır. Bu durum çalışma hayatında kalıcı

sonuçlar meydana getirmektedir.

Benzer durum işkolları tespiti için de söz konusudur. 6356 sayılı kanunda iş kollarına ilişkin "NACE" sisteminin uygulanacağına dair bir hüküm bulunmasına rağmen bugüne kadar en yetkili çevreler dahi konunun 6356 sayılı kanunda düzenlendiğini sanmaktadır. İşin daha komik yanı NACE sisteminin ne olduğunu dahi uygulamanın içinde olanlar kavramış değildir. Bir istatistik programı olan NACE sistemi mevzuat bürokrasisinin umursamaz tavrı ile işkolu tespit sistemine dahil edilmiştir. Sistemin ortaya çıkardığı sorunlar daha tam anlamıyla kavranabilmiş değildir. Ülkemizde sendikalaşmanın önündeki en büyük engel toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini baltalayan bu sistemin kendisinde toplanmaktadır.

Çalışma hayatını mevzuat bürokrasisinden çektikleri sadece işçi kesimiyle sınırlı değildir. Memurun toplu sözleşme hakkı da aynı kaderi paylaşmaktadır. Emekliler dahil 4 milyona yakın kişiyi ilgilendiren bir toplu pazarlık sisteminin görüşme aşamasının 20 gün Kamu Hakem Kurulu aşamasının 5 günle sınırlandırılması birçok sorunun göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Merkezileşen toplu pazarlık düzeninde sınırlı sayıda konu bütün memurları ilgilendirdiği ölçüde ele alınabilmektedir. İşçilerin 200-300 çalışanı kapsadığı bir işyerinde toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin neredeyse 4-5 ayı bulduğu bir sistemle karşılaştırıldığında memurlar için tasarlanan sistemin büyük talihsizlik olduğu görülmektedir.

Yukarıda değindiğimiz örnekler hatanın ne derece kurumsallaştığının en güzel örneğidir. Bugüne kadar yapılan düzenlemenin sorgulanmadığı ve giderek kurumsal bir yapı aldığı görülmektedir. Bu derece hatalı bir sistemde sağlıklı çalışma ilişkilerinin ortaya çıkmasını beklemek güçtür. Bu nedenle yapılacak her ilave düzenleme yeni sorunlara neden olmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı İsa Gök: “Şeker Fabrikalarının Yol Haritası Bir An Önce Çizilmelidir”

Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) tarafından ilk olarak 2001 yılında düzenlenen Ulusal Tarım ve Gıda Kongreleri'nin onbeşincisi 20-21 Ocak 2016 tarihlerinde Ankara'da Gür Kent Oteli Toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Tarım Orman ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, Pankobirlik, TMO, Et ve Süt Kurumu yetkililerinin katıldığı kongreye Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, Genel Sekreter Fevzi Şengül, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri İlhan Özyurt katıldı. Toplantının açılış gününde konuşma yapan Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, NBS'lerden yüksek yoğunluklu tatlandırıcılara, Şeker Fabrikalarının özelleştirilme sürecine kadar birçok konuya değindi. 2017 yılı Avrupa Birliği Şeker Reformu'nun sektörümüz açısından büyük gelişmelere sahne olacağını altını çizen Gök, 2000 yılından bu yana özelleştirme kapsam ve programında olan şeker fabrikalarının geleceğine yönelik yol haritasının bir an önce çizilmesi gerektiğine vurgu yaptı. Tarım sektörünün, ülke kalkınmasının öncü sektörü olması ve ülkelerin gıda arzı güvenliğini sağlaması sebebiyle stratejik bir sektör olduğunu belirten Gök, gerekli tedbirler alınmadığı takdirde gelecek günlerde ülkelerin gıda ürünlerine erişiminde çok büyük sıkıntılar yaşanmasının kaçınılmaz olacağını söyledi. Gök, Avrupa

Birliği'ne üye olma yolunda çalışmalarını ve adımlarını kararlılıkla sürdüren Türkiye için, tarımın özellikle de stratejik bir ürün olan şeker pancarı tarımının yeniden yapılandırılmasının büyük önem taşıdığına da vurgu yaptı.

Gök'ün konuşmasından satır başları şöyle:

Şeker Fabrikaları kalkınma hamlesinin taşıyıcı unsurudur

Türkiye'de, hem tarımsal kalkınmanın, hem de endüstriyel gelişmenin en önemli kurumsal yapı taşlarından biri şeker sanayidir. Türkiye Şeker Fabrikaları, Cumhuriyetin kalkınma hamlesinin temel taşıyıcı unsurları olarak ortaya çıkmış, kuruldukları bölgelerde modern tarıma geçişe öncülük etmiş kuruluşlar olarak büyük hizmetlerde bulunmuşlardır.

Bu yapı içinde şeker pancarının katkı verdiği yan endüstriler kimya, kozmetik, ilaç, maya, yem sanayi ve yarattığı katma değer ile stratejik bir öneme sahiptir. Bu stratejik önemine rağmen ülkemizde şeker pancarına hak ettiği değer maalesef verilmemektedir. Ülkemizde üretilen en önemli ürün olarak lanse edilen buğday kadar şeker pancarı üretilmesine, yarattığı istihdam ve katma değerle ekonominin lokomotifi olmasına rağmen şeker pancarı ikinci sınıf ürün muamelesinden bir türlü kurtulamamıştır.

Nüfusa göre pancar şekeri üretiminde düşüş oldu

Bilindiği üzere sektörümüz özelleştirme baskısının yanı sıra, pancar şekeri üretim kotası sorunuyla da karşı karşıyadır. 67 milyon nüfusa sahip 2000 Türkiye'si 2.5 milyon ton pancar şekeri ürettiyorken, bugünün 80 milyonluk Türkiye'sinin 2 milyon ton pancar şekeri üretmesi bir hayli düşündürücüdür. Çünkü nüfusun ve kalkınma hızının arttığı bir dönemde şeker tüketimine paralel şeker üretiminin artması beklenirken, bugün kişi başı şeker tüketiminin 27 kilogram ile gerçekleştiği ülkemizde şeker üretiminin 3 milyon tonlar civarında olması gerekmektedir. Nitekim, ülkemizde artan şeker tüketimi, pancar şekeri üretiminin arttırılması yoluyla değil, birçok kimyasal işlemden geçmiş nişasta bazlı şeker ve tamamen laboratuvar ortamında üretilen yüksek yoğunluklu tatlandırıcı tüketiminin dayatılması yoluyla karşılanmaktadır. Ülkemizde 2000-2013 yılları arasında pancar şekeri üretiminde yüzde 6 oranında düşüş yaşanırken, bu düşüş 2014-2015 yıllarında yüzde 20'ye çıkmıştır. Aynı dönemde nişasta bazlı şekerlerde yüzde 53, 2006-2013 yıllarını kapsayan 13 yıllık dönemde yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların ithalatında yüzde 104 artış meydana gelmesi bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Türkiye’de NBŞ oranı AB ülkelerinden 5 kat fazla

2001 yılından itibaren 4634 sayılı Kanunla şeker tanımı kapsamına alınan Nişasta Bazlı Şekerler ve bunlardan üretilen glikoz ve türevi olan yüksek fruktozlu mısır şurupları pancar şekeri muadili olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ülkemizde pancar şekeri kotasının yüzde 10’u olarak belirlenen ve Kotaları Bakanlar Kurulu Kararları ile her yıl mütemadiyen arttırılan Nişasta Bazlı Şekerler, bugün dünyanın hiçbir ülkesinde uygulanmayan yüksek bir kota ile ülkemizin adeta üretim üssü olmuştur. Oysa ki pancar şekeri üreten AB ülkelerinde NBŞ üretimine verilen izin oranı

yüzde 2 ile yüzde 3 arasında sınırlı kalmaktadır. Örnek verecek olursak, Fransa, İngiltere ve Almanya NBŞ üretimi en düşük ülkeler arasındadır.

NBŞ kotasındaki artış 20 bin pancar işçisini işsiz bıraktı

Ülkemizde ise NBŞ üretiminin bu şekilde arttırılarak sürdürülmesi tarım sektörü ve pancar şekeri sanayi başta olmak üzere desteklediği yan sektörleri de olumsuz etkilemektedir. NBŞ kotasının bir pazarlama yılında yüzde 50 oranında arttırılması, pancar şekerinin üretim kapasitesinde de düşüşe neden olurken, tarımsal istihdamda yaklaşık 20 bin tarım işçisinin işsiz kalmasına ve milli ekonomide yıllık yaklaşık 300 milyon TL kayıp oluş-

masına neden olmaktadır. Pancar ve dolayısıyla şeker sektörünü olumsuz etkileyen bu gelişmelerle birlikte ülkemizde her yıl yaklaşık 500 bin ile 1 milyon ton arasında mısır ithali yapılmaktadır. Ülkemizde mısır üretimi, üretim alanı ve verimi giderek artmasına rağmen ithalat artışı, mısırın doğrudan tüketiminden ziyade NBŞ üretiminde kullanıldığını göstermektedir.

Ayrıca, Türkiye’de nişasta bazlı şeker (NBŞ) üretimi yapan ve sermayelerinin yaklaşık yüzde 70’inin çok uluslu şirketlerden oluştuğu özel nişasta bazlı şeker firmaları dünyanın en pahalı NBŞ’sini ülkemiz tüketim pazarına sunarak elde ettikleri fahiş karlarını yurtdışına transfer etmektedirler.

YYT pazarı ülkemizde yüzde 29 oranında büyüdü

Ülkemiz şeker sektöründeki bir diğer önemli sorun, insan sağlığına verdiği zararın tartışma konusu olduğu yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların (YYT) ithalatındaki korkunç artıştır. Şeker Kanunu kapsamında tanımlanmayan Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların ithalatında herhangi bir kısıtlama olmaması ve düşük maliyet-yüksek kar marjı nedeniyle gıda üreticileri tarafından tercih edilmektedir. Ülkemiz tarafından ithal edilen yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların ithalat miktarları özellikle son yıllarda büyük artış kaydetmekte, 2014 yılında ise rekor artış yaşayarak yaklaşık 373 bin tona varan beyaz şeker eş-değeriyle piyasadaki payını her geçen gün artırmaya devam etmektedir. Uluslararası Şeker Örgütü'nün son verilerine göre, dünyada yılda yüzde 4 oranında büyüyen bu pazarın TÜİK ve Şeker Kurumu verileri incelendiğinde,

Türkiye'de 2014 yılında yüzde 29 oranında büyümesi dikkat çeken önemli konuların başında gelmektedir.

Ülkemizde özellikle gıda sektöründe besleyici olmayan tatlandırıcılar olarak da adlandırılan Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların tatlandırma kapasiteleri dışında teknik bir rolleri olmadığı ileri sürülse de raflardaki yüzlerce ürünün içeriğinde YYT bulunmakta ve halkımız, özellikle de çocuklarımız bilinçsizce bu ürünleri tüketmektedir. Kas spazmları, yüksek tansiyon, obezite, kalp rahatsızlıkları, depresyon, huzursuzluk, uykusuzluk, hatta kanser gibi birçok hastalığın sebebinin yüksek yoğunluklu tatlandırıcıların ve Nişasta Bazlı Şekerlerin verdiği zararlardan kaynaklandığı araştırmalarla uzmanlar tarafından ortaya konulmaktadır.

Sağlık konusunda soru işaretleri bırakan bu ürünlere yönelik iç piyasanın korunmasında ve milli ürünümü-

zün korumaya yönelik tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir. Şeker-İş Sendikamız bu konuda duyarlı yaklaşımlarını sürdürmektedir. Düzenlediğimiz paneller, sempozyum ve çeşitli etkinliklerle de bu konudaki hassasiyetimizi göstermeye devam etmekteyiz.

Halkımız gıda etiketlerini mutlaka okumalıdır

Bir diğer konu gıda etiketlerinin açık ve anlaşılabilir olmasının gerekliliğidir. Tüketicilerle üretici ve ürün arasındaki en önemli ve bilinçli iletişim aracı olan gıda etiketleri başta sağlığımız olmak üzere tercih edilebilirlik ve ülkemizdeki üretim kapasitesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Günlük tükettiğimiz gıdaların genelinde, tatlandırıcılar; renklendiriciler, aroma vericiler, modifiye nişastalar, vs. gibi birçok katkı maddesi yer almaktadır. Bir ürünün ambalajı üzerindeki "içindekiler" listesinde ise aspartam, vanilin, glukoz, früktoz, gibi

anlayamadığımız ibarelerin muhtevasına bakmadan, ya da ne anlama geldiğini bilmeden bu ürünlerin tüketilmesi ciddi sağlık sorunlarına davetiye çıkartmaktadır. Bu sebeple halkımızın bu tür ürünleri tüketmeden önce üzerlerindeki etiketleri mutlaka okumaları gerekmektedir.

Biyoetanol petrolde dışa bağımlılığı azaltacak

Bilindiği üzere ülkemiz petrol tüketiminde yüzde 90'dan fazla dışa bağımlı bir ülkedir. Bu soruna alternatif çözümlerden birisi de son yıllarda yıldızı parlayan ve birçok dünya ülkesinden önce 82 yıl önce Gazi Mustafa Kemal tarafından gündeme getirilen biyoetanol'dür, Bizim olan, kendi öz kaynaklarımızla ürettiğimiz her damla biyoetanol dışa bağımlılığımızı azaltacak, enerji arz güvenliğini sağlamanın yanı sıra ülkemizde pek çok sektörde istihdam, tarımdan sanayiye, ulaştırmadan bankacılık sigortacılık sektörlerine kadar pek çok alanda iş hacminde genişleme ve katma değer yaratacaktır. Ayrıca, oluşacak yeni vergi imkanlarını da unutmamak gerekir.. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2007 yılında yayınladığı "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarımız ve Enerji Verimliliği" başlıklı "Yolu Açtık" vurgulu raporunda da biyoetanol üretiminde şeker pancarının stratejik önemine vurgu yapılmış iken her nedense Bakanlığın daha sonraki raporlarında bu vurguya yer verilmemesi manidardır.

52 ülkede destek gören biyoetanol en fazla ABD ve Brezilya'da üretilmekte ve tüketilmektedir. Benzine Brezilya'da yüzde 25, ABD'nin pek çok eyaletinde yüzde 15 biyoetanol katma zorunluluğu bulunmaktadır ve ülkemizde ise bu oran yüzde 3 olarak uygulanmaktadır. Pek çok ülkede olduğu gibi AB ülkelerinde de biyodizel ve biyoetanol üretim ve tüketimi çeşitli teşvik mekanizmalarıyla desteklen-

mektedir. Bu stratejik önemi sebebiyle biyoetanol üretimine yönelik yatırımlar bir an önce hayata geçirilmelidir.

Şeker Fabrikaları destekten yoksun ayaklarının üzerinde durmaya çalışıyor

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (T.Ş.F.A.Ş.) tarafından Dahilde İşleme Rejimi ile ihraç kayıtlı olarak satılabilecek şeker stokunun bulunmadığı dönemler de dahil, ithalata meydan vermemek için yurt içine dünya fiyatından zararına satış gerçekleştirilmektedir. Ancak, bir gerçek var ki sürekli gözardı edilmekte, hatta kamuoyunun dikkatlerinden kaçınılmaktadır. Sözkonusu durum kurumu ekonomik açıdan da içinden çıkılmaz bir dar boğaza sokmakta, bu da sektörün devamlılığı açısından büyük bir tehlikeye arz etmektedir. Şeker ihtiva eden ihracata konu mamul üretimi yapan ihracatçılara dünya borsa fiyatları baz alınmak suretiyle şeker satışı yapılması nedeniyle sözkonusu zarar, Türkşeker'in bünyesinden karşılanmaktadır. Her şeye rağmen yaklaşık

12 yıldır Türkşeker'in sübvanseden yoksun, 2 milyon 75 bin ton şekere karşılık 1 milyar TL'yi aşan destek ile besicisinden, taşıyıcısına, ihracatçısına kadar kısaca tüm şeker sektörü kendi yoğurduğu hamurla ayakta durmaya çalışmaktadır.

Şeker Kanunu yeniden düzenlenmeli

Sektörümüzün önünde yığınla sorunlar yumağı durmaktadır. Bugün ülkemizde çiftçilere ve tarıma tam manasıyla hizmet etmeyen, şeker pancarı üreticilerinin sorunlarının çözümünden uzak Şeker Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi kaçınılmaz olmuştur. Burada altını çizmemiz gereken en önemli husus, Yeni Şeker Kanunu'nun sektörün temsilcilerinin dışlanmadığı, herkesin elini taşın altına koyacağı bir sorumluluk anlayışıyla masaya yatırılmasıdır.

Ancak, 64. Hükümetimizin açıkladığı eylem planında 1 yıl içinde yapılacaklar arasında Yeni Şeker Kanunu Tasarısının yasalasacağı yer almaktadır. Mecliste bekleyen bu tasarının

sektörün beklentilerinden uzak, hatta sektördeki sorunları daha da arttıracak bir tasarı olduğunu, Türkiye Ziraatçılar Derneği ve Pankobirlik ile 9 Nisan 2014 tarihinde yayınladığımız ortak basın bildirisi ile de ifade etmiştik. Yaptığımız araştırma, yayınladığımız raporlarla Nişasta Bazlı Şekerlerin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri bir yana, her yıl kota oranlarının AB ülkeleri ortalamalarının çok üzerinde artırılmasının ileride pancar tarımını ortadan kaldırabileceği endişelerimizi dile getirmiştik. Ancak tüm hassasiyetimize rağmen Tasarının özü NBŞ üreticilerinin istek ve taleplerini yansıtmıştır.

Şeker pancarı Stratejik ürün ilan edilmeli

Pancardan şeker üreten bir ülke olmamız sebebiyle tasarı gerekçesinde "stratejik ürün" ifadesinin yer almasına karşılık şeker pancarı üreticileri ve şeker sanayi çalışanlarını temsil eden bir belirlemeye yer verilmemiştir. Ülkemiz şeker sektörünün özelliklerini, sorunlarını, gelişimini ve sektördeki küresel bazda eğilimleri çok iyi bilen, şeker sektörünün mevcudiyet ve geleceği konusunu analiz edebilen, bizzat üretim süreci içerisinde yer alan üretici ve çalışan temsilcilerine yer verilmesi sektörümüz açısından son derece önemlidir. Bu nedendir ki, Kurul'da, çiftçi birliklerini temsilen pancar üreticileri temsilcileri ile şeker sanayi çalışanlarının temsilcilerine mutlaka yer verilmelidir.

Sektörde yapılacak beklentilerimizi sıralayacak olursak;

- Pancar şekeri ve NBŞ kotası AB normlarında tespit edilmeli, diğer ülkelerdeki uygulamalar dikkate alınarak NBŞ üreticilerinin kotalarının AB uygulamalarında olduğu gibi yüzde 2 seviyelerine düşürülmelidir.

- YYT'ler Şeker Kanunu kapsamında tanımlanmalı, düşük maliyet-yüksek kar marjı nedeniyle korkunç boyutlara ulaşan YYT ithalatı sağlık ve sektörün korunması açısından sınırlandırılmalıdır.

- Ülkemiz üretim potansiyelini değerlendirebilmek amacıyla ihracata imkan tanıyacak altyapı oluşturulmalıdır.

- Şeker Kurulu'nun yapısı demokratikleştirilmeli ve kamu kesimi yerine sektör temsilcilerinin ağırlığı artırılmalıdır. Bu çerçevede sektördeki en önemli sosyal taraflardan biri olan ve her türlü gelişimden doğrudan etki-

lenen çalışanların da Kurul'da temsil edilmeleri sağlanmalıdır.

- Bugün sektörümüzün içinde bulunduğu özelleştirme sürecinde; sektörün hem ekonomik hem de nitelikli işgücü kayıplarının önlenmesi, eskiyen teknoloji yerine yeni teknolojilerin kullanılması, teknik eleman eksikliğinin giderilmesi, yarı yarıya düşen kapasite kullanımının artırılması ve buna bağlı olarak maliyetlerin minimize edilmesi için; pancar üreticisi, şeker işçisi ve devletin bir arada yer alacağı bir yapılanma ile değerlendirilerek sektörün düzenlenmesi büyük önem ve gereklilik arz etmektedir.

Şeker fabrikalarının yol haritası çizilmelidir

Şeker sektörünün geleceği, şüphesiz ki onu sağlam temeller üzerine oturtabildiğiniz ölçüde kalıcı, sektörün tüm kesimleri tarafından kabul gören reformlara bağlıdır.

Bilindiği üzere 2017 yılı Avrupa Birliği Şeker Reformu sektörümüz açısından büyük gelişmelere sahne olacaktır. Bu bağlamda öncelikle Avrupa Birliği üyeliğimiz gerçekleştiği takdirde, ülkemiz şeker sektörünün geleceği yeniden şekillenecekken bazı kesimlerce 2017 yılı AB Şeker Reformunun ülkemizde de uygulanacakmış algısının yaratılmasıyla aba altından sopa

gösterilmektedir. Şöyle ki, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olana kadar Reform çerçevesinde alınan kararların ülkemiz açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Yaratılmak istenen bu algının kimler tarafından, ne amaçla yaratılmak istendiği dikkatlice sorgulanmalıdır. Bu doğrultuda hem 2017 Reformunun getireceklerine hazır olmak, hem de sektörümüzü geleceğe taşıyabilmek adına, 2000 yılından bu yana özelleştirme kapsam ve programında olan şeker fabrikalarının geleceğine yönelik yol haritası bir an önce çizilmelidir. Sektörde yıldız bir ülke mi olacağız, yoksa diğer ülkeler için bir pazar haline mi geleceğiz? sorusu kalfalarda soru şüphe bırakmadan iyice sorgulanmalıdır.

Şeker Fabrikalarında Devlet-Üretici-İşçi Modeli Olmalı

Sendikamızın bilimsel, toplumsal ve ekonomik temelden yoksun özelleştirme uygulamalarına alternatif önerisi; pancar üreticisi, şeker çalışanı, yan sektör paydaşları ve kamu denetiminin içinde yer aldığı ÜRETİCİ BAZLI YENİDEN YAPILANMA MODELİDİR. Modelin, sektör paydaşlarının görüş, eleştiri ve önerileri ile zenginleştirilerek uygulanabilir hale gelmesi, ülke ve toplum yararını gözetken bir siyasi iradenin varlığı ile yaşama geçirilebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir."

2016 Yılı Uluslararası Şeker Örgütü (Iso)

49. Konseyi Ve Yankıları

Aysun KONAĞOĞLU
Özel Kalem Müdürü

ISO 49. Konsey toplantısı 24-27 Mayıs 2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Avrupa Birliği ve 27 ülke temsilcilerinin katılımı ile yapılan toplantıda Şeker, Beslenme ve Sürdürülebilirlik konuları "Gerçekler ve Efsaneler" teması üzerinden ele alındı.

Doğal pancar şekeri, insan sağlığına en uygun şeker türü olmasına rağmen; toplantıda pancar şekerinden ziyade Nişasta Bazlı Şekerler ve yapay tatlandırıcılar üzerinden bir algı yaratılmaya çalışıldı. Hem temel gıda maddesi hem de gıda endüstrisinin ana hammaddesi olması özelliğiyle çok büyük bir öneme sahip olan şeker sektöründe, beynelminel düzeyde kurulu bulunan Uluslararası Şeker Örgütü'nün 49'uncu kez konseyi toplaması, sektörün geleceği açısından oldukça olumlu bir hava yaratırken; tatlandırıcıların ve Nişasta Bazlı Şekerler'in pancar şekerinin yerine ikame edilebilecek düzeyde ürünler gibi lanse edilmesi de oldukça şaşırtıcıydı.

Şeker Kurumu Başkanı Dr. Hüsnü Tekin Açılıştaki Konuştu

Şeker sektörünün doğrudan ve dolaylı olarak endüstriyel sanayi, yem sanayi, et sektörü, kimya ve yenilenebilir enerji gibi birçok diğer sektörleri de etkilemekte olduğuna ve sektörün regüle edilmesi gerektiğine, bu açıdan ise uluslararası alana ihtiyaç olduğuna dikkat çeken Tekin, konuşmasında; şeker fiyatlarının son 15 yılda 280 dolar ila 790 dolar arasında dalgalandığını, iklim koşullarındaki olumsuzluklardan dolayı Brezilya'nın üretiminin azaldığını ve Uzakdoğu pa-

zar payının arttığını, 2017 yılında Avrupa Birliği'nde kota sisteminin kaldırılacağını, net ithalatçı olarak bilinen AB'nin reform ile birlikte ithalatında düşüş olacağını ve ihracatının artacağını ifade etti.

Şekerin dünyada zehir olarak lanse edilmesinin gerçekçi bir yaklaşım olduğuna değinen Tekin, bunun yanında 7 milyar insanın gıda ihtiyacının karşılanmasında şekerin çok önemli bir yerinin olduğunu ve bu konuda gerçekleştirilecek ISO Konseyi'nin "Gerçekler ve Efsaneler" teması üzerinden farklı bir çerçeve oluşturulabileceğini söyledi.

ISO İcra Direktörü Jose Orive: "Dünyada Şeker Üretimi Azalırken, Obezite Oranları Artıyor"

IDünyada şeker üretiminin azalırken obezite oranlarının arttığını ve yine de şekerin suçlandığını aktaran ISO İcra Direktörü Jose Orive, şeker hakkındaki yanlış bilgilerin tekrarlandıkça gerçek bir hal aldığını ve günümüzde tüm dünyada şekerle ilgili bir kakafoninin var olduğunu belirtti. Bunun yanında UNICEF tarafından dünya genelinde 11 ülkede, vücuttaki E vitamini oranlarına ve demir üretiminin şeker ile yükseltilmesine yönelik olumlu çalışmaların da yapıldığına değindi.

Bakan Yardımcısı Hasan Ali Çelik: "Fransa ve Almanya'dan Sonra Türkiye"

Toplantının "Gerçekler ve Efsaneler" başlığında ele alınmasını çok doğru bulduğunu ve bu başlığın çok

oturuma yakıştığını söyleyen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Yardımcısı Çelik, konuşmasında; şeker sektörünün sanayiye ve sözleşmeli tarıma önemli katkılar sağladığını, ülkemizde 15,7 milyon hektar alanda pancar tarımı yapıldığını, Türkiye'nin Fransa ve Almanya'dan sonra 3'üncü büyük pancar üreten ülke olduğunu, ar-ge ve inovasyon çalışmalarının şekerin dünya piyasalarında yer alması açısından önemli olacağını ifade etti.

Şeker üreten firmaların, yerli tohum üretmeleri ve ar-ge çalışmaları ile üretimlerini arttırmaları gerektiğine değinen Çelik, Bakanlık olarak tatlandırıcıların gıda sanayinde kullanımı ve denetiminin öncelikli çalışmaları arasında yer aldığını, sağlık konusuna önem verdiklerini ve şeker sektörünün küresel piyasalara uyum

sağlaması konusunda Şeker Kurumu ile çalışmalar yaptıklarını açıkladı.

Dr. Alison Boyd: “Şeker Oranları Değil, Total Kalori Kullanımı Azaltılmalı”

Birleşik Krallıkta halk sağlığına yönelik beslenme ve obeziteye yönelik inceleme ve çalışmalarda yer alan Boyd, “İngiltere’de Şeker ve Sağlık” konusuna değindi.

Birleşik Krallık’ta şekerle ilgili iddiaların son bir yılda daha da artış gösterdiğine vurgu yapan Boyd, özellikle İngiltere’deki medikal süreli yayınların manşetlerinde sürekli şekerin yer aldığını, şeker kullanım oranlarının bütün yaş gruplarında azaldığını, yüzde 7 oranında serbest şeker tüketimi düşürülürken bunun yanında obezite oranının yüzde 5 arttığını be-

lirtti. Boyd, sadece şeker oranlarının azaltılması yerine total kalori kullanımının azaltılması gerektiğini ve burada ayrıca serbest şeker tanımının net olarak yapılması gerektiğini söyledi.

İnsanların gerçek olduğu bilinmeyen, kanıtlanmayan varsayımlar üzerinden yönlendirildiğini belirten Boyd, “Mesela yıllardır söylenir fazla şeker tüketirsen diyabet olursun diye, ancak şimdiye kadar yapılan incelemelerde şeker tüketimi ile diyabet arasında doğrudan bir bağlantı ortaya koyulmamıştır ve bugüne kadar yapılan incelemelerde spesifik bir gıdanın bağımlılık yaptığına rastlanmamıştır” dedi

Dr. Alison Boyd, Birleşik Krallık’ta yeme alışkanlığında şekerin azaltılması için çalışmalar yapıldığını, özellikle çocukluk dönemi beslenme

alışkanlıklarında şeker kullanımının azaltılmasına önem verildiğini ve yapılan çalışmaların ülkesinde 2016 Temmuz döneminde hayata geçireceğini söyledi. Boyd ayrıca, şeker ve şekerli ürünlerle ilgili ekstra vergi uygulamalarının 2018 yılı Nisan ayı itibarıyla uygulanması beklendiğini ve bu düzenlemelerin obezite üzerindeki etkisinin uzun dönemde incelenmesi gerektiğini ifade etti.

Diyetisten Lisa Katic: “Şeker İlavesi, İlave Şeker Olarak Algılanmamalı”

25 yıldır şeker ve obezite ile ilgili konularda danışmanlık ve diyetisyenlik yapan Lisa Katic, sunumunda; Amerika’da mevcut beslenme, şeker ilavesi ve etiketlemeler ile ilgili çalışmalara değindi. ABD’de tek bir gıdaya

odaklanmak yerine total beslenme ve total diyet yaklaşımının kullanıldığını, halk için her beş yılda bir beslenme kılavuzlarının yayınlandığını ve en son 2015 yılında yayınlanan kılavuzun total beslenmeye yönelik hazırlandığını; ancak 2010-2015, 2015-2020 yılları için hazırlanan beslenme kılavuzlarının hepsinde şeker ilavelelerinin azaltıldığını, ülkesinde medya tarafından bu konu ile ilgili sürekli hikâyeler yaratılmaya çalışıldığını, Dünya Sağlık Örgütü’nün de bu yönde açıklamalarda bulunduğunu ve dolayısıyla ülkede çok ciddi olarak şeker oranlarına odaklanıldığını ifade etti. Lisa Katic, aslında insanların ‘şeker ilavesi’ kavramı ile ilgili tanımlamaları tam olarak bilmediklerini, tüketicilerin %37’sinin şeker ilavesi denince ilave şeker veya fazla şeker olarak algıladığını, oysa ki şeker ilavesi düşük

kalorili tatlandırıcılar, HFCS, Nişasta Bazlı Şekerler vs. hepsi olabilir” dedi.

Katic, Amerika da bilinçli gıda tercihi ile ilgili 2003 yılında çalışmalar yapıldığını, ancak etkili bir düzenlemenin olmadığını ifade etti. Bugüne kadar yapılan en etkili çalışmanın Bayan Obama’nın başlattığı ‘Haydi Harekete Geçelim’ kampanyası olduğunu söyleyen Katic, şu an yine Bayan Obama tarafından başlatılan ambalajlara yönelik çalışmalar yapıldığını, etiketlerde kalorilerin daha etkili ve koyu şekilde belirtileceği, günlük gram ve kullanım değer yüzdelere etiketlerde gösterileceğini ve üreticilerin etiketlere yönelik düzenlemeyi 26 Temmuz 2018 tarihinden itibaren uygulamaya başlayacağını söyledi. Ancak şeker konusunda, günlük kullanım değerleri ile ilgili kanıt olmadığı

ve etiketlerde bu yönde bir düzenlemeye gidilmemesi konusunda ülkede bazı gruplar tarafından çalışmalar yapıldığını ve uzunca bir süre de bu konuda tartışmaların devam ettiğini belirtti.

**Prof.Dr. Fred Brouns:
“Obezitenin Nedeninin Tek
Başına Fruktoz Olması Mümkün
Değil”**

Maastricht Üniversitesi Profesörü Fred Brouns, sunumunda; global bir obezite konusunun var olduğunu, dünya çapında obezite, diyabet ve kanser vakalarında artış olduğunu, yüksek fruktozlu mısır şurubunun gıdalarda ne kadar kullanıldığının önemli olduğunu, hem glikoz hem fruktoz üzerine yapılan çalışmalarda fruktozun sağlığa zararlı olduğunu, tek başına fruktoz alındığında vücutta çok farklı tepkiler oluştuğunu ifade etti. Ancak Brouns fazla su içme nedeniyle de zehirlenmelerin oluşabileceğini, fruktozun hikayesinin de böyle bir konu olduğunu ve tek başına fruktozun, obezitenin nedeni olmasının mümkün olmadığını belirtti.

Sıra Şekerde!

Toplantıda şekerin neden saldırı altında olduğu ve neden bu kadar agresif olarak eleştirildiği ile ilgili görüş alış verişinde bulunularak, bu konuda neler yapılması ve nasıl bir yol izlenmesi gerektiği sorularına yanıt arandı.

Uzmanlar zaman zaman belirli gıdalara odaklanıldığını ve şimdi de sıranın şekerde olduğunu, bu açıdan şekerle ilgili çalışmalarda yetkili uzmanlarla çalışılması gerektiğini ve en güncel kanıtların ortaya konmaya çalışılmasında, medyadan kaçılmaması gerektiğini, onlarla paylaşım içinde olunması gerektiğini belirtti. Bunun yanında şekerin ne kadar güçlü bir gıda maddesi olduğunu ortaya koyan çalışmalar yapılması gerektiğine dikkat çekildi.

ISO İcra Direktörü Jose Orive, **“Şekerin beslenme değeri var bu bir gerçek ve bunu savunmak için hepimiz bu sürece katılmalıyız”** mesajını verdi.

**İspanya’da Şeker Fabrikalarının
Önemi Okullarda Çocuklara
Anlatılıyor**

Sürdürülebilirlik konusunda konuşmacılardan Isabell Vasserot, İspanya’da şeker endüstrisinde yapılan çalışmalarda kırsal ekonomi ve topluluklara katkının oldukça önemli olduğunu, sağlıklı ve iyi kalkınan toplumlar için çiftçiler ve yetiştiricilerin kendileri için olmazsa olmazları olduğunu ifade etti. Ayrıca Vasserot, şeker pancarının toprağın sürdürülebilirliği açısından önemli bir ürün olduğunu ve bu konuda kendilerinin ülkesinde şeker fabrikalarının önemini okullarda çocuklara anlattıklarını söyledi.

**Elisabeth Lacoste: “Biyoyakıt
Bazlı Ekonomi Hızla Yükseliyor”**

Elisabeth Lacoste, Uluslararası Pancar Üreticileri Birliği adına şeker pancarı sürdürülebilirliği hakkında yapılan çalışmalardan bahsetti.

Şeker pancarının Avrupa’nın en sürdürülebilir tarım ürünü olarak addedildiğini belirten Lacoste, Avrupa’da biyoyakıt bazlı ekonominin hızla yükselişte olduğunu, endüstriyel bazda verim artışı ile ilgili çalışmalar yapıldığını, ancak sektördeki iyileşmelerin çok fazla kişi tarafından bilinmediğini, başarıları daha ileri taşımak adına önümüzdeki dönemde CEFS ve EFFAT ile sürdürülebilirlik açısından diyaloglar oluşturularak yatırımların yapılmasına devam edileceğini ve bunların ar-ge kaynaklı yatırımlar olması gerektiğini söyledi. Elisabeth Lacoste’nin üzerinde durduğu başka bir konu da; 2017 sonrası şeker kotalarının kaldırıldığında daha fazla rekabet ortamının söz konusu olacağı, izoglikoz ve şeker üretimi konusunda serbestlik oluşacağı ve bunun pancar üreticileri için hiç de olumlu olmadığı idi. Lacoste, şu anda AB’de tatlandırıcı üretiminin stabil durumda olduğunu, ancak kota serbestisi sonrasında belki de başka tatlandırıcıların devreye gireceğini ve şeker tüketiminde düşüşler oluşarak piyasa koşullarının gitgide kötüleşeceğini, kotalar kaldırıldığında neler olabileceğinin muhasebesinin şimdiden iyi yapılması gerektiğini vurguladı.

Manolya Kokulu Şehir

BATUM

Kafkas Dağlarının gölgesinde, Karadeniz kıyısında kurulmuş tatil kenti Batum, Acara Özerk Cumhuriyeti'nin en güzel ve en eski şehri. Türkiye'nin Sarp sınır kapısından 22 kilometre içeride yer alan Batum, sahil boyunca uzanan yemyeşil parkları, koşu ve bisiklet yolları ile insanına doğa ile iç içe bir yaşam sunuyor. Parklarda yoğunlaşan yeşil, kentin içinde, geniş caddelerin çevresinde, az katlı yapıların arasında ve meydanlarda sürüp gidiyor.

Manolya ağaçlarının eşlik ettiği geniş bulvarları, heykellerin süslediği parkları, tertemiz sahilleri, Roma, Bizans, Pontus, Osmanlı ve Sovyet izlerini taşıyan tarihi dokusunun özenle korunduğu ilginç ve etkileyici mimariye sahip binaları ile Batum, eski ve yeninin; yeşil ve mavi ile harmanlandığı bir şehir.

Batum; Gürcü, Ermeni, Rus, Azeri, Acar, Abhaz, Osetyalı ve diğer etnik

gruplarla birlikte 180 bin nüfuslu bir şehir olarak milletler mozaiği görünümü sergiliyor. Nüfusun yüzde 60'ını Hristiyan Ortodokslar, yüzde 35'i Müslümanlar ve yüzde 5'ini de diğer dinler oluşturuyor.

Güvenli Ülke

Batum, birçok Avrupa ülkesinden daha güvenli olduğu söylenebilir. Nadiyen bildirilen yankesicilik olayları ise en güvenilir şehirlerde olan seviyede.

Medea Heykeli, Batumi

Seyahatlerde genel kural olarak yanınızda çok fazla nakit taşımayın. Günlük yapılacak harcamalar için cebinizde para bulundurun ve ödeme yaparken tüm paranızı çıkarıp göstermeyin.

Batum Bulvarı; Batum sahil şeridinde, Karadeniz kıyısı boyunca uzanan Batum Bulvarı, dünyanın en uzun bulvarlarından birisi. Dağ ve deniz arasında kurulmuş şehirlerin cazibesini taşıyan Batum'u yaşamın en iyi yollarından biri de, bu bulvarda uzun yürüyüşler yapmak.

Gürcistan Vizesi

Farklı bir ülkeyi görmek, kültürünü tanımak isteyen Türk vatandaşları, yanlarına pasaportlarını veya sadece nüfus cüzdanlarını alıp, Sarp sınır kapısından 10 dakika süren kontrol işlemlerinin ardından artık Gürcistan vizesine gerek duymaksızın Batum'a giriş yapabiliyor. Sınırdan geçişin kolay olmasının da etkisiyle başta Trabzon, Rize, Artvin ve Hopa olmak üzere Karadeniz bölgesindeki çok sayıda insanımız özellikle yaz döneminde hafta sonlarını Batum'da geçiriyor. Kapıdan Batum tarafına geçtiğinizde sıralı dizili taksilere binip isterseniz üç saat boyunca şoför şehri size ücretsiz rehberlik de dahil sadece 80 TL'ye gezdiriyor.

Medea Heykeli; Avrupa Meydanı'nın ortasını yükselen, elinde altın post olan Medea Heykeli, Batum'a her gelenin mutlaka uğradığı bir yer. Altın Post, Yunan mitolojisinde ihtişamı, zenginliği ve iktidarı sembolize eden postun adıdır. Eski Yunanlılar için "dünyanın bittiği yer" olan Kafkaslar, Yunan mitolojisinde önemli bir yeri olan Jason ve Argonotlar efsanesinin de yaşandığı yerd. Şehri yürüyerek gezenler, hemen her yerden görülebilen şehrin bu simge yapısı ile yollarını kolayca bulabilirler.

Batumi Boulevard (Seaside Park)

Geçmiş 1881 yılına kadar dayanan, başlangıçta 1,5 km olan bulvarın uzunluğu şimdilerde 7 km'yi geçiyor. Tamamı bittiğinde, şehir merkezinden havalimanına kadar uzaması ve toplam uzunluğunun 15 km'yi aşması bekleniyor.

Bir zamanlar şehrin çöplüğü olarak kullanılan yer, sihirli ellerin dokunmasıyla bir cennete dönüşmüş. Palmiye ağaçları gölgesinde uzayan bulvar boyunca, ışık ve müzikle dans eden çeşmelere, etkileyici heykellere, ilginç mimariye sahip yapılara rastlamak mümkün. Bisiklet yolu ise bulvara ayrı bir renk katıyor.

Bulvarda yer alan, İtalya'daki Pisa kulesini andıran kule restoran; ters şekilde inşa edilmiş ve 24 saat boyunca Laz yemekleri ağırlıklı menüsü ile hizmet veren Beyaz Restoran; nefis bir aydınlatma ile geceleri dev bir şamdana dönüşen Adalet Sarayı başta olmak üzere pek çok anıt ve yapı şehrin silüetini değiştirmiş.

Eski postane Binası; Batum'un en gösterişli ve dikkate değer binalarında biri olan Eski Postane Binası, şehrin iki merkez caddesinin kesiştiği noktada yükseliyor.

Alfabe Kulesi; Gürcüce, 2000 yıllık alfabetiyle yaşayan en eski dillerden birisi. Dünyada halen kullanılan 14 alfabeden biri olan Gürcü Alfabetine ithafen, üzerinde Gürcü alfabesinin 33 harfinin yazılı olduğu, 130 m. yüksekliğindeki Alfabe Kulesi, kubbeli yapısı ve modern tasarımı ile dikkat çekiyor. Alfabe Kulesi (Alphabet Tower) Radisson Hotel'in hemen yakınında yer alıyor.

Tiyatro Meydanı; Batum için bir heykeller şehridir denebilir; Tiyatro Meydanı'nda yer alan deniz tanrısı Poseidon Heykeli ise şehrin en görkemli heykellerinden birisi. Neptün olarak da anılan, altın rengindeki heykel, etkileyici bir çeşmenin üzerine kurulmuş. Tiyatro Meydanı'nda yer alan 625 sandalyeli, 125 yıllık geçmişe sahip opera binasını da görmeden geçmeyin.

Batum Piazza Meydanı; Burası şehrin merkezi de sayılabilecek bir yer. Sık sık konser ve konferanslar için de kullanılan meydan, mimari özellikleriyle tipik bir İtalyan meydanını anımsatıyor. Meydanın orta kısmındaki alanda yere döşenmiş mozaikler dikkatlerden kaçmamalı. Meydan, soluklanmak ve kahve içmek için de şahane bir de kafeye sahip. Cafenin mimarisi ve tavan süslemeleri dikkate değer.

Ali ve Nino Heykeli; Amerika'da yaşayan heykeltıraş Tamara Kvesitadze'nin, Azeri yazar Kurban Said'in, Azerbaycanlı genç ile Gürcü kız arasındaki aşkı anlattığı "Ali ve Nino" öyküsünden esinlenerek yaptığı heykel, Aşk Heykeli olarak da adlandırılıyor. Müzik eşliğinde dönerek pozisyon değiştiren bir kadın ve bir erkekten oluşan, 7 metre yüksekliğindeki metal heykeller, birbirlerine doğru hareket ederek her 10 dakikada birleşiyor. Birbirine kavuşan sevgililerin bir bütün olduğu anlatan heykel gece ışıklandırması ile izlemek gerek.

Botanik Bahçesi; Dünya'nın en büyük 2. botanik Bahçesi olan Batum Botanik Garden, şehrin 10 kilometre kadar kuzeyinde yer alıyor. Karadeniz'in kıyısında Mtsvane Kontskhi bölgesinde yer alan bahçe, 100 yıldan fazla geçme sahip. 5000'den fazla bitki türü barındıran bahçe tam bir oksijen deposu. Kuş ve kurbağa seslerinin eşlik edeceği uzun yürüyüşler yapmak için daha iyi bir yer olamaz.

Kutsal Yerleri Ziyaret Edin; Acara halkı, Roma döneminde Hristiyanlığı kabul etmiş. Osmanlı'nın Kafkasya bölgesini fethiyle birlikte, 15. yüzyıldan itibaren halkın büyük bölümü Müslümanlığı benimsemiş. Bir Osmanlı eseri olan 1860'lı yıllardan kalma Batum (Orta) Camii; Neo-Gotik tarzda inşa edilmiş 3 kubbeli Virgin Mary Kilisesi (Cathedral Church of Virgin Mary); Piazza Meydanının hemen yakınındaki St Nickolas Church görülebilir.

Deniz Keyfi; Gürcistan sahil boyunca denize girilemeyen hiçbir kesim yok zaten. Karadeniz'in hırçın yapısı Batum'da daha sakin bir havaya bürünmüş. Plajı oldukça taşlı bir yapıya sahip olan Batum'un sahil şeridi boyunca her yerde denize girilebiliyor.

Sputnik Tepesi; Bir şehri izlemenin en güzel yerlerinden birisi ona yukarıdan bakmaktır. Merkezden 10 dakika araç sürüşü uzaklıkta yer alan tepe, gün batımı izlemek için de ideal bir yer. Tepede yer alan restoranda akşam yemeği alınabilir ve ünlü Gürcü şarapları tadılabilir.

Ferris Wheel; Alfabe Kulesi'nin yakınında, Batum Bulvarı'nın sonunda yer alan, 55 metre yüksekliğindeki dönme dolap ile Batum'u yukarıdan seyreder. Bir turunu 15 dakikada tamamlayan dönme dolap sadece 3 Lari.

Işık ve Su Dansı Gösterileri; batum geceleri bambaşka bir kimliğe bürünüyor. Binalar, parklar ve havuzlar şahane bir ışıklandırmaya sahip. Batum Bulvarı boyunca yer alan bazı yerlerde, akşam saatlerinde müzik eşliğinde su ve ışık gösterileri sunuluyor. Gece 21 sonrasında Adalet Sarayı yakınlarındaki gölet üzerinde ise daha görkemli sunumlar yapılıyor. Akşam yürüyüşlerini renklendirmek için ideal.

Sınırı geçip sırf kumar oynamaya gelen Karadenizlilerden dolayı Batum'a Laz Vegas dendiği de oluyor! Casionlar dışında çok sayıda cafe ve disko da bulunuyor. Yalnız bunlar şehrin farklı yerlerine dağılmış vaziyette. Gece kulüpleri arasında Sublime ve Soho nezih bir ortam adına tercih edilebilir.

Hinkal (Gürcü mantısı), Haçapuri (Batum pidesi) ve Armutlu Gazoz

Haçapuri (Batum pidesi); Batum'a gidip ünlü Gürcü yemekleri

tadılmadan gelinmez. Ortasında yumurta sarısı olan, bol peynirli ve tereyağlı pide haçapuri geliyor. Kenarlarından pide kopararak, ortasındaki tereyağı ve yumurta sarısına bandırılarak yeniyor.

Hinkal (Gürcü mantısı); Dana kıyması, soğan, un ve et suyu olan; maydanoz, taze, fesleğen ve biberle harmanlanmış bu dev mantıyı elle yemek şart. Sabah, öğle, akşam demeden günün her saati herkesin afiyetle yediği hinkali deneyin.

Badricani; İnce dilimlenip kızartılmış patlıcan, cevizli ve hafif çemenli harçla ara katları doldurulup, bohça haline getiriliyor. Masanın temel mezzeleri arasında yer alıyor.

Batum Lezzetleri

Elarci; Bu bir peynirli mısır unu aslında, ustalar bunu hazırlarken, peyniri öyle bir zamanlamayla ekleyip harmanlıyorlar ki kıvamı mükemmel. Yalnız da harço denilen hafif sulu bir et çorbası ile birlikte servis ediliyor.

Silor; Rulo şeklinde hazırlanıp dilimlenmiş yufka salçalı suyla pişirilip, sıcak servis edilen bir yemek. Üzerine sarmısaklı yoğurt ve kırmızı biberli tereyağı gezdirilir.

Batum alışveriş

Şehir merkezindeki Batumi Plaza elektronik meraklılarının uğrak yeri. Amerika menşeli elektronik ürünlere rağbet oldukça yüksek. Sigara, içki ve iPhone, iPad gibi elektronik ürünler alınca neredeyse gezi masraflarını çıkarmış oluyorsunuz. Bunların dışında ağaç oyma maşrapalar ilgi çekici.

Gümrük

Sarpi Gümrük Kapısından Gürcistan'a araçla geçişlerde 500 GEL tutarında ve en fazla 30 kg'lık

ticari olmayan eşyaya vergi uygulanmıyor. Sigara ve içki Batum'da Türkiye'ye göre çok ucuz. Dutty Free bölümünden alışveriş yapabilmemiz için, Gürcistan'da, en az 3 gün bulunmanız gerekiyor, yani kalış sürenize göre alışveriş imkanı var, ancak 4 LT alkollü içki ve 2 karton sigaraya alınmasına kimse bir şey demiyor. Geçişlerde 30.000 GEL veya daha fazla tutardaki dövizin beyan edilmesi zorunluluğu var. Beyan edilmemesi durumunda paraya el konuluyor.

Araçla giriş yapanlar ayda 4 kez akaryakıt alma hakkına sahipler.

Yılın Sivil Toplum Kuruluşu Şeker-İş Sendikası

9.Eshab-ı KeHF Başarı Ödülleri-
de Şeker-İş Sendikası Yılın Sivil Top-
lum Kuruluşu seçildi. Şeker sektörüne
yönelik ülke menfaatlerini gözeterek
yaptığı istikrarlı çalışmalarla kamu-
yunun takdirini kazanan Şeker-İş Sen-
dikası Genel Başkanı İsa Gök adına
plaketi Genel Teşkilatlandırma Sekre-
teri İlhan Özyurt aldı.

Türkiye Şeker Kurumu'nun Yaptığı Anket Pancar Şekerini Baş Tacı Yaptı...

Türk Halkı Pancar Şekerini Tercih Ediyor...

Türkiye Şeker Kurumu, Türk halkının şeker ve şekerli mamul tüketim alışkanlıklarını anlamak üzere A&G şirketine kamuoyu araştırması yaptırdı. 9-10 Nisan 2016 tarihlerinde İstanbul, İzmir, Ankara, Batman, Bursa, Mardin gibi 34 ilde, 116 mahalle – köy ve beldede, 18 yaş ve üstü bin 34'ü kadın; toplam 2 bin 87 kişi ile hanede, yüz yüze görüşme metoduyla yapılan araştırmada çarpıcı sonuçlar elde edildi.

Araştırmaya katılan hanelerin yüzde 51'inde tansiyon, yüzde 31'inde diyabet, yüzde 30.5'inde kalp, yüzde 15'inde obezite yüzde 10,3'ünde kanser hastası bulunuyor.

En Doğal Pancar Şekeri

- 100 kişiden 94'ü pancar şekerini doğal, 92'si sağlıklı buluyor. Sakarin-aspartam gibi tatlandırıcılar ise yüzde 41'lik kesimce 'sağlıksız' görülüyor.

- Glikozu bilenlerin yüzde 62,2'si, İzoglikozu bilenlerin yüzde 73,6'sı ve Steviayı bilenlerin yüzde 57,5'i bu ürünlerin sağlıksız olduğunu düşünüyor.

- Nüfusun yüzde 88.5'i şekerin şeker pancarından üretildiğini biliyor. Glikozu bilenlerin oranı yüzde 60.4 olurken; izoglikozu bilenlerin oranı yüzde 13.5'e; stevia'yı bilenlerin oranı ise yüzde 8.3'e düşüyor.

- Eğitimin yükselmesiyle glikoz, izoglikoz, stevia ve sakarin-aspartamın sağlıksız olduğunu düşünenlerin oranı artıyor.

Kimyasal İçeriyor, Hastalık Yapıyor

- Vatandaşın yüzde 58'i bu ürünlerin kimyasal içerdiğinden; yüzde 46.4'ü hastalık yaptığından; yüzde 43'ü kilo aldırıldığından; yüzde 35'i genetiğiyle oynanmış olduğundan sağlıksız olduğunu düşünüyor.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı Yasalaştı

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek, yasalaştı.

Buna göre, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere kurulacak.

Cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaşa dayalı ayrımcılık yasak olacak. Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlali sona erdirmek, tekrarlanmasını önlemek, adli ve idari yoldan takibini sağlamak üzere gerekli tedbirleri almakla yükümlü olacak.

“Ayrı tutma, ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama, çoklu ayrımcılık, doğrudan ayrımcılık, dolaylı ayrımcılık, işyerinde yıldırma, makul düzenleme yapmama, taciz, varsayılan temele dayalı ayrımcılık, eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler” ayrımcılık olarak kabul edilecek.

Dernek, vakıf, sendika, siyasi parti ve meslek örgütlerinin ilgili mevzuatlarında veya tüzüklerinde yer alan amaç, ilke ve değerler temelinde üye olacak kişilerde belli şart ve nitelik aramaları, eşitsizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik, gerekli amaca uygun ve orantılı farklı muamele, vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamele de ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği haller ve istisnalar arasında yer alacak

Cumhurbaşkanlığı, TBMM Ve Başbakanlığa Rapor Sunulacak

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli, Başbakanlık ile ilişkili bir yapıda olacak.

Kurum, insan haklarının korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve ihlallerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapacak. İnsan hakları ve ayrımcılıkla mücadele konularında kitle iletişim araçlarını da kullanarak bilgilendirme ve eğitim yoluyla kamuoyunda duyarlılığı geliştirecek. Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirerek, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletecek.

Kurum, Cumhurbaşkanlığına, TBMM'ye ve Başbakanlığa sunulmak üzere yıllık raporlar hazırlayacak. Kamuoyunu bilgilendirmek, düzenli yıllık raporlar dışında, gerek görüldüğünde görev alanına ilişkin özel raporlar yayımlayacak, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği yapacak.

Kurum, TBMM İnsan Haklarını İnceleme ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği

komisyonlarını yılda en az bir defa bilgilendirecek.

Kurum Görevini Bağımsız Olarak Yerine Getirecek

Kurumun karar organı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu olacak. Kurum, görev ve yetkilerini bağımsız olarak yerine getirecek.

Görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremeyecek, tavsiye ve telkinde bulunamayacak.

Kurul, biri Başkan, biri ikinci Başkan olmak üzere 11 üyeden oluşacak. Kurulun 8 üyesi Bakanlar Kurulu, 3 üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek. Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye Yükseköğretim Kurulu tarafından insan hakları alanında çalışmalar yapan öğretim üyelerinden önerilecek iki aday arasından, 7 üye ise aranan şartları taşımak kaydıyla, insan hakları alanında çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, akademisyenler, avukatlar, görsel ve yazılı basın mensupları ve alan uzmanlarının göstereceği adaylar veya üyelik başvurusu yapanlar arasından belirlenecek.

Gizli Bilgileri Açıklayamayacak

Başkan ve üyeler ile kurum personeli, edindikleri gizli bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamayacak. Kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamayacak. Bu yükümlülük görevden ayrılımlarından sonra da devam edecek.

Başkan ve üyeler, kendileri, aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dahil üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci

derece dahil ikinci dereceye kadar kayın hısımlarıyla ilgili veya kişisel menfaat ilişkisi içinde oldukları konularda toplantı ve oylamaya katılamayacak.

Aksi kararlaştırılmadıkça Kurul toplantılarındaki müzakereler gizli olacak.

Koruma Altındaki Çocukların Başvuruları Gizli Tutulacak

İnsan hakları ve ayrımcılık yasağı ihlallerine ilişkin resen yapılan incelemeler için ihlal mağdurunun şahsen belirlenebilir olduğu durumlarda kendisinin veya kanuni temsilcisinin açık rızasının alınması şart olacak. Ancak çocuğun yüksek yararının gerektirdiği hallerde kanuni temsilcisinin rızası aranmayacak.

Yapılacak başvurularda, vesayet ya da koruma altında olanlar ve çocuklar ile talepleri üzerine mağdurların kimlik bilgileri gizli tutulacak.

Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri, başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde sonuçlandıracak. Bu süre, başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla 3 ay uzatılabilecek.

Emekli Aylığı Hesaplamaları Ve Eşitsizlikler

Namık TAN
Türkiye Emekliler Derneği
Araştırma Müdürü

Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilir bir ekonomik yapıya kavuşması için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ile köklü değişikliklere gidilmiştir. Sosyal güvenlik mevzuatının sık sık değiştirilmesi, beraberinde eşitsizlikleri de getirmiştir.

Aynı kazanç ve prim ödeme gün sayısı olanların gelir ve aylıklarında eşitlik öngörülmemiş, sosyal güvenlikte norm ve standart birliğinden giderek uzaklaşmıştır. 2000 öncesinde sigortalılara ve emeklilere uygulanan gösterge sisteminin 4447 sayılı Kanunla terk edilmesi, 2000 sonrasında emekli olanların prim kazancı ve prim ödeme gün sayısı eşit olsa bile, emekli olma yılları farklı olduğundan, emekli aylıklarında eşitsizliklere neden olmuştur. Bir diğer ifadeyle, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte emekli aylıklarında eşitsizlikler yanında sigortalı çalışma süresi uzadıkça, asgari ücretin 2.5 katına kadar bir ücretle çalışanların emekli aylıklarını düşüren bir hesaplamanın getirilmiştir.

Bu sistem, uzun süre sigortalı çalışmayı cezalandıran bir uygulamaya dönüşmüştür. Bu bakımdan, 5510 sayılı Kanunun emekli aylığı hesaplama parametreleri olan güncelleme katsayısı ve aylık bağlama oranı, emekli aylıklarında eşitliği esas alacak şekilde yeniden belirlenmelidir.

Emekli Aylığı Hesaplamalarında Karma Sistem Uygulaması

Sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sisteminde, emekli aylıklarında eşitlik temel alınmalıdır. Ekim 2008 sonrasında sigortalı çalışma süresi uzadıkça bağlanan emekli aylıklarında

kayıplar giderek büyümektedir. Bu uygulama, kayıt dışı çalışmayı teşvik etmektedir. Bir örnek vermek gerekirse, sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısı koşulunu yerine getiren ve yaş koşulunu bekleyen bir sigortalının çalışmaması durumunda daha yüksek aylık alacak olması, sistemin yeniden kurgulanmasını gerektirmektedir.

1 Ekim 2008 sonrası dönemde emekli aylığı talebinde bulunanlardan, **2000 öncesi çalışma varsa; üç ayrı kısmi aylık, 2000 öncesi çalışması yoksa iki ayrı kısmi aylık hesaplanmaktadır.**

Her bir kısmi aylık hesaplanırken, çalışılan dönemlerdeki ortalama kazançlar ve aylık bağlama oranları temel alınmaktadır. Toplam prim ödeme gün sayısı ile her kısmi aylık dönemindeki ödenen prim gün sayısı üzerinden bir oran belirlenerek, kısmi aylıklar hesaplanmaktadır.

Emekli aylığının hesaplanmasındaki **kısmi aylık** uygulamasının sonuçları her yıl değişen bir özellik göstermektedir. Ekim 2008 sonrası dönemdeki çalışmaların karşılığı hesaplanan kısmi emekli aylığı, her yıl değişkenlik göstermiş ve çalışma süresi uzadıkça, prim kazançları ölçüsünde aylıkların farklılaştığı, sigortalıların yarısına yakın bir kesiminin asgari ücret üzerinden prim ödedikleri dikkate alındığında, bağlanacak aylıklardaki kayıplar yeni bir eşitsizlik getirmiştir. Aynı kazanç ve prim ödeme gün sayısına sahip olan sigortalıların, aynı aylıkları almaları için aylıkların hesaplanmasında farklılığı ortadan kaldıracak değişikliklere gidilmelidir.

Emekli aylığının hesaplanmasında iki kriter bulunmaktadır. Birincisi, prim kazançlarının güncellenmesidir. 5510 sayılı Kanunla, Ekim 2008 öncesinde prim kazançlarına gelişme hızının yüzde 100'ü uygulanırken, Ekim 2008 sonrasındaki çalışmalar için bu oran yüzde 30'a çekilmiştir. İkincisi, Ekim 2008 öncesinde her 360 prim ödeme gününe karşılık ortalama yüzde 2.6 aylık bağlama oranı uygulanırken, bu oran 2008 sonrası çalışmalar için her 360 prim ödeme gününe yüzde 2 olarak değiştirilmiştir. Bu durum, ileriki yıllarda emekli aylığını düşüren bir uygulamaya dönüştüreceğinden, bu duruma çözüm bulunması gerekmektedir. 2000 öncesi dönemde uygulanan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 96. maddesinde alt sınır aylık bağlama oranı yüzde 70 olarak uygulandığından, 2000 öncesi ve sonrası dönemlerde alt sınır aylıklarında önemli farklılıklar oluşmuştur. 2000 sonrası dönem için de benzer aylık bağlama oranı getirilmeli, prim kazancı ve

prim ödeme gün sayısı aynı olan emekliler arasında eşitlik sağlanmalıdır.

Aynı kazanç ve prim ödeme gün sayısı olan sigortalılara aynı aylık bağlanması, sosyal güvenliğin de temel kuralıdır. Bu bakımdan, prim kazançlarının güncellenmesi ve aylık bağlama oranları eşitlik ölçütleri paralelinde yeniden tespit edilmelidir. 506 sayılı Kanun dönemindeki gibi alt sınır aylığı ile aylıkların düşüşünü engelleyecek değişikliklere gidilmelidir.

2016 yılında ödenen emekli aylıkları seviyelerine bakıldığında, sigortalılık dönemleri emekli aylıklarının hesaplanmasında en önemli kriter olmaktadır.

2000 öncesi dönemde 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre bağlanan emekli aylıkları alt sınırı **2016 Temmuz itibarıyla** 1287,56 olarak ödenirken, 2000 öncesi hizmeti olmayanlara 4447 ve 5510 sayılı Ka-

nun hükümleri gereğince, ikili sisteme göre hesaplanan emekli aylığı alt sınırı 793,83 liradır. Benzer durum, Bağ-Kur emekli aylıklarında da görülmektedir. Emekli Sandığı alt sınır aylığı 2016 Temmuz ayında 1633,75 lira olarak hesaplanmıştır.

Emekli aylıklarında oluşan eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için 2000 sonrası emekli olanların intibakları yapılmalıdır. Sosyal güvenlik kuruluşlarının tek çatı altında toplanması olumlu bir adım olmakla birlikte mevzuat birlikteliğinin sağlanamaması, önemli bir eksiklik olmuştur.

Özellikle de Ekim 2008 sonrasında sigortalı süre uzadıkça emekli olanların kayıpları dikkat çektiğinden, yoğun itirazlar gelmektedir. Sosyal güvenlik sistemi dağınık olan görüntüden kurtarılmalı, norm ve standart birliğini sağlayacak değişikliklere gidilmelidir.

Av. Gökhan CANDOĞAN

Teşkilatlanma Hakkının Engellenmesinin Önüne Geçilmesine İlişkin Pratik Bilgiler

1. Sendikal Hakların

Kullanılmasının Engellenmesi

Suçundan Verilen Mahkumiyet

Kararları

Bu noktada, Türk Ceza Kanunu'nun 118.maddesi ile "Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi" başlığı altında teşkilatlanma hakkına yönelik fiillerin suç kapsamına alınmasının değerlendirilmesi de yerinde olacaktır. Anılan yasal düzenlemede;

Madde 118- (1) Bir kimseye karşı bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya, sendikanın faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya, sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlamak amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir sendikanın faaliyetlerinin engellenmesi halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur hükmü yer almaktadır. Teşkilatlanma hakkına yönelik sayılan fiilleri suç kapsamına alan düzenlemenin gerekçesi de,

Maddenin birinci fıkrasına göre, bir kimseye karşı cebir veya tehdit kullanılarak, bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya, sendikanın faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya ya da sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlanması, suç oluşturmaktadır. Bu suçun tamamlanmış şekline göre cezaya hükmedilebilmesi için, cebir veya tehdide maruz kalan kişinin sendikaya üye olması veya olmaktan vazgeçme-

si, sendikanın faaliyetlerine katılması veya katılmaktan vazgeçmesi ya da sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılması gerekmemektedir. Bu amaçlarla, kişiye karşı cebir veya tehdit kullanılması, söz konusu suç tamamlanmış gibi cezalandırılabilmek için yeterlidir. Bu bakımdan söz konusu suç, bir teşebbüs suçu niteliği taşımaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında **cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir sendikanın faaliyetlerinin engellenmesi ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır**. Bir sendikanın faaliyetlerinin cebir veya tehditle ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmiş olması hâlinde, suç tamamlanmış olur olarak ifade edilmiştir. Her ne kadar düzenleme olumluya doğru bir adım olsa da, suçun oluşumu için "cebir veya tehdit" fiilinin aranması, hangi fiillerin bu kapsama alınacağı konusunda tereddüt doğurmaktadır. Yasa maddesinin 2.fıkrasında düzenlenen bir Sendikanın faaliyetinin engellenmesi suçunda "cebir veya tehdit" yanında "hukuka aykırı bir başka davranış" ifadesiyle suçu oluşturan fiiller konusunda esnek bir düzenleme getirilirken sendikaya üye olma/olmama gibi suç hallerinin "cebir veya tehdit" ile sınırlı tutulması kanımızca yerinde bir tutumdur.

Buna karşın, bu yasal düzenlemeye dayalı olarak açılan suç duyuruları üzerine açılan ve mahkumiyet ile sonuçlanan davaların varlığı kayda değerdir. Bu maddeye dayalı olarak açılan bir dava sonucunda Kütahya 2.Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilen bir karar teşkilatlanma hakkının

etkin bir şekilde kullanılabilmesinde yargının tutumunun ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur.

1.1. Sendikal Teşkilatlanmayı

Engelleyene Hapis Cezası

●Şeker-İş Sendikası, Aksaray işyerinde işveren temsilcilerine karşı, sendikal teşkilatlanmayı engellemekten suç duyurusunda bulunmuştur. Yapılan başvuruyu değerlendiren **Cumhuriyet Başsavcılığı, 13.12.2013 tarihli iddianame ile toplam on sekiz (18) şüpheli hakkında kamu davası açmıştır**. İddianamede; sendikalaşma sürecinin işveren tarafından öğrenilmesi ile işçilerin çalışma yerlerinin değiştirildiği, bazı birimlerde çalışan işçilerin hizmet alımına gidilmesi sebebiyle işten çıkarıldığı, sendikadan istifa edenlerin işyerinde çalışmaya devam ettirildikleri, bu hususlar çerçevesinde şüphelilerin birlikte hareket ederek işyerinde sendikal faaliyet yapılmasını engelledikleri, belirtilmiştir. **Mahkeme kararıyla işveren temsilcilerine 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası verilmiştir**.

✓Yine Şeker-İş Sendikası tarafından Çankırı'da bir işyerinde sendikal teşkilatlanmanın engellendiği şikayetiyle yapılan suç duyurusu üzerine toplam beş (5) şüpheli hakkında sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi nedeniyle kamu davası açılmıştır. Savcılık iddianamesinde; şüphelilerin fikir ve eylem birlikteliği içinde, sendikalı olan ve olmayan işçiler arasında ayırım yaparak sendikalı işçilere baskı yaptıkları, işçileri sendikadan istifaya zorladıklarının kabulü ile suçlamada bulu-

nulmuştur.

- ✓ Burada dikkat çekilmesi gereken noktalardan birisi de, işverenlerin e-devlet sistemi üzerinden gerçekleşen sendika üyeliklerini sonlandırmak için baskı ve tehdit ile işçilerin e-devlet şifrelerini alarak istifa işlemini bizzat gerçekleştirmeleridir.

- ✓ 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "sendika üyeliği ve üyeliğin kazanılması" başlıklı 17. maddesinde:

"(5) Sendikaya üyelik, Bakanlıkça sağlanacak elektronik başvuru sistemine e-Devlet kapısı üzerinden üyelik başvurusunda bulunulması ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile e-Devlet kapısı üzerinden kazanılır..."

denilerek; üyelik başvurusunun e-Devlet üzerinden yapılacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, sendika üyesi her işçi kendine ait olan e-Devlet şifresini kullanmak suretiyle giriş yapacağı e-Devlet sistemi üzerinden sendika üyeliğini gerçekleştirmektedir. Aynı şekilde, sendika üyeliğinden çekilme işlemleri de e-Devlet üzerinden bildirimde bulunarak yapılmaktadır. Bu çerçevede, hassas kişisel veri niteliğinde olan e-Devlet şifresi işçilerin sendikal haklarının korunması açısından son derece büyük önem kazanmıştır.

1.2. Kişisel verileri hukuka

aykırı kaydedene 6 ay ile 3 yıl arası hapis cezası

- ✓ Türk Ceza Kanunu'nun "kişisel verilerin kaydedilmesi" başlıklı 135. maddesinde, **"(1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.**
- ✓ (2) Kişilerin siyasî, felsefî veya dinî görüşlerine, ırkî kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlâkî eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin

bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır."

hükmü varken "verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme" başlıklı 136. maddesinde de,

- ✓ 'Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır' denilmiştir. Madde ile kişisel verilerin hukuka aykırı olarak ele geçirilmesinin suç teşkil ettiği görülmektedir. (CANDOĞAN Gökhan, Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçunun Uygulanması-Şeker-İş Sendikası İş ve Hayat Dergisi s. 190, 2015)

1.3. İşverenin işçiyi il dışına

Veya Başka İşyerlerine

Göndermesi

- ✓ Uygulamada işverenlerin, işçilerini başka şubelerde çalıştırması şeklinde görülen bu durum işverenin nakil yetkisinin kullanımıdır. Bu durum işçiyi, çalıştığı ve yaşadığı ilin dışına veya il içinde başka ilçelerdeki şubelere gönderilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Peki bu sorun karşısında işçi, nasıl hareket edecektir? Bu sorunun cevabı ise iki şekilde yer almaktadır.

1.4. İşe ilk girişte imzalatılan tutanakları iyi okuyun

- ✓ **Birinci durum;** Öncelikle işçi ile işveren arasında iş sözleşmesi var olup olmadığına bakmak gerekir. Uygulamada işveren, işçi işe girerken bir takım belgeler imzalatırken bu belgelerin içinde iş sözleşmesi de yer almaktadır. İşçi ise iş bulmanın mutluluğu ile gözü kapalı şekilde işverenin vermiş olduğu tüm belge ve sözleşmeleri imzalamaktadır. Eğer işçi herhangi bir iş sözleşmesi işveren ile imzalamamış ise **İŞVERENİN, İŞÇİYİ İL DIŞINA VEYA FARKLI BİR İLÇEYE GÖN-**

DERMESİ ANCAK İŞÇİNİN YAZILI VE SÖZLÜ RIZASI İLE GERÇEKLEŞİR. Eğer işveren, işyeri değişikliğini sözlü olarak işçiye bildirmişse **işçi hemen yazılı şekilde noter ihtaratı çekerek işyerinin nakil durumunu 6 iş günü içerisinde kabul etmediğini belirtmesi gerekmektedir.** Bu durumda işçi, yeni işyerinde işe başlamak zorunda değildir. İşverenin, işçi hakkında devamsızlık tutanağı düzenlemesi ise işçinin tazminatlarını almasına engel değildir. Bu durumda işçi, her zaman tüm haklarını Mahkeme yoluyla işverenden alabilir.

Ayrıca örneğin; **sözleşmeye, işçinin çalıştığı süre boyunca hiçbir sendikaya üye olmayacağı şeklinde bir madde konulamaz.** Böyle bir sözleşme maddesi, varsa bile geçersizdir. Ancak pek çok hak, sözleşmelere konulan belli ifadeler nedeniyle ya ortadan kalkmakta ya da alınmaları güçleşmektedir. Bu nedenle işçilerin işe girişlerde ya da çalışma devam ederken kendilerine imzalatılmaya çalışılan sözleşmeleri çok dikkatli okumaları gerekir. İşçi, sözleşmenin işveren tarafından da imzalanmış olan bir nüshasını almalı ve saklamalıdır.

Yargıtay Kararı

"... Davacı bayan işçi, gece vardiyalarında 12'şer saat çalıştırılmıştır. Bu çalışma şeklini bilerek işe girmiş olsa da, yasanın ve yönetmeliğin çalışma koşullarını belirleyen anılan hükümleri karşısında iş sözleşmesi ile işyeri uygulamalarının bağlayıcılığından söz edilemez. Çalışma koşullarını belirleyen kaynaklar sıralamasında daha üst sıralarda yer alan yasa hükmü ile yönetmeliğe değer verilmelidir. Yasa ve yönetmelikle belirlenmiş olan çalışma koşullarının uygulanmaması, 4857 Sayılı İş Kanunu'na göre işçiye haklı fesih imkânı vermektedir. Somut olayda davacı işçi iş sözleşmesini haklı olarak feshettiğinin kabulü gerekir. Kıdem tazminatı isteğinin kabulü gerekirken yazılı şekilde talebin reddi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir..." (Yeğ. 9. HD., E. 2006/11382, K. 2006/18958, T. 27.06.2006 İŞÇİNİN EL KİTABI S. 23)

✓ **İkinci durum;** İşçi ile işveren arasında iş sözleşmesi olup işverenin, işçiyi il dışı veya farklı işyerlerine gönderme yetkisi olması durumunda hangi kurallar geçerlidir?

Öncelikle işçi ile yapılan sözleşmede işverenin, nakil yetkisi hakkındaki sözleşme şartları geçerlidir. Bu durum işverenin yönetme hakkından kaynaklanmaktadır. Ancak unutulmaması gereken bir durum da işverenin sınırsız yetkisi söz konusu değildir. **İŞVEREN, NAKİL YETKİSİNİ DÜRÜSTLÜK KURALINA UYGUN OLARAK KULLANMASI GEREKİR.** Yargıtay'ın kökleşmiş kararlarında "İşverenin nakil yetkisi sözleşmeden kaynaklanmakta ise de, bu nakil yetkisinin kötüye kullanıp kullanılmadığının keyfilik ve nesnellik açısından denetime tabi tutulması gerektiğini" üzerine basa basa vurgulamıştır.

Uygulamada ise işçi ile anlaşılamayan işverenler, işçileri yıldırmak için işyeri değişikliğine başvurmaktadır. İşveren, işçiyi "sözleşmede nakil yetkim var seni şu il veya ilçedeki işyerine gönderiyorum" diye emreder. İşçi de farklı bir düzen ve zor şartlar olan işverene ait başka işyerinde çalışmayacağı için istifasını işverene verir ve tüm haklarından feragat etmiş olur. İşverenin amacı, işin yürütülmesi ve objektif unsurlar değil işçiyi yıldırmak istifaya zorlaması veya işçinin işe gelmemesini sağlayarak işçiyi tazminatsız olarak işten çıkartmaktır. İşçilerin bu durum karşısında yapacağı iş şudur.

Önemli!..

İŞYERİ DEĞİŞİKLİĞİNİ SÖZLÜ VEYA YAZILI TEBLİĞ ALAN İŞÇİ, NAKİL YERİNİ KABUL ETMEDİĞİNİ 6 İŞ GÜNÜ İÇİNDE NOTER İHTARI İLE İŞVERENE MUTLAKA BİLDİRMELİDİR. BU İHTARDA İŞVERENİN NAKİL YETKİSİNİN ANLAŞAMAMA NEDENİYLE YILDIRMA AMAÇLI OLDUĞUNU, İŞVERENİN KEYFİ KARAR ALDIĞINI, AMACININ İSTİFAYA ZORLAMAK OLDUĞUNU BELİRTİP YENİ İŞYERİNDE İŞE BAŞLAMAYARAK KONUYU HEMEN İŞ MAHKEMESİNE TAŞIMASI GEREKMEKTEDİR.

Unutmayın ki nakil yetkisinin objektif sebeplere dayandığının ispatı, işverene aittir.

İŞÇİ HAKLI NEDENLE İŞİ BIRAKMIŞ İSE BU İSTİFA DEĞİLDİR HAKLI NEDENLE FESİHTİR.

İŞTEN ÇIKARTILAN İŞÇİNİN İŞVERENE ÇEKECEĞİ İHTAR ÖRNEĞİ

İHTARNAME

KEŞİDE EDEN (İŞÇİ) :
ADRESİ :
MUHATAP (İŞVEREN) :
ADRESİ :

KONU: Kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, maaş alacağı, fazla mesai ücreti alacağı, yıllık izin ücreti alacağı, sosyal haklardan doğan alacağın, dini ve resmi tatil ücreti alacağının tarafıma ödenmesi talebidir.

AÇIKLAMALAR: Şirketiniz tarafından iş akdimi haksız, mesnedsiz ve tek taraflı olarak feshetmeniz nedeniyle şahsım adına doğmuş olan kıdem ve ihbar tazminatı alacağımı, maaş alacağımı, yıllık izin ücreti alacağımı, dini ve resmi tatil ücreti alacağımı, fazla mesai ücreti alacağımı, sosyal haklardan kaynaklanan (yol, yemek ve asgari geçim indirimi) alacağımı 3 gün içinde tarafıma ödemenizi, aksi halde ise alacaklarımın tahsili için yasal yollara başvuracağımı, mahkeme masrafları ve vekalet ücretinin tarafınıza yükleneceğini ihtar ederim.

Keşideci (İşçi)

Sayın Noter ;

Üç nüshadan ibaret iş bu ihbarnamenin bir nüshasının muhataplara APS olarak tebliğini, bir nüshasının dairenizde saklanması, tebliğ şerhine havi bir nüshasının tarafımıza iadesini talep ederim. Saygılarımla...

İŞÇİDEN ZORLA E-DEVLET ŞİFRESİ İSTENMESİ DURUMUNDA DİLEKÇE ÖRNEĞİ**TUTANAK**

.....Fabrikasında-İşyerinde .....tarihinde .....kısmında işe başladım. Maaş ve sosyal haklarımızın yetersizliği sebebiyle .....tarihinde .....Sendikasına üye oldum. Sendikanın yetki tespiti için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurusunun ardından işveren tarafından makama çağrılarak Genel Müdür Z.D. ve İşletme Müdürü A.S. tarafından sendikadan derhal istifa etmem yönünde önce sözlü uyarı yapıldı. Ardından zorla e- devlet şifrelerimizi kendilerine vermemiz istendi. Bazı arkadaşlarımız ise zorla PTT şubesine gönderilerek yukarıda adı geçen yöneticiler tarafından e-devlet şifrelerine el koyuldu ve bu yolla zorla sendikadan istifa ettirildiler. Yukarıda isimleri yazılı işveren vekillerinden şikayetçiyim. Gereğini bilgilerinize arz ederim. Saygılarımla... .....tarih

Adı-Soyadı

imza

Anayasa Mahkemesi; "Müfettiş Geliyor, Yedirip, İçirip Yolluyorlar"

Av. Gökhan CANDOĞAN

Anayasa Mahkemesi İkinci Bölüm'ün 14.06.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 14.04.2016 tarihli kararı çalışma yaşamına dair dikkat çekici bir yaklaşımı içeriyor. TEİAŞ bünyesinde taşeron firma işçisi olarak çalışan bir kişi Başbakanlık İletişim Merkezi'ne (BİMER) başvurarak çalışma koşullarını şikayet eder. Şikayet dilekçesinde;

...şartname tamamen idare ve taşeron firmayı koruyor bizi ise düşünen yok .. bizim şartlarımızı iyileştireceklerine aksine kötüleşiyor.. Çifte standart değil mi, size soruyorum müfettiş geliyor yedirip içirip yolluyorlar bize baktıkları yok biz şikayet edersek tehdit ediyorlar, bizi tamamen amele yerine koyuyorlar.. lütfen erken cevap yazın..

diyen işçinin iş akdi, dilekçesindeki ifadeler nedeniyle haklı nedene dayalı olarak işveren tarafından feshedilir ve uyuşmazlık Mahkeme'ye taşınır.

Samsun 2.İş Mahkemesi, 31.01.2013 tarihli kararı ile, **davacının şikayet dilekçesindeki ifadelere hakaret sayılamayacağı, açık bir yardım talebi niteliğinde olduğu** gerekçesiyle **feshi geçersiz kabul ederek işe iade kararı verir.**

Temyiz incelemesi yapan **Yargıtay 7.Hukuk Dairesi** ise; şikayet dilekçesinde yazılı hususların **işverene yönelik hakaret ve sataşma niteliğinde olduğu, bu nedenle feshin haklı olduğu** sonucuna vararak işe iade kararını kaldırarak davayı reddeder.

Bu şekilde kesinleşen karar üzerine işçi yasal sürede **Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunarak ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini** ileri sürer. Anayasa Mahkemesi, koşulları bulunduğu için "kabul edilebilirlik" kararı verdikten sonra;

*Anayasa'nın 26 ıncı maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğü düzenlemesi ile getirilen güvenceden işçilerin de yararlanacağını, üçlü ölçüt çerçevesinde, ifade özgürlüğüne getirilen sınırlamanın mevcut olduğunu, bu müdahalenin yasal bir hükme dayandığını, meşru bir amaca yönelik olduğunu **ANCAK demokratik bir toplumda gerekli olma ve ölçülülük ilkelerine uygun olmadığını, başvuru dilekçesinde yer verilen ifadelerin "saldırgan bir üsluptan öte yardım isteği içeren ve çaresizliğini vurgulayan ifadeler olduğunu, Başvurucunun haksızlığa uğradığını ifade etmeye çalıştığını, şikayetin ciddiyle araştırılma-***

*dığını vurgulamak için bazı sözleri (müfettiş geliyor yedirip içirip yolluyorlar bize baktıkları yok biz şikayet edersek tehdit ediyorlar, bizi tamamen amele yerine koyuyorlar) yazdığını, ötesinde, BİMER'e yapılan şikayetin aleniyet kazanmadığından işverenin itibarına yönelik olumsuz bir sonuç doğurup doğurmayacağı hususlarının karar gerekçesinde **DEĞERLENDİRİLMEDİĞİNİ,***

ifade ederek ifade özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna varır.

Ülke sorunu haline gelen "taşeron" çalışmasından kaynaklı sayıları milyonu aşan işçilerin haklı pek çok şikayetin varlığı bilinen bir konudur. Seçim kampanyalarında yurttaşlara taahhüt edilen hususlardan birisi de taşeron çalışma ilişkisinin düzenlenmesidir. Nitekim, Hükümet kurulmasından sonra bu konuda yasal düzenleme hazırlığına başlanmıştı. Nihayetinde açıklanan düzenleme son derece tehlikeli hükümler içerse de (taşeron çalışanlarının özel statülü kabul edilmesi, ne memur ne işçi sayılmaları, sendikal haklarının fiilen kullanılamaz hale gelmesi gibi) sorunun ciddiyetinin bir nebze anlaşılabilmiş olması açısından önemli bir girişimdir. Bu çerçevede; **taşeron çalışanlarının "haklı" çıgılıklarının "hakaret" sayılmaması kayda değer bir bakış açısıdır.**

Türkiye Gıda Ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök:

“Tasarruf Zorunlu Bes’le Değil, Refah Seviyesi Arttırılarak Mümkündür”

Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, zorunlu BES’le ilgili olarak yaptığı değerlendirmede, Meclis gündemine taşınan sistemin çalışanlar açısından bir avantaj değil dezavantaj olacağını söyledi.

Şeker-İş Sendikası Genel Başkanı İsa Gök, BES’le ilgili olarak önemli açıklamalarda bulundu. Başkan Gök, “Türkiye’de mevcut bireysel emeklilik sigortası sistemine katılım, yüzde 25 gibi önemli bir devlet katkısına rağmen oldukça yetersiz kalmaktadır. Son 5 yılda sisteme dahil olan katılımcıların da yüzde 50’si, sistemden geri çıkmıştır. Yani, bu sistem tasarruf sahiplerine cazip gelmemektedir. Devlet katılımcılara katkı yaparak tasarruf eğilimini arttır-

mayı amaçlamış olsa da, bunun mümkün olmayacağı anlaşılmaktadır” dedi.

Sistemin bu şekli ile olumsuz sonuçları beraberinde getireceğini kaydeden Başkan Gök, asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığını, genel ücret seviyelerinin temel gıda harcamaları ve barınma başta olmak üzere yaşam maliyetlerini karşılamaktan uzak olduğunu, dolayısıyla çalışanların maaşlarından 100 liralık prim kesintisi yapılmasının hane içinde çok büyük zararlara neden olacağını vurguladı.

Öte yandan hanehalkı bütçesinde tasarrufların da önemli bir kalem olduğunun altını çizen Gök, “Zaten ciddi bir geçim sorunu yaşayan çalışanlardan

zorunlu prim kesintisi yaparak tasarruf elde etmeye çalışmak, hanehalkı bütçesini olumsuz yönde etkileyecektir. Çalışanların tasarruf yapmasını sağlamanın yolu BES’e zorunlu olarak dahil edilmekten değil, onların alım gücünü ve refah seviyesini arttırarak mümkündür” diye konuştu.

Genel Başkan Gök, işçilerin refah seviyelerinin yükseltilerek tasarruf eğilimlerinin arttırılması ve iş barışının korunması için başta çalışanların temsilcisi olan sendikalar olmak üzere sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı’nın eşgüdümü olarak hareket etmesinin daha sağlıklı olacağını sözlerine ekledi.

Yeni Şekli İle İş Kanununa Getirilmiş Olan Geçici İş İlişkisi

4857 SAYILI İş Kanununun madde başlığı: "Geçici iş ilişkisi" olan 7'nci maddesinde yapılan değişiklik (6/5/2016-6715/1 md.) ile; Geçici iş ilişkisi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilecek

Uygulama Nasıl Olacak?

İşveren ile Türkiye İş Kurumunca izin verilen özel istihdam bürosu arasında geçici işçi sağlama sözleşmesi yapılmış olacak. Böylece istihdam bürosu bünyesindeki bir işçi geçici olarak söz konusu işverenin işyerinde çalışmaya başlayacak.

Maddenin eski halinde geçici iş ilişkisi, şirketler topluluğu bünyesinde veya işverenler arasında kurulabiliyordu. Şirketler topluluğu arasında bir işçi topluluğun başka bir şirketine devir edilebiliyordu. Bu durumda işçinin her iki şirkette yapacağı görev farklı olabiliyordu. Eğer birbirleriyle bağı olmayan işverenler arasında bir geçici iş ilişkisi devri olacaksa bu durumda geçici olarak başka işyerinde çalışacak işçi asıl işyerinde yaptığı işi yapmak zorundaydı.

Geçici İş İlişkisi Hangi Hallerde Uygulanacak?

a) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrası ile 74 üncü maddesinde belirtilen hâllerde, işçinin askerlik hizmeti hâlinde ve iş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer hâllerde,

a1) 29/1/2016 tarih ve 6663 sayılı Kanunun 21'nci maddesi ile

4857 sayılı Kanunun 13'ncü maddesine eklenmiş olan hükme göre, 4857 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinde öngörülen izinlerin bitiminden sonra mecburi ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden ay başına kadar bu maddeye göre ebeveynlerden biri kısmi süreli çalışma talebinde bulunabilir. Bu talep işveren tarafından karşılanır ve geçerli fesih nedeni sayılmaz. Bu fıkra kapsamında kısmi süreli çalışmaya başlayan işçi, aynı çocuk için bir daha bu haktan faydalanmamak üzere tam zamanlı çalışmaya dönebilir. Kısmi süreli çalışmaya geçen işçinin tam zamanlı çalışmaya başlaması durumunda yerine işe alınan işçinin iş sözleşmesi kendiliğinden sona erer. Bu haktan faydalanmak veya tam zamanlı çalışmaya geri dönmek isteyen işçi işverene bunu en az bir ay önce yazılı olarak bildirir. Ebeveynlerden birinin çalışmaması hâlinde, çalışan eş kısmi süreli çalışma talebinde bu-

lunamaz. Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferiden evlat edinenler de çocuğun fiilen teslim edildiği tarihten itibaren bu haktan faydalanır (4857/13-5)

Bu durumdaki bir işçinin kısmi çalışma süresi dışında yapacağı iş geçici bir işçiye verilebilir.

Yine aynı Yasanın 74'ncü maddesinde öngörülen doğum izinleri süresinde de geçici işçi uygulaması yapılabilir.

Askerlik hizmeti için işyerinden ayrılan işçinin yerine geçici işçi alınabilir.

b) Mevsimlik tarım işlerinde geçici işçilik uygulaması yapılabilir.

c) Ev hizmetlerinde uygulanabilir.

d) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak görürülen işlerde uygulanabilir.

e) İş sağlığı ve güvenliği bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması hâlinde uygulanabilir.

f) İşletmenin ortalama mal ve hizmet üretim kapasitesinin geçici iş ilişkisi kurulmasını gerektirecek ölçüde ve öngörülemeyen şekilde artması hâlinde geçici işçi çalıştırılabilir.

g) Mevsimlik işler hariç dönemsellik arz eden iş artışları hâlinde uygulama yapılabilir.

- Geçici işçi sağlama sözleşmesi ikinci fıkranın (a) bendinde sayılan hâllerin devamı süresince, (b) ve (c) bentlerinde sayılan hâllerde süre sınırı olmaksızın, diğer bentlerde sayılan hâllerde ise en fazla dört ay süreyle kurulabilir.
- Yapılan bu sözleşme ikinci fıkranın (g) bendi hariç toplam sekiz ayı geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebilir. Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramaz.
- Bu Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında toplu işçi çıkarılan işyerlerinde sekiz ay süresince, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan işyerlerinde bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında geçici iş ilişkisi kurulamaz.
- Geçici işçi çalıştıran işveren, grev ve lokavtın uygulanması sırasında 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 65 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici iş ilişkisiyle işçi çalıştıramaz.
- İkinci fıkranın (f) bendi kapsa-

mında geçici iş ilişkisi ile çalıştırılan işçi sayısı, işyerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez. Ancak, on ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde beş işçiye kadar geçici iş ilişkisi kurulabilir. İşçi sayısının tespitinde, kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçi, 30 uncu maddenin uygulanmasında özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dâhil edilmez.

- Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştıramaz.
- Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alamaz.

- Geçici işçi çalıştıran işveren;

a) İşin gereği ve geçici işçi sağlama sözleşmesine uygun olarak geçici işçisine talimat verme yetkisine sahiptir.

b) İşyerindeki açık iş pozisyonlarını geçici işçisine bildirmek ve Türkiye İş Kurumu tarafından istenecek belgeleri belirlenen sürelerle saklamakla yükümlüdür.

c) Geçici işçinin iş kazası ve meslek hastalığı hâllerini özel istihdam bürosuna derhâl, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre ilgili mercilere bildirmekle yükümlüdür.

d) Geçici işçileri çalıştıkları dönemlerde, işyerindeki sosyal hizmet-

lerden eşit muamele ilkesince yararlandırır. Geçici işçiler, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.

e) İşyerindeki geçici işçilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlüdür.

f) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen eğitimleri vermekle ve iş sağlığı ve güvenliği açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu eğitimlere katılmakla yükümlüdür.

- Geçici işçinin, geçici işçiyi çalıştıran işverenin işyerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı hâlinde sağlanacak koşulların altında olamaz.

Geçici İşçinin İşvereni Kimdir?

Geçici iş ilişkisinde işveren özel istihdam bürosudur.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçi sağlama sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulur.

Geçici İşçi Sağlama Sözleşmesinin Koşulları Nedir?

Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak geçici işçi sağlama sözleşmesinde; sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülükleri yer alır. Geçici işçinin, Türkiye İş Kurumundan veya bir başka özel istihdam bürosundan hizmet almasını ya da iş görme

edimini yerine getirdikten sonra geçici işçi olarak çalıştığı işveren veya farklı bir işverenin işyerinde çalışmasını engelleyen hükümler konulamaz. Geçici işçi ile yapılacak iş sözleşmesinde, işçinin ne kadar süre içerisinde işe çağrılmazsa haklı nedenle iş sözleşmesini feshedebileceği belirtilir. Bu süre üç ayı geçemez.

Geçici İşçi Çalıştıran İşverenin Sorumluluğu Nedir?

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında kurulan geçici iş ilişkisinde, geçici işçi çalıştıran işveren işyerinde bir ayın üzerinde çalışan geçici işçilerin ücretlerinin ödenip ödenmediğini çalıştığı süre boyunca her ay kontrol etmekle, özel istihdam bürosu ise ücretin ödendiğini gösteren belgeleri aylık olarak geçici işçi çalıştıran işverene ibraz etmekle yükümlüdür. Geçici işçi çalıştıran işveren, ödenmeyen ücretler mevcut ise bunlar ödene kadar özel istihdam bürosunun alacağını ödemeyerek, özel istihdam bürosunun alacağından mahsup et-

mek kaydıyla geçici işçilerin en çok üç aya kadar olan ücretlerini doğrudan işçilerin banka hesabına yatırır. Ücreti ödenmeyen işçiler ve ödenmeyen ücret tutarları geçici işçi çalıştıran işveren tarafından çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne bildirilir.

Sözleşme Süresi Dolduğu Halde İşçi Çalıştırılırsa Ne Olur?

Sözleşmede belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici iş ilişkisinin devam etmesi hâlinde, geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi kurulmuş sayılır. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici iş ilişkisinden kaynaklanan ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur.

Geçici işçi, işyerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla kusuru ile neden olduğu zarardan, geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumludur.

Şirket Topluluğu İçinde Geçici İş İlişkisi Kurulabilmesi Devam Ediyor mu?

İşverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi hâlinde de geçici iş ilişkisi kurulmuş olur. Bu fıkra kapsamında geçici iş ilişkisi, yazılı olarak altı ayı geçmemek üzere kurulabilir ve en fazla iki defa yenilenebilir. İşçisini geçici olarak devreden işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, işçinin kendisinde çalıştığı sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden, devreden işveren ile birlikte sorumludur. Dördüncü, beşinci, onuncu ve on dördüncü fıkralar ve dokuzuncu fıkranın (a) ve (f) bentleri ile (d) bendinin birinci cümlesinde düzenlenen hak ve yükümlülükler bu fıkra göre kurulan geçici iş ilişkisinde de uygulanır.

